JAARVERSLAG 2020

Stichting BOOR

kwaliteit in onderwijs

Inhoud

Voorwoord 4

Infographic algemeen 7
Infographic onderwijskwaliteit & personeel 8
Infographic financiën 9

A. Bestuursverslag 10
1. Het schoolbestuur 10
2. Verantwoording van het beleid 19
2.1 Onderwijs en kwaliteit 19
2.2 Personeel & professionalisering 37
2.3 Huisvesting & facilitaire zaken 47
2.4 Financieel beleid 52
2.5 Risico's en risicobeheersing 58
3. Continuïteitsparagraaf 62
4. Verantwoording van de financiën 68
5. Verslag algemeen bestuur 73

B. Jaarrekening 78
6. Balans 78
7. Staat van baten en lasten 79
8. Kasstroomoverzicht 80
9. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 81
10. Toelichting op de balans 91
11. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen 103
12. Toelichting op de staat van baten en lasten 105

C. Overige gegevens 116
Bijlage 1 - Overzicht scholen per 31 december 2020 118
Bijlage 2 - Jaarverslag 2020 gemeenschappelijke medezeggenschapsraden 121

Voorwoord

We sluiten een bewogen jaar af: 2020 stond uiteraard voor een groot deel in het teken van de gevolgen van de corona-uitbraak. De crisis heeft sinds maart 2020 een zware wissel getrokken op onze scholen. Met man en macht is gewerkt om goed onderwijs te blijven bieden en om kinderen en jongeren ook in tijden van afstand alle ontwikkelingskansen te blijven bieden. Er is ongelooflijk veel gevraagd van onze mensen. De coronacrisis heeft ons echter ook iets gebracht. Het heeft een veerkracht en flexibiliteit in het onderwijs naar boven gehaald die we niet voor mogelijk hadden gehouden. Digitale vaardigheden hebben zich in een sneltreinvaart ontwikkeld. Het heeft ons ook doen beseffen hoezeer we elkaar nodig hebben; binnen de school, binnen de sector, binnen het bestuur. Het heeft een saamhorigheid gebracht in onze gelederen. En als het gaat over kwaliteit, heeft het ons nieuwe manieren gebracht om samen te werken en van elkaar te leren.

Maatschappelijke ontwikkelingen

De coronacrisis heeft ook gevolgen gehad voor de uitvoering van onze doelen voor 2020. Fysiek contact was lastiger, dit had onder meer gevolgen voor audits op scholen en trainingen en workshops, bijvoorbeeld in het kader van HR en burgerschap. Ook heeft corona voor vertraging gezorgd in de uitvoering van onze plannen op het gebied van het project Jonge Kind, passend onderwijs en ons ICT-verbeterplan[1]. Op financieel gebied heeft corona eveneens invloed. We hebben stijgende kosten gezien voor schoonmaak, versnelde investeringen in ICT en investeringen in het binnenklimaat van gebouwen. Maar het meest zorgwekkende gevolg is uiteraard de vertraging die het onderwijs heeft opgelopen. We spannen ons uiteraard tot het uiterste in om dit tot een minimum te beperken, maar slagen hier door de aanhoudende beperkende maatregelen niet altijd in. Na de verslagperiode is bekend geworden dat er met het Nationaal Programma Onderwijs een landelijke subsidie beschikbaar komt om de vertraging in de leerresultaten en opgelopen achterstanden in de sociaal-emotionele ontwikkeling in te lopen. De planning voorziet erin dat alle scholen voor de zomer van 2021 een plan van aanpak maken.

Ondertussen kampt het onderwijs ook met het lerarentekort. We hebben het afgelopen jaar fundamenten gelegd voor een effectieve bestrijding van het tekort. Samen met andere schoolbesturen en de gemeente Rotterdam is het noodplan Slim Organiseren ontwikkeld. De minister van Onderwijs heeft hiervoor extra financiële middelen toegekend. Het basisonderwijs van stichting BOOR heeft de komende vier jaar circa 2 miljoen per jaar voor de toepassing van maatregelen uit het plan Slim Organiseren. Naast extra geld is er extra regelruimte: scholen in de G5 mogen het onderwijs Anders Organiseren. Inmiddels lopen er in het (s)bao meerdere projecten in samenwerking met diverse samenwerkingspartners. De implementatie hiervan verloopt voorspoedig. Er zijn inmiddels circa zestig BOOR-scholen (s)bao en (v)so) op enige wijze met anders organiseren gestart. Er is een directe relatie tussen de hoeveelheid vacatures en de inzet van anders organiseren. In de paragraaf HR (2.2) is meer te lezen over de aanpak van het lerarentekort, waar we onder andere ook preventief op inzetten middels de Opleidingsschool Rotterdam (OSR) en het project Beter Opleiden in Samenhang en Synergie (BOSS).

1 Hoewel het ICT-verbeterprogramma vertraging op heeft gelopen, zijn andere zaken juist versneld. Zo kreeg de digitalisering van onderwijs een impuls en is het draagvlak voor meer investeringen op gebied van ICT gegroeid.

Koers

Ons bestuur, de rectoren, de bovenschools directeuren en het MT van BOOR Services zijn verschillende keren bijeengeweest om over de waarden en betekenis van het openbaar onderwijs te spreken. Hieruit is een manifest voortgekomen, waarin deze betekenis treffend en kernachtig is verwoord: sta open. 'Open staan' ligt in het hart van onze organisatie, wij leren het de leerlingen, maar het geldt ook voor onszelf. Open voor het onbekende, open voor het nieuwe én het oude, open voor kennis, en bovenal: open voor de ander. Door open te staan en verschillen te waarderen, leveren we een bijdrage aan de samenleving van de toekomst. Sta open is het uitgangspunt dat richting geeft aan onze nieuwe koers, die we komende maanden met elkaar opstellen. Een gesprek met de raadsleden uit de subcommissie BOOR over de openbare identiteit is onderdeel van dit proces.

BOOR had reeds een stelsel van kwaliteitszorg dat voorzag in objectieve dataverzameling, onderzoeken en audits en de dialoog over de weging van deze gegevens. In 2020 is de informatievergaring en –uitwisseling verder geobjectiveerd en versterkt. Dit is onder andere gebeurd door de verdere uitwerking van het 4D model (data, duiden, doelen, doen). Een belangrijke pijler daarin is het auditsysteem. Dit hebben we in het (s)bao en het vo verder ontwikkeld, in lijn met de auditsystematiek in het (v)so van BOOR. We hebben hierdoor nog beter zicht op de onderwijskwaliteit van elke individuele school.

Leeswijzer

Dit jaarverslag bestaat uit drie delen: het bestuursverslag, de jaarrekening en de overige gegevens. Het bestuursverslag start met een beschrijving van het bestuur (hst. 1). Het tweede hoofdstuk is de beleidsverantwoording. Hoofdstuk 3 geeft een financiële doorkijk en hoofdstuk 4 is de continuïteitsparagraaf. Het bestuursverslag sluit af met het verslag van ons algemeen bestuur (hst. 5). De jaarrekening beslaat de hoofdstukken 6 tot en met 20. De overige gegevens bestaan uit de statutaire regeling omtrent bestemming van het resultaat (hst. 21) en de controleverklaring van de onafhankelijke accountant (hst. 22). Tot slot zijn er twee bijlagen (overzicht van alle scholen en het verslag van de drie gmr's).

Resultaten

Het eerste deel van dit jaarverslag is ons bestuursverslag, dit is onze beleidsverantwoording. We gaan in op de 14 doelen die we in het jaarplan 2020 hadden gesteld. Daarnaast bespreken we andere relevante ontwikkelingen en thema's. Verreweg de meeste doelen hebben we behaald. We kunnen hier niet anders dan zeer content mee zijn, zeker tegen de achtergrond van de coronacrisis. In het bestuursverslag is te lezen dat we op het gebied van sturing op onderwijskwaliteit en HR grote stappen hebben gezet.

In 2020 is ook geïnvesteerd in de uitwisseling van kennis tussen collega's onderling. Collega's van andere BOOR-scholen in dezelfde sector, maar ook tussen de sectoren. De lancering van het sociale intranet BOORconnect in maart 2020 heeft hier een flinke impuls aan gegeven. Dit platform maakt het mogelijk dat collega's van verschillende scholen elkaar rechtstreeks vinden en informatie en kennis delen. Het faciliteert het samenwerken in groepen en professionaliseren. BOORconnect is tijdens de afgelopen crisismaanden waar we elkaar fysiek moeilijker konden ontmoeten, van extra grote waarde gebleken.

Financiën

Over 2020 rapporteert BOOR in de jaarrekening een verlies van € 4,4 miljoen. Het resultaat is echter vertekend door de effecten van de extra Rijksbekostiging 2019, die voortvloeit uit de afspraken in het oktober-akkoord naar aanleiding van de stakingen en de nieuwe cao's voor het po en vo. Conform de richtlijnen is deze extra ontvangen bekostiging in het boekjaar 2019 verantwoord. De hier tegenoverstaande lasten drukken echter op het boekjaar 2020. Daarom hebben we in 2019 een bestemmingsreserve gevormd voor de incidenteel ontvangen middelen, die in 2020 is vrijgevallen. Als het resultaat met de vrijval uit deze bestemmingsreserve wordt gecorrigeerd is het genormaliseerde resultaat over 2020 € 1,5 miljoen positief. Dit resultaat is iets beter dan de in de tweede voortgangsrapportage aangegeven verwachting.

De kengetallen ultimo 2020 blijven binnen de signaleringswaarden van de Onderwijsinspectie. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van BOOR per balansdatum op orde is.

Rotterdam, 26 april 2021

College van bestuur,
Huub van Blijswijk
Voorzitter

Algemeen bestuur,
Mariëtte Hamer
Voorzitter

ALGEMEEN

Focus uit het jaarplan 2020

Aantal scholen

Bao: 58 scholen en 82 schoollocaties

Sbo: 4 scholen en 4 schoollocaties

Vo: 16 scholen en 17 schoollocaties

(V)so: 7 scholen en 17 schoollocaties

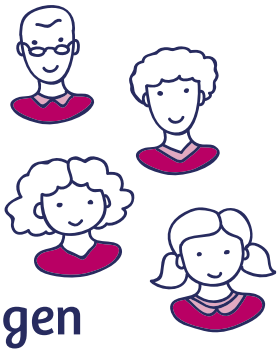

Aandeel leerlingen Rotterdam

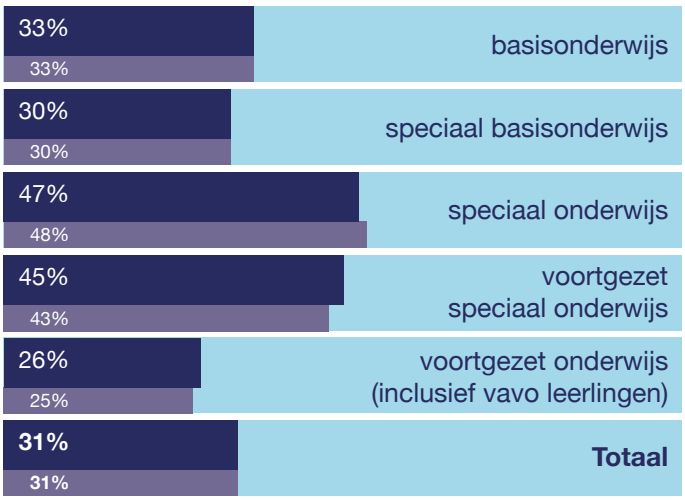

Aantal leerlingen

(Speciaal) basisonderwijs

Voortgezet onderwijs

(Voortgezet) speciaal onderwijs

Totaal BOOR:
30.067 (2020)
30.362 (2019)

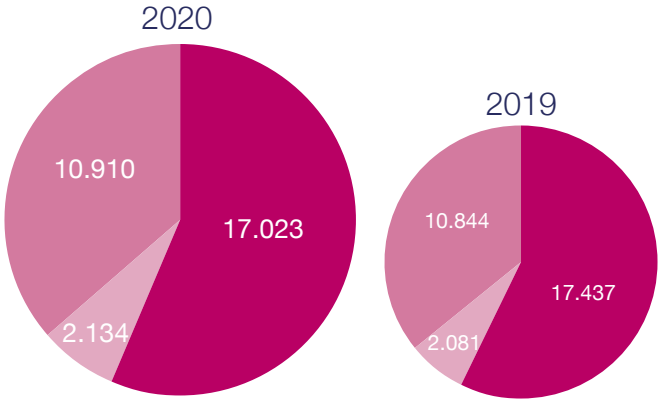

ONDERWIJSKWALITEIT & PERSONEEL

Tevredenheid

Leerlingen	2020	2019
so	8,1	-
vso	7,9	-
vo	6,6	6,5
(s)bao	7,9	8,0

Medewerkers	2020			2018		
Categorie	*OP*	*OOP*	*Dir.*	*OP*	*OOP*	*Dir.*
so	7,6	7,5	7,8	7,5	7,5	7,9
vso	7,5	7,2	7,8	7,5	7,5	7,9
vo	7,0	7,3	7,3	7,1	-	7,0
(s)bao	7,4	7,7	7,7	7,5	-	7,8

Ouders	2020	2018
so	8,0	8,0
vso	7,6	7,5
vo	7,0	7,1
(s)bao	7,3	7,5

Inspectiearrangementen

	(s)bao	(v)so	vo
EXCELLENT 2	0	0	2
GOED 8	1	0	7
VOLDOENDE 106	64	14	28
ONVOLDOENDE 1	1	0	0
ZEER ZWAK 0	0	0	0

Vaste dienst 2.532 fte

Tijdelijke dienst 522 fte

Gemiddelde werktijdfactor (wtf) onderwijzend personeel

(s)bao	0,80
(v)so	0,73
vo	0,80

Ziekteverzuim

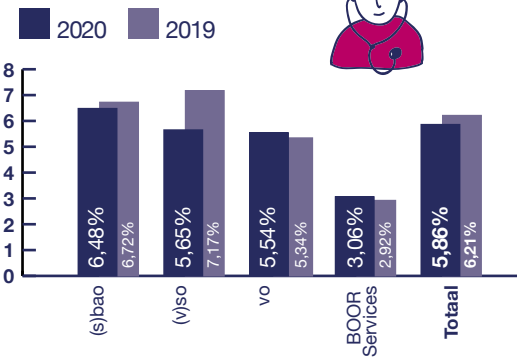

Leeftijdsopbouw medewerkers

♂ 25% 942

♀ 75% 2.835

Totaal 3.777

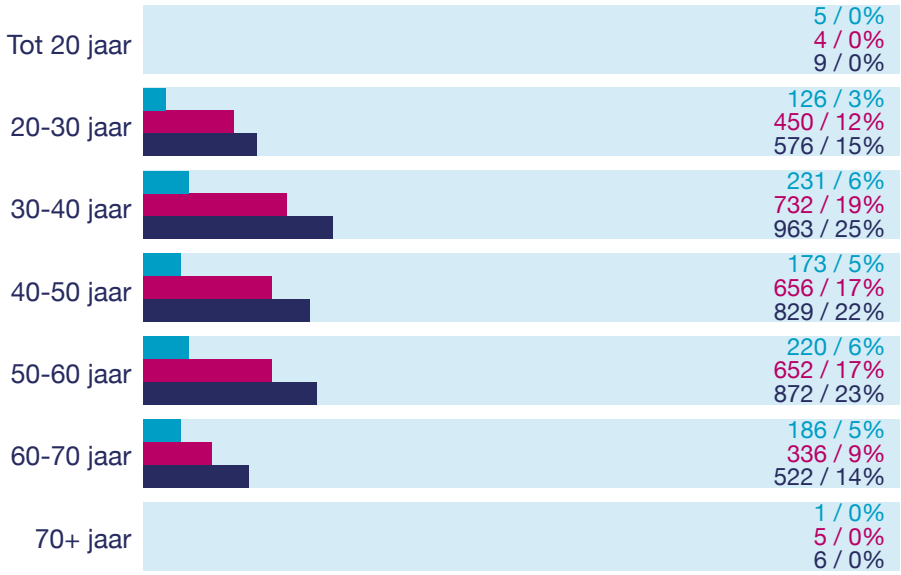

Zij-instromers

2020	58
2019	34

Stageplaatsen

(s)bao	381
vo	735

FINANCIËN

Inkomsten en uitgaven 2020

bedragen x € 1.000	Voortgezet onderwijs	(Speciaal) basis-onderwijs	(Voortgezet) speciaal onderwijs	ABB	Extra dotatie voorziening onderhoud	Totaal
Baten						
Rijksbijdragen OCW	101.115	119.471	48.753	8	-	269.347
Overige overheidsbijdragen en subsidies	3.265	11.090	1.448	403	-	16.206
Overige baten	7.102	2.467	1.766	600	-	11.935
Totaal baten	**111.482**	**133.028**	**51.967**	**1.011**	**-**	**297.488**
Lasten						
Personele lasten	84.316	106.264	42.646	11.776	-	245.002
Afschrijvingen	2.017	2.473	551	281	-	5.322
Huisvestingslasten	5.602	10.796	3.105	448	2.750	22.701
Overige lasten	14.572	8.335	3.058	1.619	-	27.584
Allocatie over de sectoren	2.900	7.574	2.739	-13.213	-	-
Totaal lasten	**109.407**	**135.442**	**52.099**	**911**	**2.750**	**300.609**
Financiële baten en lasten	-758	-410	-83	-9	-	-1.260
Saldo baten en lasten	**1.317**	**-2.824**	**-215**	**91**	**-2.750**	**-4.381**
Vrijval bestemmingsreserve	659	4.027	1.078	-	-	5.764
Genormaliseerd resultaat	**1.976**	**1.203**	**863**	**91**	**-2.750**	**1.383**

Kengetallen

	31-12-'20	31-12-'19	signaleringswaarde onderwijsinspectie
Solvabiliteit 1	26,86%	32,50%	
Solvabiliteit 2	44,68%	48,29%	< 30%
Liquiditeit (current ratio)	108,51%	139,01%	< 75%
Weerstandsvermogen	9,80%	11,80%	< 5%
Kapitalisatiefactor	27,10%	27,30%	> 35%

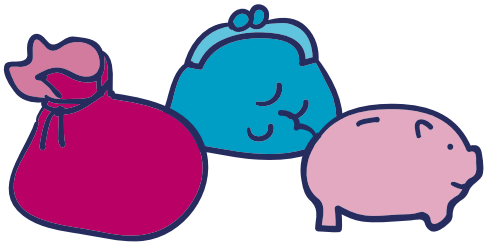

Kosten

- Voortgezet onderwijs
- (Speciaal) basisonderwijs
- (Voortgezet) speciaal onderwijs
- Administratie,beheer en bestuur
- Extra dotatie voorziening onderhoud

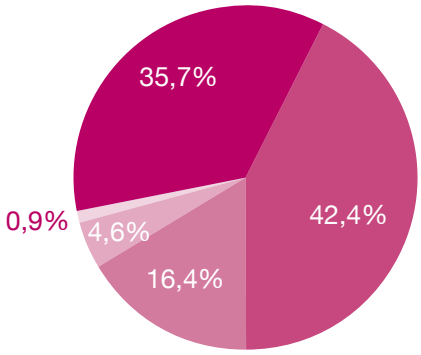

A. Bestuursverslag

1. Het schoolbestuur

Profiel

BOOR-scholen, 73 in getal[2], zijn zo divers als de bevolking van Rotterdam. Scholen met hun eigen kenmerken en specifieke kwaliteiten, passend bij de omgeving waar ze staan en de kinderen die ze onderrichten. Tegelijk maken zij deel uit van het collectief van openbare scholen en hebben zij een gemeenschappelijke kern. Kwaliteitsonderwijs staat op alle scholen voorop. Waaraan kunnen ouders en leerlingen herkennen dat zij op een BOOR-school zijn?

Een BOOR-school is de samenleving in het klein, een gemeenschap waar leerlingen en ouders zich onderdeel van voelen, waar het lerend vermogen van onze leerlingen en leraren wordt aangesproken, waar iedere leerling en iedere medewerker gelijkwaardig is, ertoe doet en dat ook ervaart en waar alle leerlingen kunnen groeien. Daarnaast is de school een plek waar leerlingen kunnen oefenen, fouten mogen maken en ervaren wat het betekent om in een pluriforme samenleving te leven. Omdat de school midden in de samenleving staat en er onlosmakelijk onderdeel van uitmaakt, verbindt ze zich met de maatschappelijke partners om zich heen. Op school leren kinderen met elkaar, maar is er ook oog voor de individuele behoeften van kinderen. Er wordt maatwerk geboden waar dat passend is, zodat leerlingen gelijke kansen krijgen en hun potentieel kunnen ontwikkelen en benutten.

We gaan uit van diversiteit en inclusiviteit, juist ook bínnen de school, en streven deze actief na. Diversiteit is een kracht van onze organisatie. We denken niet allemaal hetzelfde en dat hoeft ook niet. Op een BOOR-school zijn schoolleider, leraren, eigenlijk alle medewerkers in de school, ouders en leerlingen in staat om opvattingen en denkbeelden met elkaar te confronteren via de dialoog. Sterker nog, dat vinden we vanzelfsprekend. Onze leerlingen van nu zijn immers de burgers van morgen!

Missie

Maximale kansen creëren voor kinderen en jongeren in Rotterdam en omgeving. Zij worden volwassen wereldburgers die bijdragen aan een rechtvaardige samenleving en weten hoe zij hun talenten daarvoor kunnen benutten.

Visie

Wij dragen zorg voor onderwijs dat bijdraagt aan de talentontwikkeling van iedere leerling.

Strategisch beleidsplan

De ambities uit ons aangescherpte koersdocument hebben betrekking op de drie prioriteiten van stichting BOOR: Kwaliteit, Identiteit en Samenwerken.

2 De telling van de Inspectie betreft 76 brinnummers, omdat sommige scholen meerdere brinnummers hebben.

Toegankelijkheid en toelating

Op de scholen van BOOR zijn alle kinderen welkom en zal er, indien nodig, voor iedere leerling gezocht worden naar een passende school. BOOR beschikt over een zeer breed aanbod, zodat dit in verreweg de meeste gevallen zal slagen.Toch kan het voorkomen dat vanwege onvoldoende ruimte in het schoolgebouw soms de eerste keuze van ouders/leerlingen niet worden gehonoreerd. In uitzonderlijke gevallen maken scholen gebruik van wachtlijsten. In het speciaal onderwijs is dit vaker het geval dan in de andere sectoren. Voor de toelating van leerlingen bij overinschrijving volgen we de afspraken die zijn gemaakt in de Rotterdamse plaatsingswijzer en de OverstapRoute. De toelating tot een school is nooit afhankelijk van de vrijwillige ouderbijdrage. De hoogte en bestemming van de vrijwillige ouderbijdrage wordt op schoolniveau door de oudergeleding van de medezeggenschapsraad vastgesteld.

Organisatie

Contactgegevens

Naam instelling	Stichting BOOR
KvK nummer	24424572
Bestuursnummer	41775
Postadres	Postbus 23058 3001 KB Rotterdam
Bezoekadres	Schiekade 34 3032 AJ Rotterdam
Telefoon	010-2540800
E-mail	info@stichtingboor.nl
Website	www.stichtingboor.nl
Contactpersoon	Rozemarijn van der Lee, bestuurssecretaris
E-mailadres contactpersoon	rozemarijn.vanderlee@stichtingboor.nl

Overzicht scholen

Onder stichting BOOR vallen 58 reguliere basisscholen (bao), vier scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo), zeven scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so) en vijf scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs (vo). De scholen zijn verdeeld over 127 locaties. Een overzicht van alle scholen, met een link naar hun eigen website en de website Scholen op de kaart, is te vinden in bijlage 1.

Juridische en organisatiestructuur

De juridische structuur is een stichting. In onderstaand organogram is de organisatiestructuur schematisch weergegeven.

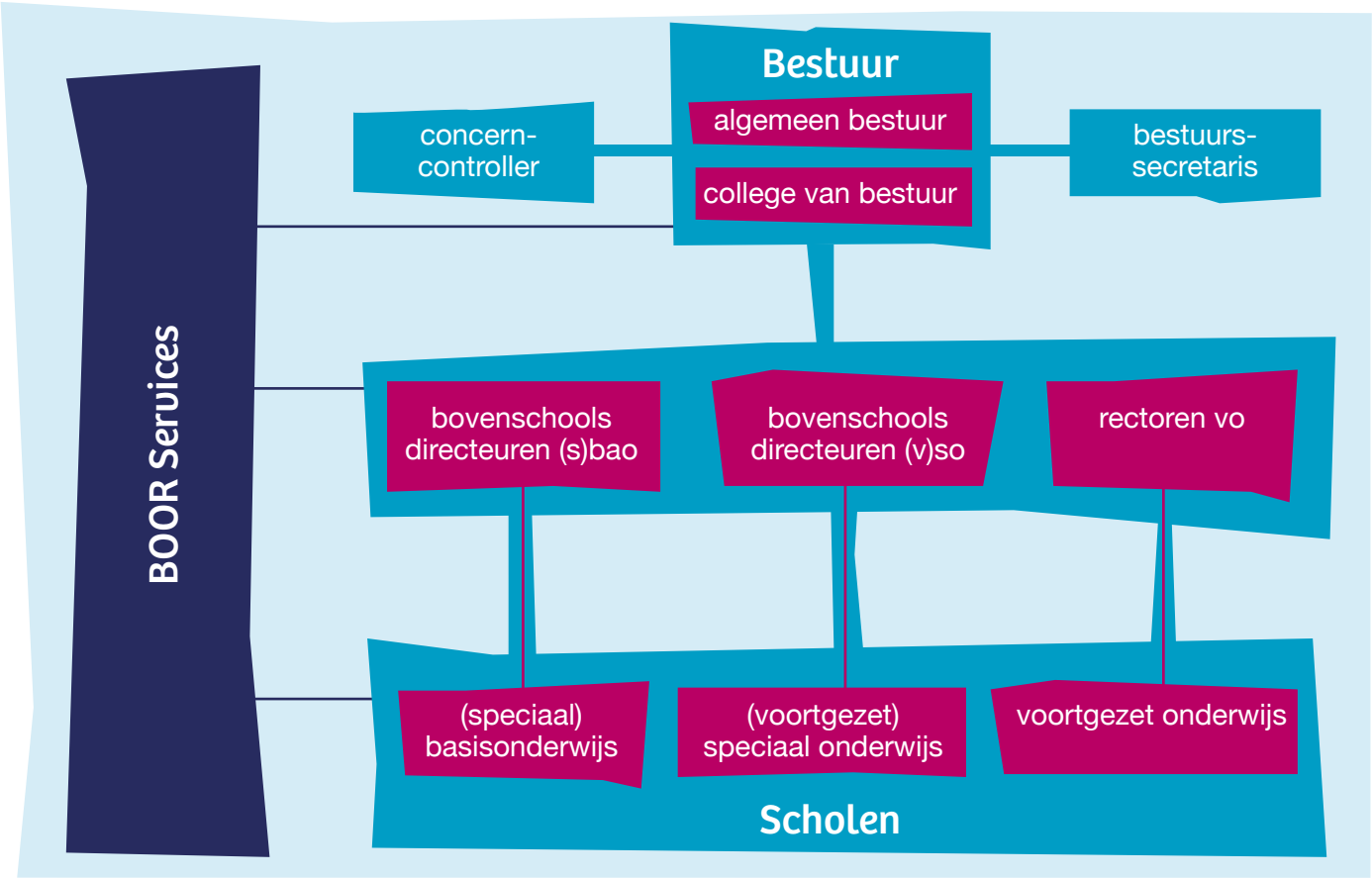

BOOR bestuur

Het dagelijks bestuur van BOOR bestaat uit drie leden. Het algemeen bestuur bestaat uit zes leden en fungeert als intern toezichthouder. Voor het verslag van het algemeen bestuur, zie hoofdstuk 5. Het algemeen bestuur en het college van bestuur vormen samen het bestuur van BOOR. Zie paragraaf 1.3 en 1.4 voor de samenstelling van het bestuur van BOOR.

Scholen

De scholen in het (speciaal) basisonderwijs zijn verdeeld in vier scholengroepen, met elk een bovenschools directeur. De scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs vormen een aparte scholengroep die ook wordt geleid door een bovenschools directeur. De bovenschools directeuren vormen samen de bovenschoolse directie. Elke scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs heeft een rector. De rectoren zijn verenigd in het college van schoolleiders.

Het college van bestuur, de bovenschools directeuren, de rectoren en de MT-leden van BOOR Services ontmoeten elkaar een aantal keer per jaar in de managementgroep om samen te spreken over strategische en sectordoorsnijdende onderwerpen, zoals doorlopende leerlijnen en de Koers.

BOOR Services

Voor het optimaal kunnen functioneren van scholen, management en bestuur is een goede ondersteuningsstructuur noodzakelijk. Daarin vervult BOOR Services een belangrijke rol. Het servicebureau heeft een breed en divers serviceaanbod op verschillende expertisegebieden, zoals algemene beleidsondersteuning, kwaliteit van het onderwijs,

communicatie, financiën, HR, ICT, juridische zaken, medezeggenschap, huisvesting en inkoop. BOOR Services wordt aangestuurd door een directeur.

Medezeggenschap

Elke school heeft een medezeggenschapsraad (mr). Via de medezeggenschapsraad hebben ouders, medewerkers en eventueel leerlingen invloed op het schoolbeleid. De rector of schooldirecteur overlegt regelmatig met de medezeggenschapsraad op zijn/haar school over onderwerpen die de school betreffen. Op elke school worden leden voor een termijn van drie jaar gekozen.

BOOR heeft naast de medezeggenschapsraden op scholen, ook drie gemeenschappelijke medezeggenschapsraden (gmr) voor het (speciaal) basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs. Deze raden bespreken in overleg met het college van bestuur en/of de bovenschools directeur de voorstellen en plannen van het bestuur over bovenschoolse zaken. Volgens de Wet medezeggenschap op scholen hebben de gmr's advies- en instemmingsrecht over een tal van onderwerpen die een groot deel of alle scholen betreffen, zoals de BOOR begroting, voordracht van nieuwe bestuursleden en strategische beleidsplannen van de stichting. Elk personeelslid of ouder mag zich verkiesbaar stellen en een gmr-lid hoeft niet per se lid te zijn van de mr van een school.
Het jaarverslag van de gmr's bevindt zich in bijlage 2.

Gemeente

Aangezien BOOR openbaar onderwijs verzorgt, heeft de gemeente Rotterdam ook een aantal wettelijke toezichthoudende taken. De gemeenteraad van Rotterdam is verantwoordelijk voor de goedkeuring van het strategisch beleidsplan, de jaarlijkse begroting, het jaarverslag met jaarrekening, benoeming van de bestuursleden en wijziging van de statuten. Verder is de gemeenteraad verantwoordelijk voor de instandhouding van het openbaar onderwijs met betrekking tot spreiding en toegankelijkheid. Ten slotte kan de gemeenteraad ingrijpen bij ernstige taakverwaarlozing.

Governance

In de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs van PO-Raad en de code Goed onderwijsbestuur VO van de VO-raad zijn basisprincipes vastgelegd voor de professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in respectievelijk het primair en het voortgezet onderwijs. Het bestuur handhaaft deze codes en wijkt hier niet van af. BOOR is lid van beide organisaties. De horizontale dialoog met belanghebbenden is ingericht via medezeggenschap. De honorering van onze interne toezichthouders is opgenomen in hoofdstuk 14. Jaarlijks wordt een uitvraag van verbonden partijen gedaan aan de bestuursleden. Hieruit is geen belangenverstrengeling gebleken. Er zijn geen veranderingen geweest op het gebied van governance in het verslagjaar. De interne (algemeen bestuur) en externe toezichtstructuur (gemeenteraad) is ongewijzigd.

Meer informatie over de governance van stichting BOOR is te vinden op stichtingboor.nl/bestuur.

Functiescheiding

De Governance Codes benadrukken de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor onderwijs. Er zijn verschillende manieren om de functiescheiding uit te werken.[3] Op stichting BOOR is de organieke scheiding van toepassing (one-tier board).

3 Wij hanteren de definities uit de Code Goed Bestuur primair onderwijs.

College van bestuur

Het college van bestuur bestond in 2020 voor een groot deel van het jaar uit twee leden: Huub van Blijswijk als voorzitter en Renata Voss als lid college van bestuur. Het derde lid college van bestuur, Anne de Visch Eybergen, heeft per 1 maart 2020 afscheid genomen van BOOR. Op 26 november 2020 benoemde de gemeenteraad van Rotterdam een nieuw lid college van bestuur voor een periode van vier jaar, te beginnen per 1 december 2020: Bob de Baedts.

De portefeuilleverdeling tijdens de vacatureperiode was als volgt: Huub van Blijswijk beheerde de portefeuilles algehele strategie en verbinding, voortgezet onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs, innovatie, financiën en bedrijfsvoering. Renata Voss heeft de portefeuilles (speciaal) basisonderwijs, doorgaande leerlijnen, passend onderwijs, identiteit, HRM en onderwijskwaliteit. De portefeuilles voortgezet onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs, passend onderwijs en identiteit werden tot haar vertrek beheerd door Anne de Visch Eybergen. Met de komst van Bob de Baedts per 1 december zijn de portefeuilles bedrijfsvoering, financiën en ICT in het onderwijs van Huub van Blijswijk op het nieuwe lid college van bestuur overgegaan.

Hoofd- en nevenfuncties leden college van bestuur

De leden van het college van bestuur hadden in 2020 de volgende hoofd- en nevenfuncties:

Naam	Hoofdfunctie in 2020	Nevenfuncties in 2020
De heer Huub van Blijswijk	Voorzitter college van bestuur BOOR	• Voorzitter Sivon • Lid Pettelaaroverleg • Lid bestuursraad OSR • Lid bestuur EIC Mainport Rotterdam
De heer Bob de Baedts	Lid college van bestuur BOOR (vanaf 1 december 2020)	• Bob de Baedts heeft momenteel geen nevenfuncties.
Mevrouw Anne de Visch Eybergen	Lid college van bestuur BOOR (tot 1 maart 2020)	• Lid bestuur van LECSO (Landelijk • Lid raad van toezicht Koers VO • Lid bestuur EIC Mainport Rotterdam • Voorzitter voordrachtscommissie VO-raad
Mevrouw Renata Voss	Lid college van bestuur BOOR	• Lid algemeen bestuur PO-Raad • Lid raad van toezicht ROC West-Brabant (Curio) • Lid adviescommissie kwaliteitsafspraken MBO • Lid raad van toezicht Platform Talent voor Technologie • Lid bestuur Stichting Bijzondere Leerstoel Onderwijsrecht op pluriforme grondslag • Voorzitter stuurgroep CZ NPRZ

Jaarlijks wordt een uitvraag van verbonden partijen gedaan aan de bestuursleden. Hieruit is geen belangenverstrengeling gebleken.

Algemeen bestuur

Samenstelling algemeen bestuur in 2020[4]:

Naam	Functie	Aandachtsgebied
De heer Philip Geelkerken	Voorzitter algemeen bestuur, lid remuneratiecommissie	HRM, aanspreekpunt gemeente
De heer Mohamed Acharki	Lid auditcommissie	Huisvesting
Mevrouw Marianne van den Anker	Lid onderwijscommissie	Onderwijskwaliteit, communicatie
De heer Hamit Karakus (vanaf 1 maart 2020)	Lid onderwijscommissie	Onderwijskwaliteit
Mevrouw Miriam Scha (tot en met 29 februari 2020)	Voorzitter remuneratiecommissie, lid onderwijscommissie	HRM, onderwijskwaliteit
De heer Focco Vijselaar	Voorzitter auditcommissie	Financiën, ICT
Mevrouw Jessica van Wingerden (vanaf 1 maart 2020)	Voorzitter remuneratiecommissie, voorzitter onderwijscommissie	HRM
De heer Paul Zevenbergen (tot en met 29 februari 2020)	Voorzitter onderwijscommissie, voorzitter auditcommissie	Onderwijskwaliteit, financiën

Hoofd- en nevenfuncties leden algemeen bestuur

De zes leden van het algemeen bestuur hadden in 2020 de volgende hoofd- en nevenfuncties:

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
De heer Philip Geelkerken	Bestuurder/directeur CAOP	• Voorzitter bestuur stichting Expertisecentrum Oefenen.nl
De heer Mohamed Acharki	Bestuurder woningcorporatie Zayaz	• Lid algemeen bestuur Aedes vereniging van woningcorporaties
Mevrouw Marianne van den Anker	Zelfstandig ondernemer (bedrijf: Ankerpunt), onder meer gespreksleiding, werkzaamheden radio (NTR)	• Voorzitter bestuur Open Rotterdam • Ambassadeur eenzaamheid voor ministerie VWS • Lid raad van toezicht Onderwaterproducties • Lid raad van toezicht Capri Rotterdam • Lid bestuur van de stichting Vrienden van het IJsselland Ziekenhuis

4 Februari 2021 hebben de heer Philip Geelkerken en mevrouw Marianne van den Anker volgens het rooster van aftreden het algemeen bestuur verlaten. De gemeenteraad heeft op 18 februari 2021 een nieuwe voorzitter voor het algemeen bestuur en een nieuw lid algemeen bestuur benoemd, te weten mevrouw Mariëtte Hamer als voorzitter en de heer Leen Paape als lid.

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
De heer Hamit Karakus (vanaf 1 maart 2020)	Directeur Platform 31 en algemeen directeur onderzoeksinstituut IVO	Lid Raad van Commissarissen Eigen Haard (sinds 1-11-2020) Bestuurslid stichting Wijkverbetering Rotterdam Zuid Bestuurlijk regisseur Vestia namens minister Ollongren Lid Raad van Toezicht Stichting Nederlands Register Vastgoed Taxateur Lid Raad van Toezicht Hogeschool Rotterdam Lid bestuur VNO-NCW regio Rotterdam Lid regiegroep Retailagenda Lid Raad van Toezicht VerDus Bestuurslid stichting Vrienden van het Maasstad Ziekenhuis
Mevrouw Miriam Scha (tot en met 29 februari 2020)	Gepensioneerd	Lid bestuur Orchest-Vereeniging Dordrecht
De heer Focco Vijselaar	Directeur-generaal bedrijfsleven en innovatie bij het ministerie van economische zaken en klimaat	Bestuurslid bij de koninklijke vereniging voor staatshuishoudkunde
Mevrouw Jessica van Wingerden (vanaf 1 maart 2020)	Executive Vice-President bij de Rabobank	Research fellow vakgroep Arbeids- en Organisatie Psychologie Erasmus University Rotterdam
De heer Paul Zevenbergen (tot en met 29 februari 2020)	Voorzitter bestuur a.i. Grotius College	Member Board of Directors World Association for Cooperative and Work-integrated Education (WACE) Lid raad van toezicht Handicap en Studie Voorzitter college Deskundigheid Financiële Dienstverlening DGA van Management Matters BV Lid raad van toezicht stichting Pieter van Foreest Lid College van Deskundigen Stichting Visitatie Woningcorporaties Nederland Voorzitter Commissie Onderwijsbevoegdheden, ministerie van OCW Lid Begeleidingscommissie onderzoek toereikendheid, doelmatigheid en kostentoerekening in mbo, hbo en wo; ministerie van OCW

Jaarlijks wordt een uitvraag van verbonden partijen gedaan aan de bestuursleden. Hieruit is geen belangenverstrengeling gebleken.

Dialoog

Belanghebbenden

Met onder andere de volgende belanghebbenden heeft het bestuur regelmatig contact:

Belanghebbende organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de samenwerking of dialoog
Ouders, leerlingen medewerkers via de gmr's (s)bao, vo en so/vso	Zie bijlage 2 voor het jaarverslag van de gmr's.
Gemeenten	Met alle gemeenten waarin wij scholen hebben (Rotterdam Gouda, Nieuwerkerk aan den IJssel en Lansingerland), is regelmatig contact over zaken als huisvesting, leerlingzorg en de maatschappelijk positie van het onderwijs in de betreffende gemeente. Met de gemeente Rotterdam heeft BOOR ook een subsidierelatie. De gemeente Rotterdam is bovendien de externe toezichthouder van de stichting.
Kinderopvangorganisaties en vve-instellingen	Zowel op bestuurs- als op individueel schoolniveau is contact met deze organisaties. Er worden mede afspraken gemaakt over een goede overdracht van kinderen.
Jeugdzorg	Vooral individuele scholen hebben contact met jeugdzorgorganisaties. In veel gevallen gaat dit via de wijkteams. Op bestuursniveau is er onder meer contact over het verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs en zorg.
Collega-schoolbesturen	Met collega-besturen is regelmatig contact. Het gaat om het delen van informatie, het maken van (samenwerkings)afspraken en het gezamenlijk optrekken in kwesties als het lerarentekort en het opstellen van de IHP's.
Belangenorganisaties (onder meer VO-raad en PO-Raad)	Er is met name contact op strategisch niveau.
Leveranciers, aannemers en uitzendbureaus	Het gaat in dit geval vooral over contact op uitvoeringsniveau. Deze contacten worden in toenemende mate gecentraliseerd.
Ministeries	Er is met name contact op bestuurlijk en strategisch niveau.
Onderwijsinspectie	Houdt toezicht op de kwaliteit op bestuurs- en schoolniveau.
Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)	In NPRZ, werken Rijk, de gemeente Rotterdam, corporaties, zorginstellingen, schoolbesturen, bedrijfsleven, politie en Openbaar Ministerie aan een gezonde toekomst voor Rotterdam Zuid.

Samenwerkingsverbanden

BOOR maakt onderdeel uit van de volgende samenwerkingsverbanden:

Samenwerkingsverband	Beknopte omschrijving
Koers VO	Het samenwerkingsverband passend voortgezet onderwijs Koers VO wordt gevormd door 18 schoolbesturen met 110 vestigingen voor voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio Rotterdam.
PPO Rotterdam	Primair Passend Onderwijs Rotterdam is een samenwerkingsverband van 20 schoolbesturen, met ruim 200 scholen.

Klachtenbehandeling

Bij BOOR is een klachtenregeling van kracht. Deze is in 2020 geactualiseerd met als doel voor iedereen die met een klacht te maken krijgt meer inzichtelijk te maken welk type klacht waar ingediend kan worden. Ouders, leerlingen, personeelsleden en verder iedereen die deel uitmaakt van stichting BOOR en de aangesloten scholen kunnen een beroep doen op de klachtenregeling. In de schoolgidsen van de scholen staat beschreven waar de regeling gevonden kan worden, wie op school- en op bestuursniveau optreden als contactpersoon, wie de klachtenfunctionaris van BOOR is, wie de externe vertrouwenspersonen zijn en hoe deze functionarissen te bereiken zijn.

Hierna volgt een overzicht van het aantal klachten dat aan de Stichting Onderwijsgeschillen is voorgelegd. Aan deze stichting kunnen zowel bejegeningsklachten, als klachten over het passend onderwijs worden voorgelegd. Daarbij hanteert de Landelijke Klachtencommissie (LKC) het uitgangspunt dat de klager zo mogelijk eerst wordt terugverwezen naar de school en/of het schoolbestuur om te proberen de klacht op te lossen. De commissies die zijn ingesteld ten behoeve van het passend onderwijs, de Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaring (LBT) en de Geschillencommissie Passend Onderwijs (GPO), hanteren dit uitgangspunt niet.

Onderwijsgeschillen	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Aantal klachten[5]	15	9	8	11	12

In 2020 zijn twaalf klachten voorgelegd aan de Stichting Onderwijsgeschillen:

- Eén klacht (vo) is (op 17 december 2020) aan de Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaringen (LBT) voorgelegd. Deze klacht loopt nog.
- Eén klacht (so/vso) is (op 2 december 2020) voorgelegd aan de Geschillencommissie Passend Onderwijs (GPO). Deze klacht is ingetrokken nadat er geld en een leerkracht zijn gevonden om een nieuwe kleutergroep te starten, als gevolg waarvan de leerling vanaf een wachtlijst op de door ouders gewenste BOOR-school kon worden geplaatst.
- Van de tien klachten die zijn voorgelegd aan de Landelijke Klachtencommissie (LKC), waren er twee afkomstig uit het voortgezet onderwijs. Eén is ongegrond verklaard. De andere is op verzoek van partijen middels mediation behandeld. Dit traject loopt nog.
- In de sector primair onderwijs zijn acht klachten voorgelegd aan de LKC. Eén daarvan is gegrond verklaard, één is deels gegrond, deels ongegrond verklaard, vier klachten zijn ongegrond verklaard, één klacht bleek bij nader inzien niet te zijn gericht tegen BOOR, maar betrekking te hebben op een ander schoolbestuur. Op verzoek van beide partijen wordt getracht één klacht middels mediation op te lossen. Dit traject loopt nog.
- In de sector so/vso is in het geheel geen klacht voorgelegd aan de LKC.

5 Tot en met 2018 telden we klachten bij de LBT en de GPO nog niet mee.

2. Verantwoording van het beleid

In dit hoofdstuk verantwoordt het bestuur het gevoerde beleid op de volgende beleidsterreinen: Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting, Inkoop en facilitaire zaken, en Financieel beleid. De doelen die in het strategisch beleidsplan gesteld zijn, staan centraal. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op het beleid rond risico's en risicobeheersing.

2.1 Onderwijs en kwaliteit

Onderwijskwaliteit bij BOOR

De kwaliteit van ons onderwijs is topprioriteit, we streven naar voortdurende verbetering. Kwaliteit is geen statisch begrip: het betekent dat je voldoet aan eisen en verwachtingen die aan het onderwijs worden gesteld. Dat betreft de eisen die de overheid stelt (via wet- en regelgeving), maar minstens zo belangrijk is de optelsom van de verwachtingen die ouders, leerlingen, het vervolgonderwijs en de lokale gemeenschap hebben van het onderwijs. Deze verwachtingen veranderen voortdurend.

De kern van kwaliteit is dat scholen voortdurend streven naar borging van wat goed gaat en naar planmatige verbetering: elke school formuleert haar ambitie(s) en werkt daar aantoonbaar aan. Het behoort tot de professionele ruimte van scholen om, gelet op de specifieke situatie van en verwachtingen die gesteld worden aan de school (wijk, stad, samenstelling populatie, omgeving, voedingsgebied), eigen keuzes te maken in profilering van kerndoelen en eindtermen. Kortom: op al onze scholen bestaat een cultuur van permanente kwaliteitsontwikkeling.

BOOR heeft een kwaliteitshandboek waarin we ingaan op wat we binnen BOOR verstaan onder kwaliteit en waarin we de kwaliteitscyclus hebben beschreven. In een tweede deel staan de kwaliteitsinstrumenten en het normenkader binnen de verschillende sectoren beschreven en toegelicht.

Visie op onderwijskwaliteit

Wij dragen zorg voor onderwijs dat bijdraagt aan de talentontwikkeling van iedere leerling.

Wij vinden de kwaliteit van het onderwijs in onze scholen goed als er door deskundig personeel zodanig les wordt gegeven dat de leerlingen daardoor de kennis verwerven en de vaardigheden ontwikkelen die passen bij hun niveau en talent. Dit betekent dat goed onderwijs aansluit op de mogelijkheden, behoeften en talenten van iedere leerling.

Basis op orde

BOOR heeft vier uitgangspunten:

1. De basiskwaliteit van alle scholen is in orde;
2. Elke school brengt de eigen aanpak jaarlijks helder in beeld via een analyse;
3. Elke school werkt met een hierop gebaseerd school(jaar)plan met doelen;
4. Op het niveau van de school, de sector en het bestuur wordt gewerkt aan de hand van het 4D model: data-duiden-doelen-doen.

Ambitie

Onze koers kent drie prioriteiten te weten kwaliteit, identiteit en samenwerking. In de koers is vastgelegd dat iedere school tenminste moet voldoen aan de basiskwaliteit zoals beschreven in wettelijke deugdelijkheidseisen en het toetsingskader van de Inspectie. En dat elke school daarenboven eigen ambities formuleert die passen bij de context van de school. Deze context wordt in hoge mate bepaald door de wijk waar de school staat en door de kenmerken van de gezinnen waaruit de leerlingen van de school afkomstig zijn. Op deze manier is gewaarborgd dat de ambities passen bij de ontwikkelmogelijkheden en talenten van de leerlingpopulatie van elke school.

Doelen

De doelen die wij nastreven op het gebied van onderwijskwaliteit staan jaarlijks beschreven in ons BOOR jaarplan. Voor het jaar 2020 wordt hieronder per doel weergegeven wat de stand van zaken was aan het einde van het kalenderjaar. Vanaf 2021 maken drie sectorplannen onderdeel uit van het stichtingsbrede jaarplan. In de onderliggende activiteitenplannen zijn de doelen per sector nader uitgewerkt.

Kwaliteitsbeleid

Ons kwaliteitsbeleid bestaat uit een voortdurend proces van sturing, monitoring, leren en verbeteren gericht op het behalen van de kwaliteitsdoelstellingen die op bestuurs-, sector- en schoolniveau zijn gesteld. Het gaat bij deze kwaliteitsdoelstellingen om de gestelde wettelijke eisen in de relatie tot onze eigen doelen en ambities. De onderwijskwaliteit omvat niet alleen het effectief aanleren van kennis en vaardigheden, maar ook het vormen van kinderen tot zelfstandige, zelfverantwoordelijke personen.

Kenmerken van kwaliteitsbeleid bij BOOR

Het kwaliteitsbeleid bij BOOR is

a. **Cyclisch** Het kwaliteitsbeleid is gerelateerd aan de beleidscyclus van data, duiden, doelen en doen;
b. **Dynamisch** Wij bewegen weloverwogen en op basis van geduide data mee met de ontwikkelingen en verwachtingen in de samenleving en met de keuzes die daartoe moeten worden gemaakt;
c. Integraal Ons kwaliteitsbeleid is in samenhang met en in afstemming op de verschillende deelprocessen en sectoren in onze organisatie;
d. **Meetbaar en Merkbaar** Wij handelen data-geïnformeerd met als doel inzicht en kennis om gefundeerde beslissingen te kunnen nemen en om te kijken of doelen en resultaten zijn behaald;
e. **Procesmatig** Kwaliteitsbeleid is eerst en vooral een proces. Een proces waarin voortdurende aanscherping plaatsvindt op basis van data, duiden, doelen en doen;
f. **Ambitieus** Wij streven continu naar aanscherping en verbetering waarbij we oog hebben voor de context en ontwikkelingen.

Kwaliteitszorg en 4D-model

Het bestuur draagt zorg voor een stelsel van kwaliteitszorg op de scholen. Vanuit dit stelsel bewaakt en bevordert het bestuur de kwaliteit van het onderwijsproces en de leerresultaten. De verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuur en scholen maakt een functionerend stelsel van kwaliteitszorg mogelijk. Het bestuur beschikt voor alle sectoren over een data-dashboard.

We hebben als onze PDCA-cyclus gekozen voor de cyclische aanpak van het 4D-model: Data, Duiden, Doelen, Doen. Het 4D-model houdt in dat we data over de onderwijsresultaten en het onderwijs-

proces verzamelen, ontsluiten en duiden. Op basis daarvan bepalen we onze doelen en acties, die de scholen uitvoeren (doen). Evaluatie vindt plaats op basis van data, waardoor een cyclisch proces ontstaat. Dit doen we op school-, sector en bestuursniveau. In het (s)bao en (v)so is deze werkwijze eerder ingestart en reeds praktijk. Het vo is als sector bezig met een proces hier naartoe te groeien.

Op het niveau van de school betekent het werken volgens het 4D-model gegevens verzamelen, duiden en op basis daarvan doelen en acties formuleren. Deze acties evalueren de scholen op basis van data waardoor er een cyclisch proces ontstaat. Dit proces vormt de belangrijkste basis voor het school(jaar)plan en de visieontwikkeling van de school. Elke school formuleert schooleigen ambities onder andere op basis van de missie en visie van zowel BOOR, de sector als de school. Het kwaliteitsbeleid, de planvorming en de verantwoording op schoolniveau staan in nauwe verbinding met de plannen op sectorniveau en de plannen op stichtingsniveau. Hier is sprake van een wisselwerking: de doelen op bestuursniveau geven richting aan de sectoren en scholen, terwijl de ontwikkelingen op scholen richting geven aan de doelen op scholengroep -, sector- en bestuursniveau. Wederom geldt hiervoor dat dit op de scholen van het (s)bao en (v)so in de praktijk wordt gebracht, in het vo zijn scholen bezig zich hier naartoe te ontwikkelen.

Vroegsignalering

Binnen BOOR is een systeem van vroegsignalering ingericht om scholen die niet aan onze normstelling voldoen te detecteren. De inspanningen zijn erop gericht om door een gerichte verbeteraanpak scholen met risico's door een verbeteraanpak zo snel mogelijk naar het gewenste niveau te begeleiden. Op basis van de beschikbare data voortvloeiend uit de audits, collegiale visitatie, gesprekkencyclus, jaarlijkse zelfevaluatie, opbrengstengesprekken etc. wordt jaarlijks een risicoanalyse uitgevoerd. De uitkomst daarvan kan zijn dat de school, altijd in afstemming met de schoolleiding, een herstelopdracht krijgt waarin staat aangegeven op welke punten verbeteringen moeten worden gerealiseerd.

Verantwoording

Het bestuur verantwoordt zich een aantal keer per jaar op formele wijze over de onderwijskwaliteit. Dit doet het bestuur door elk jaar in het jaarverslag en twee voortgangsrapportages te rapporteren aan de interne en externe toezichthouders op de doelen uit het jaarplan. Daarnaast wordt er jaarlijks een Staat van het BOOR Onderwijs en een risicoanalyse van elke sector gemaakt met een verzameling van alle data over onderwijskwaliteit, die wordt besproken met het algemeen bestuur. Tussentijds wordt bij de interne toezichthouder regelmatig gerapporteerd over op dat moment beschikbare data, zoals schoolresultaten en tevredenheidspeilingen.

2.1.2 Doelen en resultaten 2020

Doel 1 – Herstelopdracht Inspectie	
De herstelopdrachten van de Onderwijsinspectie zijn succesvol afgerond.	

Alle herstelonderzoeken naar aanleiding van het onderzoek van de Inspectie op onze scholen zijn inmiddels succesvol afgerond; de scholen die in 2019 een onvoldoende kregen zijn inmiddels weer voldoende. Twee vo-scholen kregen in 2019 een herstelopdracht zonder dat daar een herstelonderzoek op volgde: Libanon Lyceum en TVO Nieuwerkerk. Beide scholen hebben naar tevredenheid van bestuur en schoolleiding verbeteringen tot stand gebracht.[6]

6 Zowel het Libanon Lyceum als TVO Nieuwerkerk zijn opnieuw door de Inspectie bezocht in maart 2021. Beide scholen zijn toen weer als voldoende beoordeeld.

De opmerkingen van de Inspectie over de kwaliteitszorg op bestuursniveau hebben betrekking op het zicht en de sturing op onderwijskwaliteit: de doorwerking van het kwaliteitsbeleid tot in de klas en gerichte sturing op basis van expliciete normen behoeven verdere versterking. Het gaat hierbij om normen die verder gaan dan de normen voor basiskwaliteit in het inspectiekader. Daarbij moet niet alleen naar de onderwijsopbrengsten, maar ook naar de kwaliteit van het onderwijsproces worden gekeken.

Hier is de afgelopen periode aan gewerkt, door de jaarlijkse 'doorloopdagen' in het (s)bao door te ontwikkelen naar audits in alle sectoren, waarbij op basis van een zelfevaluatie van de school en de gegevens uit het datadashboard een auditteam een onderzoek uitvoert, waardoor de school periodiek wordt beoordeeld en feedback ontvangt. Normaal gesproken zijn dit fysieke audits, waarbij ook elke klas wordt bezocht. Als gevolg van corona was dat in 2020 niet altijd mogelijk en zijn er ook audits digitaal gehouden. De audits in alle sectoren vinden plaats op basis van BOOR-normen.

Er wordt gebruik gemaakt van het 4D-model als PDCA-cyclus voor het stellen van doelen en het gericht uitvoeren van acties. Het 4D-model houdt in dat op schoolniveau data wordt verzameld, ontsloten en geduid. Op basis daarvan worden doelen en acties bepaald, die de scholen uitvoeren (doen). Evaluatie vindt plaats op basis van data, waardoor een cyclisch proces ontstaat. Dit is praktijk in het (s)bao en (v)so en doen we in die sectoren ook op sectorniveau. De sector vo en de individuele vo-scholen groeien hier naartoe. In het vo is daarvoor een kaderregeling voor de bovenschoolse kwaliteitszorg vastgesteld. Die beschrijft de gewenste situatie. De scholen werken gezamenlijk en ieder afzonderlijk daar naartoe. Dit is een groeiproces, gedurende het werk wordt bekeken of het toekomstbeeld bijstelling behoeft.

In het (s)bao en (v)so worden de leerkrachtvaardigheden gemonitord via 'Mijn schoolteam' en Bardo. In het vo zijn inmiddels alle scholen gestart met het werken met de DOT (Digitale Observatie Tool). Het bestaande vo-dashboard is aangevuld met trendgegevens. De informatie uit de audits in het (s)bao en (v)so en de opbrengstgesprekken (P&C-gesprekken in het vo) vormen de basis voor sturing en bijsturing op het bereiken van de gestelde doelen. Op deze wijze is sprake van een onderbouwd cyclisch kwaliteitsproces waarbij via opbrengstgesprekken en audits zicht en sturing op de onderwijsresultaten en het onderwijsproces is vormgegeven.

Doel 2 – Kwaliteitsagenda's	
De kwaliteitsagenda's van de drie sectoren worden in 2020 uitgevoerd.	

De kwaliteitsagenda (s)bao is begin 2020 aangescherpt om de focus nog explicieter te richten op de twee prioriteiten voor 2020, versterking van de kwaliteit en de continuïteit (bestrijden lerarentekort). Om deze twee pijlers in de organisatie te faciliteren, te implementeren en te borgen is, naast de afdeling Onderwijskwaliteit, de HR-afdeling van BOOR Services betrokken om gewenste veranderingen te begeleiden. De kwaliteitsagenda is leidend bij alle activiteiten zoals de gesprekkencyclus van de bovenschools directeuren met de directeuren en bij de audits. Vanaf 2021 wordt binnen BOOR gewerkt met sectorjaarplannen. Het sectorplan voor (s)bao borduurt voort op de kwaliteitsagenda. Het sectorplan is nader uitgewerkt in een activiteitenagenda. Ook het (v)so heeft de ontwikkelambitie, die de sector jaarlijks vaststelde en hanteerde, in 2020 ontwikkeld tot een sectorjaarplan voor 2021.

In het vo is de uitvoeringsagenda 2019-2021 leidend geweest voor de uitvoering van het kwaliteitsbeleid op sectorniveau. Belangrijk was de focus op de interne audits en de aanscherping van de P&C-gesprekken. De uitvoeringsagenda 2019-2021 vo is in de loop van 2020 doorontwikkeld tot een sectorplan vo voor de periode medio 2020-einde 2021. De eerdergenoemde kaderregeling bovenschoolse kwaliteitszorg heeft eveneens een sturende werking op de werkzaamheden van de scholen en de sector.

De sectorjaarplannen zijn onderdeel van het jaarplan 2021 op stichtingsniveau. Zodoende zijn de consistentie en het alignment van het beleid op het gebied van onderwijskwaliteit in de drie sectoren verbeterd. De sectorjaarplannen zijn uitgewerkt in concrete activiteitenplannen, die periodiek worden gemonitord.

Doel 3 – Tevredenheidspeilingen	
In februari 2020 worden op alle scholen tevredenheidspeilingen afgenomen onder leerlingen, ouders en personeel. De peilingen worden geanalyseerd op school- en sectorniveau. We zien erop toe dat alle scholen in hun jaarplan voor schooljaar 2020/2021 verbeteracties opnemen die voortvloeien uit de uitkomsten van de peilingen.	

Begin 2020 is de peiling uitgevoerd onder leerlingen, ouders en personeel. De scores zijn niet veel veranderd ten opzichte van de vorige meting. Het beeld voor BOOR is vergelijkbaar met het landelijk beeld. De uitkomsten zijn besproken op schoolniveau, in de GMR en op sectorniveau. De peilingen zijn betrokken bij het opstellen van de jaarplannen. Een nadere analyse van de peilingen is verwerkt in de Staat van het BOOR Onderwijs, voorheen de sectoranalyse. In 2021 wordt een 'light' onderzoek uitgezet, enkel onder leerlingen. Daarvoor wordt in het vo voor de eerste keer gewerkt met de module SchoolEnqueteTool (SET) van E-Loo, in het (s)bao en het (v)so wordt gewerkt met de mogelijkheden die Vensters op dit gebied biedt. In 2021 wordt ook voor de andere peilingen onderzocht welk instrumentarium goed aansluit bij de doelen en welke partij dit kan aanbieden, op basis van een evaluatie van de huidige peiling.

Doel 4 – Het jonge kind	
In 2020 wordt het projectplan onderwijs aan jonge kinderen bij Stichting BOOR uitgevoerd.	

De realisatie van het projectplan heeft enige vertraging opgelopen, als gevolg van de coronacrisis. Het project zou aanvankelijk voor een schooljaar worden ingericht, maar is nu ontwikkeld tot een vierjarig project. Het projectplan is inmiddels voltooid en met enthousiasme ontvangen binnen de organisatie. Tevens is de gemeenteraad in een brief (15 december 2020)[7] geïnformeerd over het projectplan.

BOOR wil middels dit projectplan extra aandacht besteden aan het spelend leren van het jonge kind in de leeftijd van 4 tot 6 jaar. Er is internationaal consensus over de opvatting dat investeren in de eerste levensjaren van een kind cruciaal zijn voor de verdere ontwikkeling, mits er sprake is van de juiste intensiteit en juiste voorwaarden gesteld worden. Bij de invoering van het basisonderwijs in 1985, was de inzet om juist in groep 3 meer adaptief te gaan werken en de sterke aspecten van het kleuteronderwijs te benutten in de rest van de groepen. Het tegendeel is echter gebeurd. Om kinderen gericht voor te bereiden op groep 3, wordt in groep 1 en 2 wordt steeds meer systematisch en methodisch gewerkt. Hierdoor is steeds minder ruimte voor spelend en ontdekkend leren. Deze constateringen sluiten aan bij diverse recente onderzoeksgegevens van de Onderwijsinspectie (2020). Om die redenen investeert stichting BOOR de komende jaren in het onderwijs aan het jonge kind in de groepen 1 en 2 van de basisschool.

De concrete uitvoering van het plan is na de zomer van start gegaan. De uitvoering bestaat in deze fase van het project voor een groot deel uit het afleggen van schoolbezoeken en afnemen van interviews met de onderbouwteams van

7 Kenmerk: 19bb24800.

scholen met een schoolgewicht van 35 of hoger, en door het ondersteunen van scholen bij het verder vormgeven van een intensivering van de samenwerkingsrelatie met hun voorschoolse voorziening door middel van advies, coaching en werkbijeenkomsten. De uitvoering van het plan kan ook de komende maanden wellicht nog bemoeilijkt worden door de (nieuwe) landelijke maatregelen. Om die reden wordt tevens veel energie gestoken in informatie-voorziening, het toegankelijk maken van onderzoek, wet- en regelgeving en contact dat wel door kan lopen, bijvoorbeeld via BOORconnect.

De projectleider is namens BOOR op dit onderwerp eveneens actief in verschillende stedelijke en landelijke netwerken. Zo is de projectleider onder andere betrokken bij de totstandkoming van het kwaliteitskader Vroegschool en bij de werkgroep Doorgaande lijn.

Doel 5 - Dialoog	
Schoolteams voeren een dialoog over hun identiteit als leidraad voor hun visie op burger-schapsvorming.	

Alle scholen hebben de praatplaat ‘Wereldburger worden’ ontvangen. Deze praatplaat is een ondersteuningshulpmid-del voor docenten en leerkrachten om de dialoog aan te gaan met leerlingen. Daarnaast geeft de plaat een aanzet voor dialoog in een aantal schoolteams. De plaat is positief ontvangen en wordt gebruikt. Dit gebeurt op verschillende manieren, bijvoorbeeld bij klassengesprekken en bij visieontwikkeling in teams. Sommige scholen voeren een dialoog met hun leerlingen op andere wijze, bijvoorbeeld naar aanleiding van de actualiteit, denk daarbij aan het coronavirus of de moord op Samuel Paty.

Ten aanzien van het voeren van dialoog is verder te melden dat een aantal basisscholen trainingen filosofie en debatte-ren georganiseerd heeft, zowel om de deskundigheid van de leerkrachten daarin te vergroten, als ook om dit leerlingen aan te leren. Andere methodieken waarmee dialoog wordt aangeleerd zijn het spel ‘Terra Nova’, het programma de ‘Vreedzame School’ van de CED-groep en de trainingen voor leraren van ‘Het Kan’.

Doel 6 - Diversiteit	
Ons doel is dat open houding ten opzichte van diversiteit is verweven in het pedagogisch klimaat van de school. Scholen werken de houding ten opzichte van diversiteit uit binnen de leergebieden burgerschapsonderwijs en kunst- en cultuuronderwijs en maken confrontatie van opvattingen bespreekbaar door ontmoeting en uitwisseling.	

Een deel van onze scholen is al actief aan de slag met dit doel. In het vo geldt dit voor alle locaties, in het (v)so alleen voor de locaties die het passend vinden bij de doelgroep. In het (s)bao geldt dit voor ruim een derde van de scholen. Op een aantal scholen is men bezig met een heroriëntatie op onderwijskundige en pedagogische visie.

Twintig (s)bao-scholen die in hun jaarplan hadden genoemd dat ze met het ontwikkelen van een of meerdere aspecten van burgerschapsonderwijs bezig zijn, zijn benaderd voor eventuele ondersteuning bij uitwerking van de houding ten opzichte van diversiteit op het gebied van identiteit en burgerschapsonderwijs. Tien scholen hebben dit ondersteuningsaanbod vanuit BOOR Services aangevraagd en die trajecten lopen nog dit schooljaar. De andere

tien scholen konden het zonder verdere ondersteuning af. Vanuit drie invalshoeken wordt de ondersteuning opgepakt: burgerschapsonderwijs, kunst- en cultuuronderwijs en levensbeschouwelijke stromingen.

In 2020 is een doorstart gemaakt met het project 'Wereldburger worden'. Dit project, dat voorziet in geïntegreerde lessen levensbeschouwing in het (s)bao door speciaal daarvoor opgeleide leerkrachten, is in 2019 tijdelijk stopgezet vanwege onvoldoende beschikbaarheid van daarvoor gekwalificeerd personeel. In de vorm van een pilot met drie basisscholen wordt deze aanpak getest en in 2021 wordt gestart met de eerste tranche van tien scholen waar dit project wordt ingevoerd.

De maatregelen om het coronavirus tegen te gaan, bemoeilijken helaas ook de uitvoering van dit doel. Ontmoeting en uitwisseling met leerlingen van andere scholen en mensen in de wijk is gestagneerd. Schoolreizen en werkweken in het vo die in teken stonden van diversiteit, hebben ook geen doorgang kunnen vinden.

Doel 7 – Democratische vaardigheden	
In 2020 organiseren we trainingen voor leerkrachten waarin zij houding, kennis en vaardigheden verwerven voor het ontwikkelen en begeleiden van leerlingenparticipatie.	

De bedoeling was om in 2020 op vijf vo-locaties trainingen te verzorgen voor zestig mentoren/docenten/leerkrachten om met leerlingen in gesprek te blijven, ook over controversiële onderwerpen, met als doel de leerlingen bij het onderwijs te blijven betrekken. Eén training is uitgevoerd, de overige vier zijn verschoven naar 2021.

In 2020 hebben onder meer de basisscholen de Vier Leeuwen, Dakpark, Finlandia, de Boog en de Waterlelie zich geschoold om hun leerlingenraad verder te ontwikkelen.

Doel 8 - Innovatie	
Vanuit het innovatieprogramma gaan we drie projecten een stap verder brengen in 2020. Voor elk van de projecten voeren we met de belanghebbenden een verkenning uit naar de knelpunten in de huidige situatie en ontwikkelen we scenario's voor een nieuw ontwerp. In 2020 bereiken we een go/no-go-moment voor de daadwerkelijke inrichting van de bijbehorende pilot.	

De voortgang op dit doel is beschreven in de tweede voortgangsrapportage 2020. In het kort: in het oorspronkelijke doel zijn drie specifieke projecten benoemd: een ontschottingspilot (s)bao, in- en doorstroom van anderstalige nieuwkomers (s)bao en de Job Academie vso. Ten aanzien van deze projecten is de voortgang goed. Er zijn diverse successen geboekt (passende bso de Piloot, onderzoek met gemeente en PPO naar verduurzaming van de financiën van het Pluspunt en de vorming van kindcentra). De voortgang is dan ook breder dan alleen deze drie projecten. In de praktijk zien we dat innovatie steeds beter verankerd raakt in de organisatie, we spreken daarom inmiddels ook niet meer van een programma. Steeds meer ontstaat er een voedingsbodem voor innovatie, gefaciliteerd door diverse activiteiten die binnen ons bestuur plaatsvinden. Het programma Anders organiseren in het (s)bao en het organiseren van afstandsonderwijs tijdens de lockdown geeft een impuls aan de veranderkracht van scholen.

Doel 9 – Schooladvisering vervolgonderwijs	
In 2020 werken we met afspraken over de schooladvisering voor vervolgonderwijs op maat. Hiertoe participeren we in een NRO onderzoek en een project van de gemeente. Ook implementeren we de checklist speciaal onderwijs voor leerlingen uit het speciaal onderwijs die naar het regulier onderwijs gaan.	

Met vertegenwoordigers van de sectoren (s)bao, (v)so en vo is een werkgroep schooladvisering geformeerd. De werkgroep beoogt de voorspellende waarde van het schooladvies te vergroten door afspraken te maken over betere uitwisseling van kennis en ervaring tussen basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs. Ook vindt er tussen de Rotterdamse besturen in de sectorkamer po-vo afstemming plaats. Eén van de concrete afspraken die hieruit volgt is het vormen van een interbestuurlijke plg. Deze bestaat uit een aparte plg voor het po en het vo. Na verdere analyse in de eigen sector komen de plg's bij elkaar. Daarnaast is afgesproken jaarlijks een po-vo conferentie te organiseren waarin onder andere de bevindingen van de interbestuurlijke plg gepresenteerd worden.

Door de inzet op de onderzoeksagenda van BOOR hebben we een subsidie toegekend gekregen voor de startaanvraag van een onderzoek in samenwerking met de Universiteit van Maastricht, onderzoeksbureau Sardes en FOKOR. Dit onderzoek richt zich op de volgende hoofdvraag: (Hoe) kunnen we ervoor zorgen dat de sociaaleconomische status van leerlingen een minder grote rol speelt in het basisschooladvies, initiële plaatsing en verdere determinatie in de onderbouw van het vo? Nu de volledige subsidie wordt toegekend kunnen we de komende twee jaar vanuit de onderzoeksagenda inzetten op dit onderzoek. Onderdeel van het onderzoek is het opzetten van vijf plg's waaraan zowel leerkrachten uit het (s)bao en het vo deelnemen.

In het (s)bao benutten we interne data om het niveau van de schooladviezen te monitoren en maken hierbij aanvullend gebruik van externe bronnen, zoals de rapportages van het NCO en data van DUO. Daarnaast is in het dashboard van het (s)bao de over- en onderadvisering opgenomen als indicator om te signaleren of scholen een passend advies geven. Een bijstelling van het advies is door het wegvallen van de eindtoets dit jaar niet mogelijk geweest. In het vo wordt in het eerste jaar van deze leerlingen extra aandacht geschonken aan de vraag of de leerling op het juiste niveau zit, onder andere door het gebruik van methode-onafhankelijke toetsen en het bieden van extra ondersteuning(smogelijkheden).

Doel 10 - Passend onderwijs	
In 2020 ondernemen we een aantal acties op basis van de prioritering van geconstateerde knelpunten in thuiszitterssituaties: **a. We rusten leraren beter toe om leerlingen met (extra) ondersteuningsbehoeften goed te begeleiden door expertise-uitwisseling op gebied van leerlingenzorg binnen de drie sectoren te versterken** **b. We brengen bestaande ondersteuningsmogelijkheden beter onder de aandacht van leraren en ouders**	

Verschillende (landelijke) ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat het oorspronkelijk doel is losgelaten. Zo konden er als gevolg van corona geen fysieke bijeenkomsten georganiseerd worden. In mei was er een landelijke evaluatie Passend Onderwijs, in de zomer het nieuwe ondersteuningsplan PPO, ook presenteerde de minister van Onderwijs zijn 25 maatregelen om passend onderwijs te verbeteren en is er wetwijziging in voorbereiding waardoor het school-ondersteuningsplan onderdeel van de schoolgids zal worden. Op basis van deze ontwikkelingen is een nieuw jaarplan Passend Onderwijs 2020-2021 binnen BOOR geformuleerd. In plaats van het oorspronkelijk doel zijn we ons gaan

richten op het verstevigen van de basis met een focus op preventie en het beter toerusten van schoolleiders en locatiedirecteuren in het nemen van de regie in passend onderwijs (zie ook tweede voortgangsrapportage 2020). We zijn tevreden over de voortgang sindsdien. Hieronder meer over de focus die we in 2020 hebben aangebracht.

De afgelopen periode zijn de krachten van team onderwijskwaliteit en het juridisch team gebundeld om scholen te ondersteunen door te adviseren bij casuïstiek en toe te werken naar het ontwikkelen van een preventief kwaliteitsbeleid op basis van de (klachten)casuïstiek die we hebben verzameld. Tevens zijn we bezig onze (digitale) systemen beter in te richten, goede afstemming en samenwerking met het samenwerkingsverband te realiseren en behouden, ons eigen dashboard verder in te vullen en te duiden en werken we aan een nieuw format voor het schoolondersteuningsplan. Dit format moet scholen helpen bij de juiste invulling van de zorgplicht. Ook zijn er factsheets ontwikkeld, is landelijk en regionaal onderzoek en beleid vertaald en toegankelijk gemaakt voor onze scholen en hebben we een handreiking ontwikkeld voor complexe situaties.

Het project BOOR Past! (voorheen Passend BOOR), een samenwerking tussen de sectoren (v)so en (s)bao, heeft een vervolg gekregen in schooljaar 2020-2021. Middels dit project zijn leerkrachten in het basisonderwijs verder toegerust in het versterken en borgen van de basisondersteuning, ten aanzien van het voorkomen en hanteren van moeilijk verstaanbaar gedrag en/of ernstige gedragsproblemen.

In het vo is ten behoeve van deskundigheidsbevordering op het gebied van Passend onderwijs in 2020 een steekproef uitgezet bij de ondersteuningscoördinatoren, daar kwamen een aantal wensen uit voor kennis over: gedrag, hoogbegaafdheid en stress bij leerlingen. De ondersteuningscoördinatoren gingen in het kader van kennisontwikkeling naar oco-bijeenkomsten van Koers VO. Daarnaast is er in 2020 een netwerk van ondersteuningscoördinatoren gestart. Dit netwerk is aan het begin van het schooljaar bij elkaar geweest, maar heeft vervolgens door corona enige vertraging opgelopen.

Tot slot: de sector (v)so zet zich actief in om het aantal thuiszitters te reduceren door het aanbieden van arrangementen en voorzieningen.[8] De sector is bovendien bezig met de doorvertaling van de ontwikkelambitie, waarbij een verschuiving plaats vindt van de inrichting van het onderwijs op de locaties volgens een onderwijsmodel in plaats van een zorgmodel. Locaties zullen onderwijs verzorgen volgens de wettelijke indeling op uitstroombestemming dagbesteding, arbeid of vervolgonderwijs. Binnen de ontwikkelambitie is de taakstelling om per schoollocatie 5% onder en 5% boven de uitstroombestemming af te mogen wijken zodat leerlingen met een andere onderwijs- en ondersteuningsbehoefte in te passen zijn. Hiermee wil de sector preventief beleid inzetten om te borgen dat deze leerlingen plaatsbaar zijn op de locaties.

2.1.3 Verantwoording maatschappelijke thema's

Passend onderwijs

Bovenstaande tekst vormt de verantwoording over de beleidsdoelen. Over het thema Passend Onderwijs, aangewezen door de Minister van OCW, moeten schoolbesturen zich op grond van de Regeling jaarverslag artikel 4 lid 6 nader verantwoorden. In totaal ontving BOOR in 2020 circa € 3.645.000. In hier na volgende tabel wordt dit bedrag nader gespecificeerd.

8 Voorbeelden hiervan zijn de afdelingen B!TS en van het Passercollege VSO, ROM van de Recon VSO, de zmolk- en zmalkgroepen van de Piloot SO en de Hoge Brug VSO en de leerrechtgroepen van de Tyltylschool SO, de Willeboerschool SO en de Van Voorthuysenschool SO.

Sector	Herkomst	Bedrag
VO	Koers VO	€ 1.401.253
	Overig SWV	€ 156.125
Totaal VO		***€ 1.557.378***
(S)BAO	Schoolbudget	€ 368.463
	Overig PPO	€ 1.124.005
Totaal (S)BAO		***€ 1.492.468***
(V)SO	Pilot herstartplekken	€ 431.249
	Overige projecten	€ 164.700
Totaal (V)SO		***€ 595.949***
Totaal		**€ 3.645.795**

Doelen bestuur

Behalve aan doel 10 (zoals hierboven beschreven) heeft het BOOR in het kader van Passend Onderwijs ingezet op de volgende zaken:

- **BOOR Past!** (voorheen: *Passend BOOR*): professionaliseren door van- en met elkaar te leren. Het gaat om expertise-uitwisseling tussen het (v)so – (s)bao, met als doel het versterken en borgen van de basisondersteuning, ten aanzien van het voorkomen en hanteren van moeilijk verstaanbaar gedrag en/of ernstige gedragsproblemen. Door deze inzet kunnen wij kinderen nog beter en zo dicht mogelijk bij huis ondersteunen en de ondersteuning sneller en bij voorkeur binnen de school regelen, waarbij gebruik gemaakt kan worden van een breed scala aan specialisten;
- **Maatwerktrajecten** (welke gedurende het jaar Schoolbudget zijn gaan heten); het doel is kinderen extra ondersteuning te bieden en te behouden voor het reguliere onderwijs en zo uitstroom naar het s(b)o te voorkomen;
- **Inclusief onderwijs:** het doel van het samenwerkingsverband en de gezamenlijke schoolbesturen is om in de komende periode 25 scholen in Rotterdam zich te laten ontwikkelingen als inclusieve school. Het jaarlijkse bedrag dat hiervoor beschikbaar komt kan ingezet worden om die plannen in de praktijk te realiseren;
- **Leerrechtpilots** op drie scholen voor het so en één in het vso. Via deze pilots trachten we kinderen die een vrijstelling voor het onderwijs hebben ontvangen op basis van artikel 5 van de Leerplichtwet, toch een passende onderwijsplek te bieden. Dat doen we middels een combinatie van onderwijs en zorg, vanuit de visie: ‘ieder kind heeft recht op onderwijs en een passende plek in het onderwijs’.

Het bestuur is, in samenwerking met stakeholders, als volgt tot de genoemde doelen gekomen:

- **Doel 10:** In overleg met de gremia van de verschillende sectoren is in 2019 het jaarplan 2020 opgesteld. De gmr’s hebben hierop positief advies uitgebracht. Het jaarplan 2020 is vastgesteld door het college van bestuur en het algemeen bestuur.
- **BOOR Past!** *(voorheen: Passend BOOR)*: Dit programma is twee jaar geleden in afstemming met het veld opgezet. In het ondersteuningsplan van PPO (2016-2020 en nieuw ondersteuningsplan 2021-2024) is een aantal doelstellingen opgenomen waaronder het versterken van de basisondersteuning ten aanzien van het voorkomen en hanteren van moeilijk verstaanbaar gedrag en/of ernstige gedragsproblemen. Het is hierbij van groot belang dat de leerkrachtvaardigheden en kennis ten aanzien van het voorkomen en hanteren van probleemgedrag bij leerlingen worden vergroot. Binnen BOOR is de expertise op verschillende plaatsen aanwezig en door intensieve samenwerking en uitwisseling tussen so, sbo en regulier basisonderwijs en de verschillende specialisten rondom onze scholen is Passend BOOR ontstaan. Het programma is primair gericht op preventie, maar ook op hanteren van gedragsproblemen.

- **Maatwerktrajecten:** de totstandkoming van dit doel is vastgelegd in het ondersteuningsplan (2016-2020) van het samenwerkingsverband. Per 1 augustus 2020 is het nieuwe ondersteuningsplan ingegaan en zijn er op basis van de evaluatie en ervaringen van de eerste planperiode bijstellingen gedaan.
- **Inclusief onderwijs:** het budget inclusief onderwijs is er voor scholen die mogelijkheden zien om structureel een meer inclusieve werkwijze toe te passen. Het doel van het inclusieve budget is om de wachtlijstleerlingen cluster 3 en cluster 4 een passende onderwijsplek te bieden in de inclusieve reguliere school en ook om leerlingen te laten terugstromen vanuit cluster 3 of cluster 4 naar het reguliere onderwijs. De totstandkoming van het hierboven beschreven doel is vastgelegd in het nieuwe ondersteuningsplan (2020-2024) van het samenwerkingsverband en deels vanuit de schoolpraktijk zelf ontstaan, omdat scholen deze ontwikkeling zelf al ingezet hadden.
- **Leerrechtpilots:** het initiatief van deze pilots komt vanuit de gemeente en het samenwerkingsverband. Omdat de doelstellingen van deze pilot aansluiten bij de visie van BOOR op passend onderwijs; zijn vier van onze scholen met een pilot gestart (drie so- en één vso-school). Zie ook deze link.

Internationalisering

Er is bij BOOR geen overkoepelend bestuurlijk beleid voor internationalisering. Echter, veel BOOR-scholen zijn wel actief op dit gebied. Voorbeelden daarvan zijn de aandacht voor wereldburgerschap, online contacten en uitwisselingsprogramma's met scholen in het buitenland en reizen naar het buitenland. Twee BOOR-scholen hebben een uitgesproken internationaal profiel, te weten Harbour Bilingual School (tweetalig primair onderwijs) en Wolfert Tweetalig (tweetalig vo voor havo en vwo). Daarnaast heeft BOOR twee internationale scholen: Harbour International School (Primary school; voorheen onderdeel van De Blijberg) en de Rotterdam International Secondary School (onderdeel van de Wolfert van Borselen scholengroep). Harbour en Wolfert werken nauw samen om een drempelloze overgang te bewerkstelligen van primair tweetalig en internationaal onderwijs naar voortgezet tweetalig en internationaal onderwijs.

De belangstelling voor het tweetalige en internationale onderwijs groeit overigens sterk. In de regio Rotterdam zijn steeds meer internationale kenniswerkers woonachtig, die een belangrijke bijdrage leveren aan de economie van de stad. Om in de groeiende behoefte van het tweetalige en internationale onderwijs te voorzien is BOOR in nauw overleg met onder andere de gemeente Rotterdam plannen aan het ontwikkelen om te komen tot een internationale campus. Deze campus wordt voorzien aan de Bentincklaan en geïntegreerd in de bestaande bebouwde omgeving. Naar verwachting zal de campus plaats bieden aan ongeveer 1.800 leerlingen voor het tweetalige onderwijs en ongeveer 1.250 leerlingen voor het internationale onderwijs.

Inspectie

Er is in 2020 geen inspectiebezoek geweest op bestuursniveau. Wel is een groot aantal scholen bezocht in het kader van thema-, herstel- of reguliere vierjaarlijkse onderzoeken. Met uitzondering van de Kruidenhoek, die in december 2020 onvoldoende werd beoordeeld, zijn alle scholen momenteel voldoende (zie ook doel 1). In 2020 zijn in totaal 35 scholen bezocht door de Inspectie, voor thema-, herstel- en kwaliteitsonderzoeken.

Mid-term review (visitatie)

In het kader van het verbetertraject naar aanleiding van het Inspectieoordeel in 2019, heeft BOOR oud-inspecteur Rick Steur gevraagd een mid-term review te doen halverwege 2020. De aanbevelingen uit de mid-term review hebben een plaats gekregen in de sectorjaarplannen, het jaarplan van BOOR 2021 en lopend (kwaliteits)beleid. Zie voor meer informatie over de voorbereidingen op het herstelonderzoek het kopje 'toekomstige ontwikkelingen'.

Achterstanden onderwijs als gevolg van Corona & inzet subsidies wegwerken achterstanden

Opgelopen achterstanden

In 2020 hebben de scholen te maken gekregen met het coronavirus en als gevolg daarvan de sluiting van scholen en onderwijs op afstand. BOOR heeft onderzoek gedaan naar de gevolgen daarvan.

(S)bao

Uit een enquête die is uitgezet in het najaar van 2020 bleek dat de achterstanden van degenen die al achterliepen op het gebied van taal, verder zijn vergroot, ondanks het feit dat er extra opvang en hulp op school is geweest voor de meest kansarme leerlingen tijdens de lockdown. De kopgroep heeft bij taal nauwelijks achterstanden opgelopen. De opgelopen achterstanden wisselen per school, zelfs per groep. Dat maakt het moeilijk een eenduidig beeld te schetsen.

Vo

In het voortgezet onderwijs bleek in het najaar dat het percentage leerlingen met opvallend lagere prestaties varieert van nul tot 50%. Er is geen groep leerlingen die opvalt in de hele sector, het verschilt per school. De eerste schoolexamens van de examenkandidaten zijn dit schooljaar (2020-2021) minder goed gemaakt en scholen ervaren problemen met de motivatie en leerhouding van leerlingen. Scholen besteden extra aandacht aan de bepaling van het onderwijsniveau, op een manier die aansluit op reguliere activiteiten van de vo-scholen om de prestaties van leerlingen te monitoren. Voor meer activiteiten, zie onder bij ‘subsidie’.

(V)so

Scholen hebben op leerlingniveau goed zicht op de ontwikkeling van leerlingen, de bereikte doelen in de OPP’s (Ontwikkeling Perspecief Plan) zijn voor de zomervakantie geëvalueerd. In het (v)so is een enquête uitgezet onder locatiedirecteuren en vervolgens is een sectoroverleg ingepland om ervaringen te delen en om eventuele achterstanden te signaleren en te bespreken hoe deze te bestrijden. Intern begeleiders binnen professionele leerteams analyseren per uitstroomgebied en aan de hand van de OPP’s de opbrengsten op groeps- en schoolniveau.

Subsidie

Binnen BOOR is door bijna alle scholen subsidie aangevraagd voor het inhalen en wegwerken van achterstanden die zijn opgelopen tijdens de coronacrisis. De scholen kunnen met deze subsidie inhaal- en ondersteuningsprogramma’s vormgeven om kinderen met achterstanden extra begeleiding te geven. Scholen zijn vrij om zelf invulling te geven aan het ondersteuningsprogramma en mogen daarbij gebruik maken van externe partijen. Deze ondersteuningsprogramma’s kunnen tot eind augustus 2021 worden uitgevoerd.

Een deel van de (v)so-scholen heeft aanvullende digitale lesmethoden aangeschaft om leerlingen thuis extra te laten oefenen. Daarnaast hebben ze ondersteunende materialen aangeschaft die leerlingen bij thuiswerken kunnen gebruiken (zoals rekenrekjes). Om het ‘leren van elkaar’ te stimuleren zijn intern begeleiders binnen professionele leerteams, per uitstroomgebied en aan de hand van de OPP’s de opbrengsten aan het analyseren op groeps- en schoolniveau.

De meeste scholen in het (s)bao gebruiken de aangevraagde subsidie om extra in te zetten op opgelopen achterstanden op het gebied van taal. Verschillende scholen zetten een (extra) onderwijsassistent in. Een aantal scholen koopt ook aanvullende expertise in. Ook worden extra digitale middelen aangeschaft. Een deel van de (s)bao-scholen hebben deelgenomen aan de ‘Zomercampus010’, een door de gemeente Rotterdam georganiseerde zomerschool. Voor deelname aan deze zomercampus is per leerling een deel van de subsidie afgedragen aan de gemeente om de kosten te dekken. Het resterende subsidiebedrag wordt door scholen ingezet voor de eigen inhaal- en ondersteuningsprogramma’s (zie hiervoor ook hoofdstuk 2.4, inzet achterstandsmiddelen).

Ook een deel van de vo-scholen heeft deelgenomen aan de Zomercampus010. Vo-scholen besteden speciale aandacht aan het volgen van de leerlingen in het eerste leerjaar. De aanpak om opgelopen achterstanden aan te pakken varieert. Veel voorkomende aanpakken zijn extra programma’s (zoals herfst/winter/lente/zomerscholen) en extra lessen binnen schooltijd. De aangevraagde subsidie wordt benut voor het realiseren hiervan.

Onderzoek

In opdracht van het ministerie van OC&W doen onderzoekers van het LEARN! onderzoeksinstituut van de VU Amsterdam onderzoek naar inhaal- en ondersteuningsprogramma's gericht op het inhalen van eventuele leerachterstanden door de COVID-19 maatregelen. Zij streven ernaar om de eerste resultaten van het lopende onderzoek eind van dit schooljaar te delen met scholen. Landelijk zal Oberon in opdracht van OCW maandelijks de effecten van corona peilen onder scholen in het funderend onderwijs. We gaan onderzoeken of de resultaten uit dit onderzoek bruikbaar zijn voor BOOR zelf. De VO-raad heeft een werkgroep ingesteld die geleerde lessen in relatie tot corona in kaart brengt. De commissie zal binnenkort een advies uitbrengen.

Toetsing en examinering vo

Voorafgaand aan de start van het schooljaar 2019-2020 is de BOOR-brede plg 'Examensecretarissen' opgericht, waaraan alle examensecretarissen van alle schoollocaties van de scholen voor voortgezet onderwijs en voorgezet speciaal onderwijs van stichting BOOR deelnemen. De werkgroep stelt zich ten doel het examenreglement jaarlijks te actualiseren. Dit is een nadrukkelijke intensivering van het beleid na het vorige bestuursonderzoek van de Inspectie.

Uitgangspunten:

- Binnen de sector door de scholen heen per examenrichting samenwerken en van elkaars kennis gebruik maken, oftewel: leren van elkaar;
- Medewerkers van dezelfde examenrichtingen op BOOR scholen voor voorgezet onderwijs verbinden;
- Betrokkenheid van de vso-scholen bij de werkgroep helpt deze scholen met relatief weinig leerlingen en minder examen-expertise, de processen goed op orde te houden;
- Samen werken aan een BOOR-breed kader waarin elke school(locatie) ruimte heeft om school-specifieke accenten aan te brengen in het belang van hun examenleerlingen;
- Gezamenlijk (middels een kerngroep) ervoor zorgdragen dat het Examenreglement van BOOR voldoet aan de wettelijke eisen die het Examenbesluit voortgezet onderwijs eraan stelt.
  Dit heeft geresulteerd in een geactualiseerd en gemoderniseerd examenreglement.

Tijdens het afgelopen jaar zijn verdiepende thema's opgepakt:

- Inhoudelijke discussie over aantal herkansingen om kansen van leerlingen te vergroten, en tegelijk recht te doen aan de kwaliteit van hun diploma's;
- Oog voor aansluiting van het stichtingsbrede Examenreglement op het schoolspecifieke Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA);
- De examencommissie zoals het ministerie van OC&W die vanaf 2021-2022 voor ogen heeft is uitgewerkt in het Examenreglement 2020-2021.

De plg Examensecretarissen is tevens een groep op het sociale bedrijfsnetwerk van stichting BOOR, BOORconnect. Leden delen hier kennis en ervaring met elkaar.

VMBO-Techniek

In het jaar 2020 is voor de landelijke subsidieregeling Sterk Techniek Onderwijs het project Tech op Zuid van start gegaan. Voor dit project is een subsidie van € 8,3 mln. verkregen (te besteden in de jaren 2020 t/m 2023). RvC de Hef is voor dit project penvoerder. Er is gestart met 8 projecten die ieder een deelgebied bestrijken van de te realiseren doelen: verbeteren van het vmbo-techniekonderwijs. In dit programma wordt samengewerkt met vijf andere vmbo-scholen, een vso-school en met drie mbo-scholen. Het jaar 2020 heeft vooral in het teken gestaan van het inrichten van de projecten, het scherp krijgen van de aanpak, de planning en het plan van inzet van de docenten. Daarnaast is er een start gemaakt met de aanschaf van machines en andere technische leermiddelen. Ook is het ondersteunen van

basisscholen op Rotterdam Zuid al een eind gevorderd. Het versterken van techniekonderwijs op basisscholen heeft als doel om in een vroeg stadium leerlingen enthousiast te maken voor een opleiding in de techniek en de beeldvorming over techniek te verbeteren. In 2021 zijn alle projecten aan de slag en zullen de eerste resultaten zichtbaar zijn. Op de Noordoever doet het Libanon Lyceum mee met Sterk Techniek Onderwijs Noord, daar is LMC de penvoerder.

2.1.4 Toekomstige ontwikkelingen

Herstelbezoek Inspectie

Herstelbezoek Inspectie (zie ook doel 1 en 2 onder 2.1.2): Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de Onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. Van november 2018 tot en met maart 2019 is dit vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij het bestuur van Stichting BOOR. De Inspectie beoordeelde de kwaliteitszorg als onvoldoende. Op de overige onderdelen scoorde BOOR voldoende.

De opmerkingen van de Inspectie over de kwaliteitszorg op bestuursniveau hebben betrekking op het zicht en de sturing op onderwijskwaliteit: de doorwerking van het kwaliteitsbeleid tot in de klas en gerichte sturing op basis van expliciete normen die verder gaan dan de normen voor basiskwaliteit in het inspectiekader behoeven verdere versterking. Daarbij moet niet alleen naar de onderwijsopbrengsten, maar ook naar de kwaliteit van het onderwijsproces worden gekeken.

In maart 2021 is de Inspectie teruggekomen voor een herstelonderzoek. In de 3-maandsrapportage is hier meer over te lezen. In 2020 is hard gewerkt om de kwaliteitszorg naar een hoger plan te tillen, volgens vier noodzakelijke elementen:

- eigen doelen en ambities en bijbehorende normen;
- een vastgestelde kwaliteitscyclus in de drie sectoren;
- duidelijke gedefinieerde interventies;
- doorwerking van het kwaliteitsbeleid tot op klassenniveau.

Doelen en ambities zijn geformuleerd in de jaarplannen op BOOR-, sector- en schoolniveau. De sectorplannen komen samen in het BOOR-jaarplan en waar van toepassing gezamenlijke doelen zijn geformuleerd.

De mate waarin het bestuur zicht heeft op de kwaliteit van de scholen en afdelingen van BOOR is een belangrijk onderdeel van het onderzoek in maart. De doorwerking van de sturing op kwaliteit tot in de klas is hierbij grootste uitdaging. De Inspectie heeft aangekondigd in haar gesprekken met zowel bestuur, staf, scholen en docenten/leerkrachten en in hun observaties te onderzoeken of die doorwerking doelmatig en doeltreffend is. Er zijn systemen ingericht zodat elke laag inzicht heeft in het detailniveau passend bij zijn of haar positie binnen de sturings- en verantwoordingslijn.

Corona

Zie uitgebreider onder 2.1.3 bij ‘Achterstanden onderwijs als gevolg van Corona & inzet subsidies wegwerken achterstanden’.

2.1.5 Onderwijsresultaten

Eindtoetsen basisonderwijs

Als gevolg van de coronacrisis en het sluiten van de scholen in een deel van schooljaar 2019-2020 heeft de minister op 18 maart 2020 besloten dat er in het schooljaar 2019-2020 geen eindtoets zou worden afgenomen in het basisonderwijs. Om die reden zijn er geen resultaten weer te geven voor verslagjaar 2020.

Slagingspercentages vo

In het examenjaar 2019-2020 is de wijze van examinering anders geweest dan gebruikelijk als gevolg van de corona-crisis. De schoolexamens vormden de basis voor het diploma en er zijn geen centrale examens geweest. In plaats van herkansingen zijn er resultaatverbeteringstoetsen geweest. Dit heeft landelijk geleid tot hogere slagingspercentages. Dat zien we ook terug bij BOOR; de gemiddelden komen in 2020 nagenoeg overeen met de landelijke gemiddelden voor 2020. Alleen vmbo-b en vmbo-k liggen iets onder de landelijke gemiddelden.

Landelijk is het beeld dat leerlingen via de schoolexamens vaker het voordeel van de twijfel hebben gekregen. Er waren daarnaast meer herkansingsmogelijkheden in het landelijke beleid rondom examinering in 2019-2020 via de resultaat-verbeteringstoetsen (rv-toetsen). Een nieuw verschijnsel waarmee leerlingen hun resultaten konden verbeteren. Daar-naast zien we ook dat de wijze van examinering in 2019-2020 beter aansluit bij veel leerlingen. Leerlingen die moeite hebben met schriftelijke taalvaardigheden hebben baat gehad bij het mondeling examineren.

Slagingspercentages BOOR 2020

Afdeling	2018	2019	2020	Aantal kandidaten 2020	Leerlingen examen behaald 2020	Leerlingen Cum Laude 2020
vmbo-b	97,7%	95,0%	94,2%	86	81	6
vmbo-k	98,4%	90,1%	97,8%	134	131	3
vm-bo-(g)-t	94,3%	92,7%	99,6%	450	449	0
Havo	85,5%	81,9%	97,7%	576	563	0
Vwo	91,6%	92,7%	98,8%	589	582	42
Totaal	91,5%	89,4%	98,4%	1835	1806	51

Slagingspercentages BOOR en landelijk 2020

Niveau	BOOR 2018	Landelijk 2018	BOOR 2019	Landelijk 2019	BOOR 2020	Landelijk 2020
vmbo-b	97,7%	99,8%	95,0%	97,9%	94,2%	99,4%
vmbo-k	98,4%	95,2%	90,1%	95,7%	97,8%	99,5%
vm-bo-(g)-t	94,3%	92,5%	92,7%	92,9%	99,6%	99,2%
Havo	85,5%	87,7%	81,9%	88,2%	97,7%	97,5%
Vwo	91,6%	91,5%	92,7%	90,7%	98,8%	99,0%

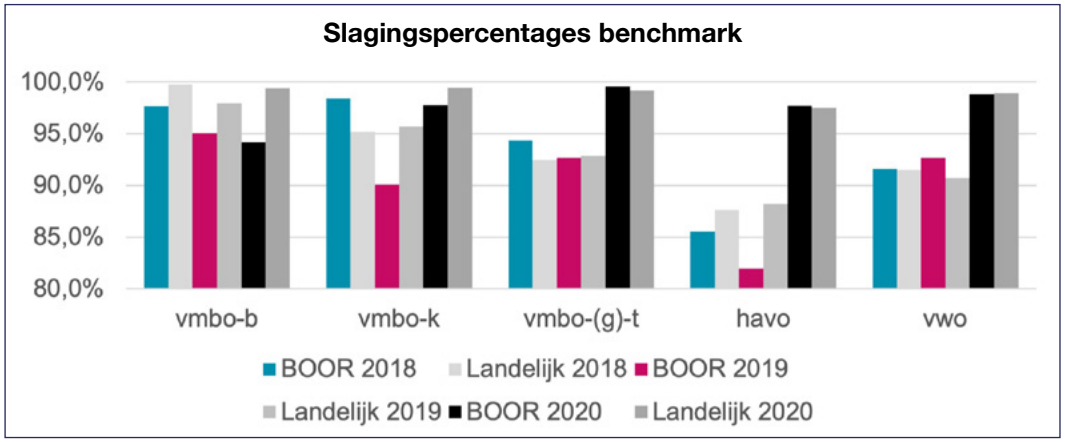

Slagingspercentages vso

Er zijn voor vso-leerlingen verschillende manieren om eindexamen te doen en een diploma te halen. Voor de BOOR-scholen geldt dat leerlingen als extraneus examen doen bij een reguliere school voor voortgezet onderwijs of staatsexamen doen. In het examenjaar 2019-2020 zijn de schoolexamens de basis voor het diploma. Er zijn dit jaar geen centrale examens geweest vanwege de coronacrisis. Omdat er dit jaar geen herkansingen kunnen plaatsvinden, zijn er resultaatverbeteringstoetsen geweest. Er zijn drie vso-locaties waar leerlingen deelnemen aan het centraal examen.

Slagingspercentages vso 2020

Afdeling	2020	Aantal kandidaten 2020	Leerlingen examen behaald 2020
vmbo-b/k	100%	26	26
vmbo-(g)-t	93,55%	31	29
havo	100%	15	15
vwo	100%	2	2
totaal	**97,3%**	**74**	**72**

2.1.6 Belangstellingspercentage

Onderstaande tabel laat het belangstellingspercentage van BOOR in Rotterdam zien (dus BOOR-locaties buiten Rotterdam niet meegerekend). Het belangstellingspercentage van BOOR is over de laatste jaren min of meer stabiel. Het totaal aantal leerlingen in Rotterdam is in 2020 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2019 (een daling van 0,2%). Het BOOR-aandeel in Rotterdam is licht gedaald van 30,7% naar 30,6%. Het belangstellingspercentage van het bao en het so zijn gedaald met respectievelijk 0,4% (van 33,1 naar 32,7%) en 0,6% (van 47,6% naar 47%). De andere sectoren stegen: het sbo met 0,5% (van 29,7% naar 30,2%), het vso met 2,4% (van 42,8% naar 45,2%) en het vo met 0,2% (van 25,4% naar 25,6%).

De gemeentelijke prognose geeft aan dat het aantal leerlingen in de basisschoolleeftijd ten opzichte van 2014 met ruim 2,7% is gegroeid. BOOR heeft daar niet van geprofiteerd, ons leerlingenaantal is ten opzichte van 2014 juist gedaald en zal naar verwachting van de gemeente nog verder dalen. Het is een trend in Rotterdam dat de grote po-schoolbesturen leerlingen verliezen. Daarnaast is in heel Rotterdam in 2020 sprake van daling van leerlingen in het basisonderwijs.

Een deel van de krimp in het bao van BOOR is te verklaren door de aanpak van kleine scholen. Die ontwikkelingen komen grotendeels voort uit de afspraken in het kader van het Integraal Huisvestingsplan met de gemeente en andere schoolbesturen. BOOR heeft relatief veel kleine scholen. Kleine scholen zijn over het algemeen kwetsbaar, omdat ze minder financiële mogelijkheden hebben om tegenslagen op te vangen. Om gezonder scholen te creëren, wordt er soms gekozen voor fusie, sluiting of samenwerking met een ander schoolbestuur. Dit heeft vaak leerlingverlies als onbedoeld gevolg. In de periode 2014 tot en met 2020 zijn zes BRIN-nummers opgeheven en in totaal 29 locaties gesloten.

Belangstellingspercentage in Rotterdam (peildatum 1 oktober)	2016	2017	2018	2019	2020[9]
Basisonderwijs	34%	33%	33%	33%	33%
Speciaal basisonderwijs	33%	30%	31%	30%	30%
Speciaal onderwijs	51%	49%	49%	48%	47%
Voortgezet speciaal onderwijs	41%	43%	43%	43%	45%
Voortgezet onderwijs (inclusief vavo-leerlingen)	25%	26%	25%	25%	26%
Totaal	**31%**	**31%**	**31%**	**31%**	**31%**

Bron: Onderwijsdata op duo.nl.

Onderstaande tabel laat het aantal leerlingen van BOOR buiten Rotterdam zien.

BOOR-leerlingen buiten Rotterdam (peildatum 1 oktober)	Sector	2018	2019	2020
Zuidplas	vo	372	375	395
Lansingerland	vo	1.295	1.334	1.328
Gouda	(v)so	37	38	46

2.1.7 Tevredenheidspeilingen

Elk jaar doet BOOR een tevredenheidsmeting. Het ene jaar is dat alleen onder leerlingen, het andere jaar onder leerlingen, ouders OP, OOP en management. In 2020 is er een uitgebreide meting geweest onder de genoemde vijf doelgroepen. De respons is voor alle doelgroepen voldoende om representatieve uitspraken op sectorniveau te doen.

Resultaten (s)bao tevredenheidspeiling 2020

We zien over het algemeen slechts minimale verschillen ten opzichte van de vorige peilingen van 2018 en 2019. De scores wijken niet tot nauwelijks af van de landelijke benchmark.

Tevredenheidspeiling (s)bao

Doelgroep	2018	2019	2020
Management	7,8	-	7,7
OP	7,5	-	7,4
OOP	-	-	7,7
Ouders	7,5	-	7,3
Leerlingen	8	8	7,9

Resultaten vo tevredenheidspeiling 2020

Bij het gemiddelde van de rapportcijfers die de vijf doelgroepen hebben toegekend aan de scholen is te zien dat over de gehele linie de rapportcijfers iets, maar niet opvallend, lager liggen dan bij andere middelbare scholen in Nederland. Bij leerlingen zien we daarentegen een iets hoger gemiddeld rapportcijfer dan in 2019, maar de leerlingtevredenheid ligt

9 Voorlopige cijfers

onder ons streefniveau. Hier is aandacht voor. Scholen voeren gesprekken over de resultaten met (afvaardigingen) van leerlingen, ouders en medewerkers om de resultaten te kunnen duiden. Indien de bevindingen hier aanleiding toe geven, worden deze verbonden aan verbeterdoelstellingen die opgenomen worden in (locatie)jaarplannen van de scholen. Voortgang en evaluatie is onderdeel van de reguliere kwaliteitscyclus van de scholen en tevens is hier aandacht voor in de bovenschoolse kwaliteitscyclus (bijv. in de P&C-gesprekken tussen bestuurder en rector of een schoolbezoek).

Tevredenheidspeiling vo

Doelgroep	2018	2019	2020
Management	7,7	-	7,3
OP	7,1	-	7
OOP	-	-	7,3
Ouders	7,1	-	7,0
Leerlingen	6,7	6,5	6,6

Resultaten so en vso tevredenheidspeiling 2020

De sector (v)so doet het in algemeenheid goed en laat een positieve stabiele lijn zien in de tevredenheidsonderzoeken. De sector scoort voor alle categorieën – met uitzondering van vso OOP - gelijk of hoger dan de externe benchmark.

Tevredenheidspeiling so

Doelgroep	2018	2019	2020
Management	7,8	-	7,8
OP	7,3	-	7,6
OOP	7,5	-	7,5
Ouders	8	-	8
Leerlingen	-	-	8,1

Tevredenheidspeiling vso

Doelgroep	2018	2019	2020
Management	7,9	-	7,8
OP	7,5	-	7,5
OOP	7,5	-	7,2
Ouders	7,5	-	7,6
Leerlingen	-	-	7,9

2.2 Personeel & professionalisering

2.2.1 Doelen en resultaten in 2020

Doel 11 – HR beleid[10]	
In 2020 voeren ons strategisch HR beleid uit en werken we aan de verbetering van administratieve infrastructuur van HR-processen.	

We hebben ons in 2020 bij de uitvoering van het strategisch HR-beleidskader stevig ontwikkeld. We verzamelen data, duiden deze en weten daardoor steeds beter wat ons te doen staat. We hebben de organisatie in stelling gebracht om structureel te blijven onderzoeken waarom medewerkers BOOR verlaten. Door middel van acties en inzet van mensen op het thema werkdrukvermindering ondersteunen we medewerkers steeds beter. Door het ontwikkelen van trainingen maken we veiligheid bespreekbaar op onze scholen.

Sectorplannen

Het strategisch HR-beleidskader is in 2020 vertaald naar HR-sectorplannen. In samenwerking met de commissies personeel van de sectoren wordt hieraan gewerkt en eventueel bijgestuurd. Hiermee heeft het een plek gekregen in de dagelijkse interactie tussen medewerkers en leidinggevenden op de scholen.

BOOR Werkt

Binnen de HR-afdeling is het afgelopen jaar de subafdeling BOOR Werkt verder ingericht. Onder BOOR Werkt vallen de interne vervangingspool, de recruiters voor tijdelijke en vaste medewerkers, de administratieve verwerking van de externe inhuur, de zij-instroom (po) en de arbeidsmarktcommunicatie. Bovenstaande dienstverlening wordt gedaan voor de sectoren (s)bao en het (v)so. In het vo is het probleem tot nog toe minder groot, is er de succesvolle inzet van de OSR (zie doel 12) en wordt er meer op schoolniveau opgepakt. Op dit moment werkt deze afdeling aan de ontwikkeling van een arbeidsmarktcampagne (live: omstreeks april 2021). Deze campagne is gericht op alle doelgroepen die een bijdrage leveren aan het geven van onderwijs op onze scholen en is voor heel BOOR en daarmee ook voor de werving van medewerkers op onze vo-scholen.

BOOR Werkt heeft zich het afgelopen jaar steeds meer als kenniscentrum voor de instroom van onze medewerkers en het inzetten van tijdelijke (externe) medewerkers ontwikkeld. De afdeling heeft de data-aanvoer geoptimaliseerd. Hierdoor is het management van de sectoren (s)bao en het (v)so goed geïnformeerd en kan er tijdig worden bijgestuurd. In 2021 zal de afdeling zich richten op de doorontwikkeling van de kwaliteit van deze onderwerpen.

Administratie

Het afgelopen jaar is intensief gewerkt aan de optimalisatie van de administratieve processen binnen de afdeling HR van BOOR Services. De wijze van inrichten van de centrale administratie ondersteunt de implementatie van de processen en de administratieve verantwoordelijkheden die voortkomen uit de gezamenlijke aanbesteding van externe inhuur. Doordat we de administratie centraal regelen, worden scholen ontzorgd.

10 Middels de tekst bij dit doel verantwoorden we ons ook over het verplichte onderdeel strategisch HR-beleid.

Naast het bovenstaande zijn de volgende resultaatgebieden succesvol uitgevoerd voor alle sectoren.

- Het aangepaste verzuimbeleid is verder geïmplementeerd (de verzuimcijfers dalen en het verzuimbeleid is in alle drie de sectoren geïmplementeerd);
- De WNRA is geïmplementeerd;
- Exitinterviews en/of exitonderzoeken zijn structureel ingevoerd, inclusief monitoring;
- Uitvoering RI&E, analyse en maatregelen;
- Mede door de uitbreiding en inzet van een nieuwe functioneel beheerder is de digitalisering van de administratieve infrastructuur van de HR-processen, instrumenten en het personeelssysteem vorig jaar verbeterd;
- Implementatie en procesvoering van online assessments. Dit wordt ingezet bij talentontwikkelingsvraagstukken binnen de gehele organisatie.

Voor het (s)bao en het (v)so zijn de volgende resultaatgebieden succesvol uitgevoerd.

- De gesprekkencyclus is aangescherpt en wordt komende schooljaar al toegepast binnen de sector (s)bao;
- Duurzaam inzetbaarheidsbeleid is geïmplementeerd in het (s)bao en het (v)so, dit leidt tot een verlaging van het aantal WIA-uitkeringen;
- De herwaardering van de functies in het (s)bao en het (v)so zijn zonder enige noemenswaardige obstakels goed uitgevoerd. De drie verzoeken tot heroverweging zijn intern opgelost.

Verzuimontwikkeling

- Binnen alle sectoren zien we een daling in het verzuimcijfer vanaf april 2020. Mogelijke oorzaak is het vele thuiswerken;
- Binnen alle sectoren zien we een stijging van het verzuimcijfer vanaf oktober. Enerzijds omdat medewerkers zich meer ziekmelden, anderzijds omdat medewerkers afwezig zijn in afwachting van de uitslag van een coronatest of door corona-gerelateerde quarantaine;
- De ziekteverzuimcijfers van BOOR gaan naar beneden. BOOR totaal laat in 2020 een daling zien, van 6,21% in december 2019 en 5,86% in december 2020. In de sectoren (s)bao en (v)so is het afgelopen jaar een duidelijke afname van het verzuim te zien. In het (v)so is sinds januari 2020 een re-integratie adviseur ingezet en het verzuimbeleid binnen het (v)so is geoperationaliseerd, wat heeft bijgedragen aan de afname van het ziekteverzuim. In het (v)so lag het verzuim nog op 7,17% in december 2019 waar dit in december 2021 is gedaald naar 5,56%. Daar waar het verzuim in het (s)bao in december 2019 nog op 6,72% lag, is dit in december 2020 gedaald naar 6,08%.
- In het vo laat het verzuim een meer platte lijn zien, hier is het verzuim het afgelopen jaar ligt gestegen ten opzichte van het verzuimcijfer in december 2019 van 5,34% naar de in december 2020 5,54%. In het vo is, sinds januari 2021, een re-integratie adviseur ingezet.
- Het landelijke ziekteverzuimcijfer van het po in 2019 (2020 is pas per september 2021 beschikbaar)[11] is 5.8%. Hier valt op dat het ziekteverzuim van het po van BOOR ((s)bao 5,86% en het (v)so 5,56%) gelijkwaardig is aan het landelijk gemiddelde. Dit laat zien dat de ingezette daling van het ziekteverzuimpercentage doorzet en het ziekteverzuim beleid in beide sectoren zijn vruchten op levert. Dit is een mooi resultaat.
- Het landelijke ziekteverzuimcijfer in het vo in 2019 is 5,6% (2020 is pas per september 2021 beschikbaar)[12].
  Het verzuimpercentage van het vo van BOOR is 5,54% en ligt onder het landelijk gemiddelde van het vo.

11 De verzuimcijfers zijn waarschijnlijk beïnvloed door corona in 2020. De vergelijking met landelijke cijfers 2019 gaat dus enigszins mank.
12 Idem.

Verzuimpercentage BOOR totaal

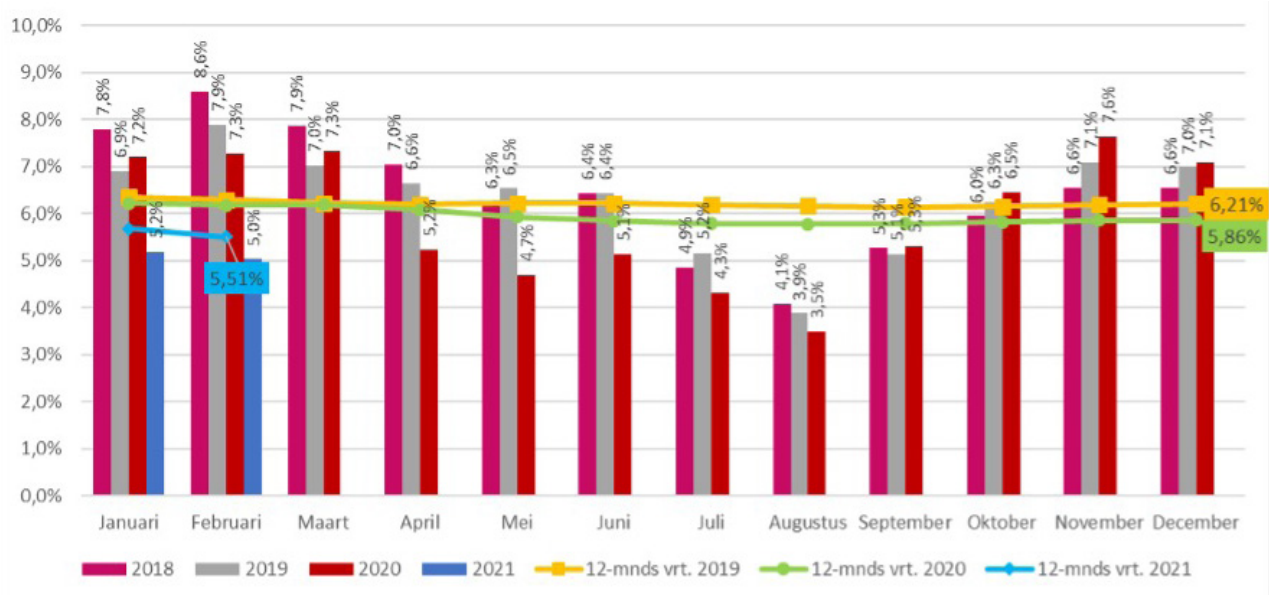

Verzuimpercentage (s)bao

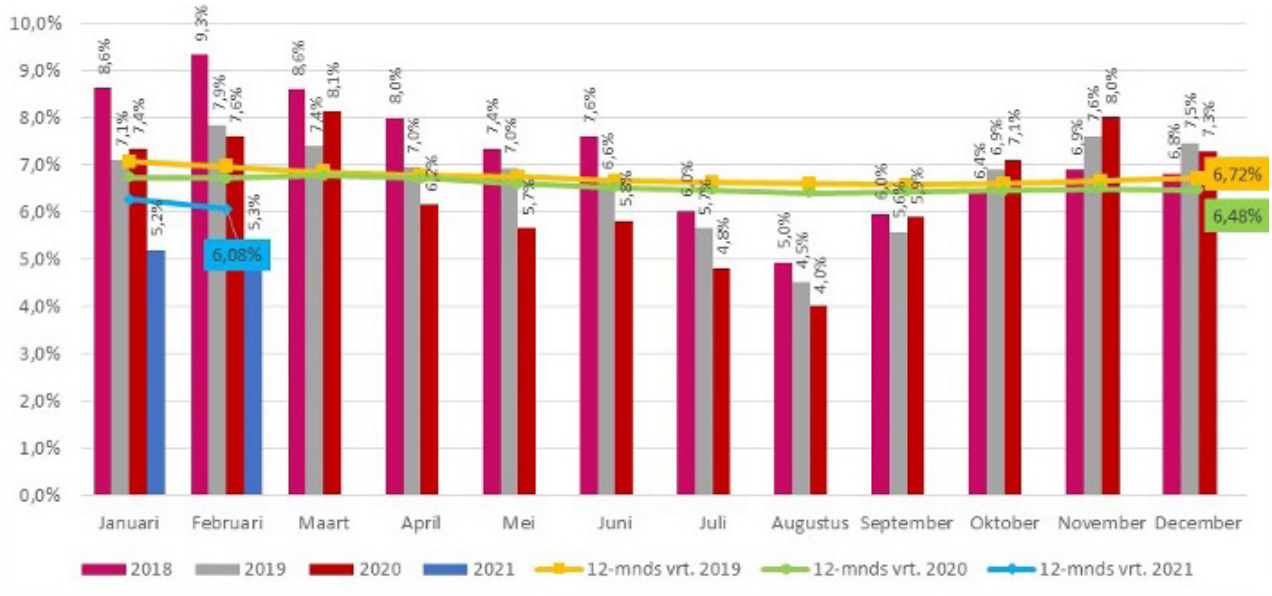

Verzuimpercentage (v)so

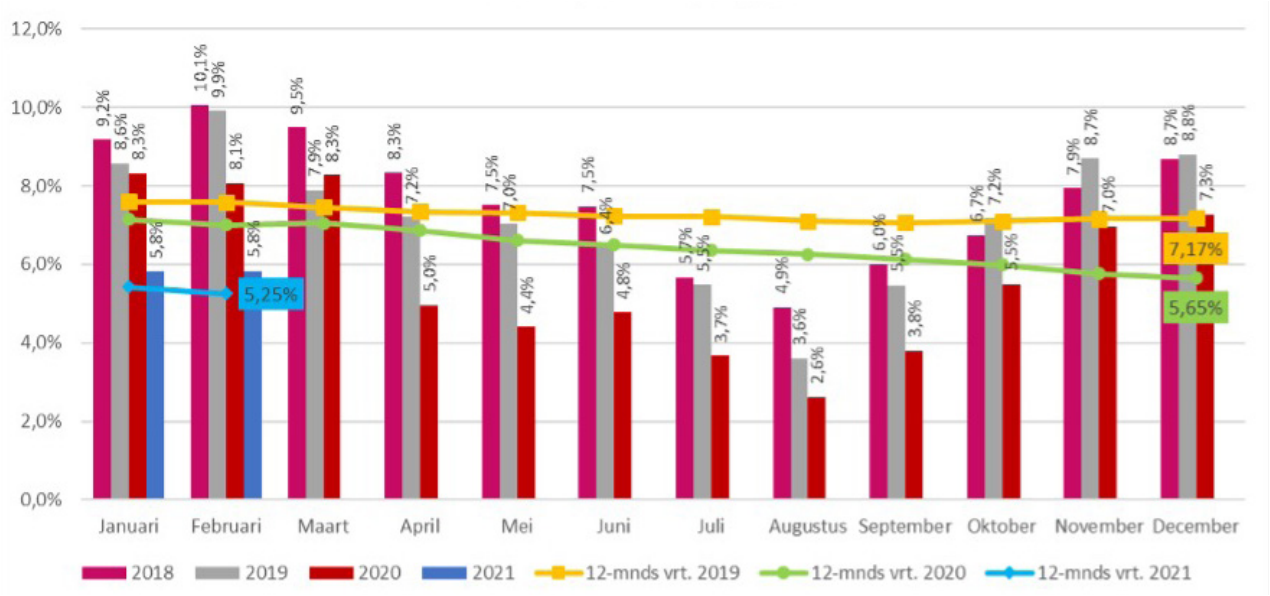

Verzuimpercentage vo

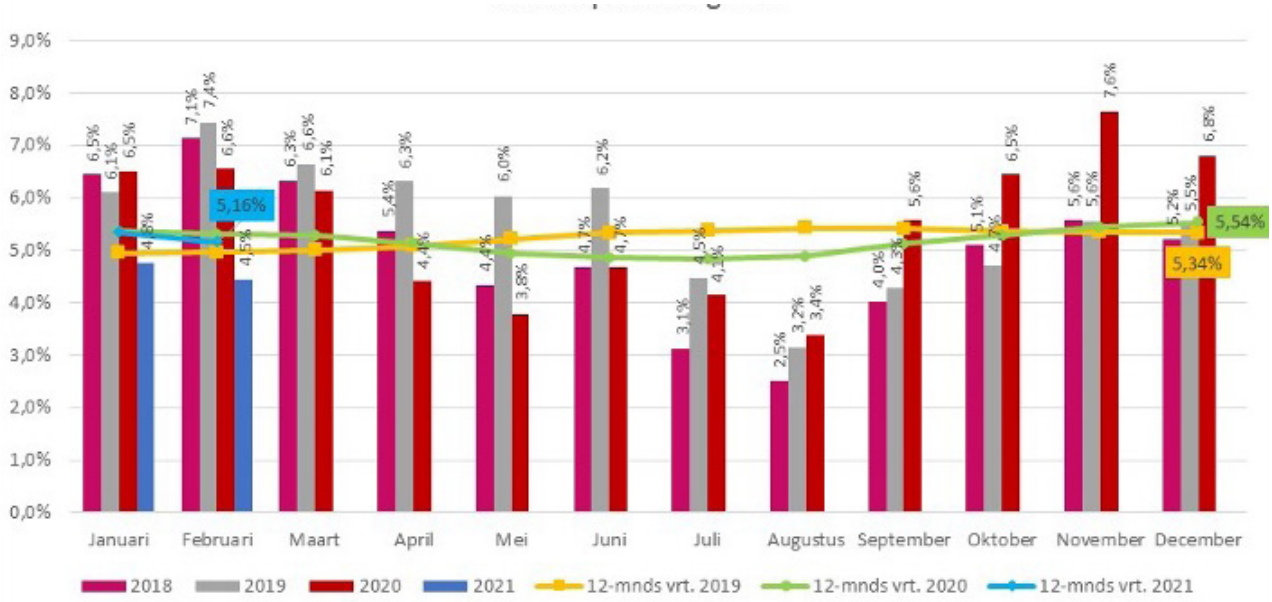

In 2020 heeft het inzetbaarheidsteam zich gericht op het nader onderzoeken en duiden van eventuele risico's in relatie tot het ziekteverzuim. We hebben in 2020 een verdieping in de rapportage aangebracht en de ziekteverzuimcijfers verbonden aan de schoolresultaten van een school/sector. Dit proces wordt in 2021 nader uitgewerkt. We willen met deze werkwijze tijdig eventuele risico's in de verzuimrapportages signaleren en/of voorkomen.
Met ingang van het schooljaar 2019/2020 is er een nieuwe arbodienstverlening (Perspectief) gestart. Dit naar aanleiding van een succesvolle pilot in het (s)bao in schooljaar 2018/2019, die een daling van het verzuimpercentage liet zien. Er is gekozen voor een verlengde armconstructie. Dit houdt in dat de verzuimconsulent van Perspectief vanaf dag vijf van het verzuim in contact treedt met zowel de leidinggevende als de medewerker. Het doel hiervan is goed in te kunnen schatten of het verzuim langdurig zal zijn en welke interventies er eventueel nodig zijn om het herstel te bevorderen. Deze werkwijze, in combinatie met de inzet van re-integratieconsulenten in het (s)bao en het (v)so, heeft in 2020 succes geboekt. De optimalisatie van de verzuimbegeleiding blijft een van de speerpunten in de bestrijding van het lerarentekort en de werkdrukvermindering.

Deze aanpak is eind 2020 op maat ingezet in het vo en laat ook daar resultaat zien: kosten dalen en het verzuim wordt steeds schoner[13]. Dat het verzuim schoner wordt is geen doel op zich. De kern is dat het onderscheid tussen verzuim als gevolg van ziekte en werk-gerelateerd verzuim sneller in beeld komt, waardoor eerder een aanpak die past bij de situatie wordt ingezet. Dit draagt bij aan bij de uitvoering van goed werkgeverschap.

Veiligheid

Onderstaande informatie geeft inzicht in hoe medewerkers van BOOR hun veiligheid ervaren en welke acties wij hebben ondernomen om de veiligheid die onze medewerkers ervaren, positief te beïnvloeden.

In april 2020 is door B&T organisatieadvies een rapportage opgesteld met de resultaten van de tevredenheidspeilingen die zijn uitgevoerd op alle scholen in het (s)bao, (v)so en vo van BOOR. De tevredenheidspeiling is afgenomen bij vijf doelgroepen: leerlingen, ouders, onderwijsondersteunend personeel (OOP), onderwijspersoneel (OP) en management. In deze rapportage is oog voor de sociale veiligheid die ons personeel ervaart. De tabel hieronder geeft de score per doelgroep weer op een vijfpuntsschaal:

	Management	Onderwijzend personeel	Onderwijs ondersteund personeel
Sociale veiligheid personeel	3,7	3,7	3,9

De rapportage van B&T stelt dat de scholen van BOOR door het personeel gewaardeerd worden op het gebied van het ontbreken van (seksuele) intimidatie en ongewenste omgangsvormen. Aandachtspunt voor het management is dat er in sommige gevallen sprake is van ongewenste omgangsvormen van zowel leerlingen als ouders. Dit onderwerp is essentieel voor medewerkers om zich op de langere termijn te willen blijven verbinden aan een organisatie.

In het schooljaar 2019/2020 is er in de drie sectoren een RI&E afgenomen. De resultaten van de RI&E in het (s)bao en het (v)so lieten een toenemende ervaring van onveiligheid zien als gevolg van agressie van ouders en leerlingen. Naar aanleiding van deze uitkomsten is aangekondigd dat er trainingen voor medewerkers zullen worden aangeboden om hen te ondersteunen hiermee om te gaan. Momenteel staan de trainingen stil als gevolg van corona, wanneer het weer kan bieden wij de workshops weer aan (het 'live' bijeenkomen heeft bij deze workshops meerwaarde).
In het schooljaar 2020/2021 wordt ook gewerkt aan het ontwikkelen en uitvoeren van integriteitstrainingen. Deze trai-

13 Onderscheid tussen de verschillende soorten verzuim is beter zichtbaar in de systemen.

ningen moeten bijdragen aan het verder ontwikkelen van de sociale veiligheid. Ambitie is om alle leidinggevenden met hun teams deze training te laten volgen. De uitrol van deze training is tevens afhankelijk van de ontwikkelingen rondom corona. Mogelijk wordt deze training digitaal gegeven.

Naast de bovengenoemde onderzoeken kan ook het verzuimcijfer een indicator zijn van de veiligheid die mensen ervaren. Wanneer een medewerker weinig veiligheid ervaart, kan dit zowel fysieke als mentale klachten tot gevolg hebben. Het jaarverslag van Perspectief laat zien dat er binnen de sector vo nog veel mentaal verzuim te zien is. Op dit moment wordt daar actie op genomen door ook in het vo structureel een re-integratie consulent in te zetten.

Doel 12 - Lerarentekort	
In 2020 werken we door verschillende acties aan het terugdringen van het lerarentekort, zowel voor de korte als de lange termijn.	

Anders organiseren

Er is in 2020 een projectorganisatie *Anders organiseren* ingericht voor de sturing op de vermindering van het lerarentekort in het basisonderwijs. In dit project komen drie lijnen samen: de sturing op continuïteit, de sturing op kwaliteit en een veranderkundige lijn (ondersteuning bij implementatie).

Er zijn inmiddels circa zestig BOOR-scholen ((s)bao en (v)so) op enige wijze met anders organiseren gestart. Er is een directe relatie tussen de hoeveelheid vacatures (en verborgen vacatures die een school heeft) en de inzet van anders organiseren. Samen met andere schoolbesturen en de gemeente Rotterdam is het noodplan Slim Organiseren ontwikkeld. De minister van Onderwijs heeft hiervoor extra financiële middelen toegekend. Het basisonderwijs van stichting BOOR heeft de komende vier jaar circa 2 miljoen per jaar voor de toepassing van maatregelen uit het plan Slim Organiseren.[14] Naast extra geld is er extra regelruimte om het onderwijs anders te organiseren. Inmiddels lopen er in het (s)bao meerdere projecten in samenwerking met diverse samenwerkingspartners.

We zien dat er, zowel op het gebied van begeleiding vanuit de afdeling HR als vanuit de afdeling Onderwijskwaliteit, maatwerk geleverd moet worden, omdat elke school een eigen inzet heeft van de middelen. Hiervoor is de inzet van de adviseurs van meerwaarde, evenals de hulp van de inspiratiegroep anders organiseren. Deze bestaat uit schooldirecteuren van het (s)bao die als voorlopers kunnen worden beschouwd.

Integraal ontwikkeltraject po

Ter ondersteuning van de schoolleiders en hun teams bij de invulling van anders organiseren is in 2020 een integraal ontwikkeltraject ontworpen. Dit is de veranderkundige lijn in het project anders organiseren. Het ontwikkeltraject moet bijdragen aan het vestigen van een open cultuur (gericht op ontwikkeling, leren en experimenteren) en aan een professionele cultuur. Hiermee zorgen we dat we als organisatie wendbaar kunnen (blijven) werken aan de opgaven waar het onderwijs voor staat. De bedoeling is het leren en professionaliseren te faciliteren door een digitaal platform te ontwikkelen met relevante opleidingen en trainingen waar 10% van het leren kan plaatsvinden. Daarnaast gaat een leiderschapstraject van start waar 20% intervisie en coaching in zit om het vakmanschap in leiderschap te bevorderen.

14 Bijlage Slim organiseren po en so Rotterdam een plan voor actie in perspectief | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

De andere 70% van het leren en ontwikkelen is in het leiderschapstraject vormgegeven door de veranderingen met elkaar daadwerkelijk in de praktijk te brengen.

Exit-analyses

Om meer inzicht te krijgen in het waarom medewerkers op eigen verzoek onze organisatie verlaten, vragen wij hen om hun beweegredenen, zodat we adequate interventies kunnen inzetten. Ook hebben werknemers op deze manier de mogelijkheid om feedback te geven. We hebben aan het einde van het schooljaar sectoroverstijgend een enquête uitgezet. De bevindingen, de manier waarop we de bevindingen positief willen beïnvloeden en de continuïteit van het onderzoek zijn verwerkt in exit-analyses. Kort samengevat is de uitkomst dat de belangrijkste vertrekredenen op dit moment te maken hebben met: gebrek aan uitdaging en plezier, lange reistijd en beperkt loopbaanperspectief. Het uitgevoerde onderzoek geeft ons meer inzicht in welke acties we kunnen ondernemen om medewerkers aan onze organisatie te binden, zoals het verbeteren van loopbaanperspectief. Het proces is in 2020 gestandaardiseerd en geautomatiseerd, zodat we dit soort informatie structureel tot onze beschikking blijven krijgen.

Als vervolg op dit traject willen we ook voor onze AOW-gerechtige medewerkers een exit-enquête opstellen. Wij willen graag weten hoe deze vertrekkende groep medewerkers ons als werkgever, en het vak als docent, heeft ervaren.

Zij-instroom voor het (s)bao en het (v)so

Het kwantitatief en kwalitatief optimaliseren van het proces en de uitvoering omtrent zij-instroom is in volle gang. Dat geldt ook voor de kwalitatieve samenwerking met de hogescholen over het curriculum van de zij-instromers. Er is in 2020 overzicht over de aantallen en de kwaliteit van de zij-instroom ontstaan. Vanuit de laatste data en inzichten wordt organisatiebreed invulling gegeven aan de benodigde beleidsvorming op dit terrein. Eind 2020 hebben we 82 zij-instromers aan het werk en is de instroom voor de lichting van september 2021 in volle gang. Voor de begeleiding van startende docenten en zij-instromers hebben we een begeleidingsteam opgericht. Voor de sector vo wordt de zij-instroom niet centraal gecoördineerd, maar gebeurt dit op schoolniveau.

Opleiden in de school

De Opleidingsschool Rotterdam (OSR), is een samenwerkingsverband van veertien scholen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in de regio Rotterdam en drie instituten voor lerarenopleiding. De OSR biedt aan studenten en docenten goed begeleide opleidingsplaatsen voor opleiden in de school (OidS), zowel in het tweede graad gebied als het eerste graad gebied. De OSR is een door de overheid erkende opleidingsschool. BOOR-school Wolfert van Borselen Scholengroep is de penvoerder en de rector van Wolfert van Borselen is voorzitter van de OSR.

Door de regionale samenwerking speelt de OSR een belangrijke rol bij de aanpak van problemen op de arbeidsmarkt. Deelnemende scholen voor BOOR in 2020 waren: Wolfert van Borselen Scholengroep, Scholengroep Nieuw Zuid en TVO Thorbecke. In totaal zijn 200 opleidingsplaatsen ‘categorie OSR-studenten’ gerealiseerd door de deelnemende BOOR-scholen. Daarnaast zijn er in totaal 44 opleidingsplaatsen gerealiseerd voor de ‘categorie studenten niet-OSR’. Dit zijn studenten die langer dan 5 jaar studeren en studenten die niet studeren bij een opleidingsinstituut van het samenwerkingsverband (ICLON, HR, TU/SEC). OSR-breed zijn in 2019-2020 in totaal 591 opleidingsplaatsen gerealiseerd voor studenten OSR.

Verdeling gerealiseerde opleidingsplaatsen over de BOOR-scholen aan afgezet tegen OSR totaal[15]

	Wolfert van Borselen	Nieuw Zuid	TVO Thorbecke	Totaal aandeel BOOR-scholen	Totaal OSR
Studenten OSR	108	69	23	200	591
Studenten categorie niet OSR	14	22	8	44	144

In het project beter opleiden in samenhang en synergie (BOSS) participeren vijftien basisscholen van BOOR. Het project is een samenwerking met de pabo van de hogeschool Rotterdam en twee andere besturen voor primair onderwijs. BOSS is erop gericht om studenten in nauwe samenwerking tussen pabo en stageschool op de meest passende manier op te leiden, te begeleiden en te beoordelen in de praktijk. In 2019 is BOSS na visitatie door de NVAO geaccrediteerd, waarna in schooljaar 2019-2020 alle acht aspirant-opleidingsscholen officieel opleidingsschool zijn geworden. Deze scholen ontvangen blijvend subsidie voor het aantal beschikbare opleidingsplaatsen. Zeven scholen doen als samenwerkingsverbandscholen zonder subsidie mee met het programma. Op termijn volgt voor hen ook visitatie en mogelijk accreditatie. In totaal hadden onze scholen in 2020 174 stageplaatsen. Daarnaast zijn ook nog 207 opleidingsplaatsen op niet-BOSS-scholen.

2.2.2 Verantwoording maatschappelijke thema's

Uitkeringen na ontslag

BOOR kent geen boventalligheid aan medewerkers. Wel komt het voor dat het functioneren als onvoldoende wordt beoordeeld. Gezien de tekorten op de arbeidsmarkt, in het bijzonder het lerarentekort, is ontslag veelal de laatste optie. Toch komt het voor dat vervroegd afscheid wordt genomen van medewerkers. Het streven is om dit in goed overleg met betrokkene te doen. De kosten van ontslag onder de cao primair onderwijs zijn doorgaans voor rekening van het Participatiefonds. Wel is BOOR gehouden bij gedwongen vertrek een transitievergoeding te betalen. De hoogte van deze vergoeding is afhankelijk van de duur van het dienstverband. Onderstaande tabel geeft de uitgaven aan kosten voor uitkeringen na ontslag weer voor de afgelopen drie jaar.

	2018	2019[16]	2020
Uitkeringen na ontslag	€ 1.348.000	€ 1.398.000	€ 1.546.000

In de sectoren (s)bao en (v)so gaan we te maken krijgen met de modernisering van het participatiefonds. Hierin wordt het 'van-werk-naar-werk'-traject een bepalende factor of iemand uiteindelijk in de WW beland. Het voorkomen van een WW-uitkering is het uitgangspunt.

Aanpak werkdruk

In februari 2018 sloten vakbonden, PO-Raad en het kabinet het Werkdrukakkoord Primair Onderwijs. Met ingang van het schooljaar 2018-2019 krijgen scholen in het po € 237 miljoen om werkdruk aan te pakken. Vanaf het schooljaar 2021-2022 loopt dit bedrag op tot structureel € 430 miljoen. Voor het schooljaar 2019-2020 was het bedrag per leerling € 229,21. Voor 2020-2021 is dit € 251,38 per leerling in het (s)bao en € 487,72 per leerling in het (v)so. In totaal hebben onze scholen in 2020 circa € 4,8 miljoen ontvangen.

15 Bron: OSR Telformulier 2019-2020, versie juli 2020
16 In het jaarverslag 2019 staan andere bedragen bij 2018 en 2019; er waren ten onrechte kosten niet meegerekend.

Over de inzet van werkdrukmiddelen is besloten door voorstellen vanuit de sectoren en/of de afdeling HR te bespreken in de verschillende commissies personeel, het management van de sectoren en het college van bestuur. De middelen zijn grotendeels ingezet op interne formatie.

De eerste lijn is de inzet van de werkdrukverlagingsmiddelen van OCW die rechtstreeks naar de teams gaan en voornamelijk worden ingezet voor extra onderwijsassistenten. Daarnaast worden uit de bovenschoolse begroting extra onderwijsassistenten gefinancierd om de extreme werkdruk te verminderen.

Daarnaast is sprake van extra subsidies van de gemeente Rotterdam voor werkdrukvermindering in alle sectoren. Op basis hiervan is vorig schooljaar iemand aangesteld om met de scholen samen in kaart te brengen welke aanpak zou helpen. Uitkomst daarvan is dat er veel administratieve last wordt ervaren door scholen. Dit is aangepakt door de verantwoordingsverplichtingen van scholen te stroomlijnen, waardoor alle aanvragen van subsidies via het jaarplan van de scholen en alle verantwoordingen via het jaarverslag van de scholen verlopen. Ook worden de scholen beter ondersteund door BOOR Services bij het opstellen van dergelijke verslagen. De subsidie van de gemeente kan door scholen ook worden gebruikt voor inzet van administratieve ondersteuning in de school. Ook is er de mogelijkheid onderdelen van het plan Slim organiseren in te zetten om tot werkdrukvermindering te komen. En tenslotte wordt veel vermindering van werkdruk verwacht als gevolg van het verbeteren van de inzet van ondersteuningsvoorzieningen in het kader van passend onderwijs.

Begeleiding startende docenten

Een ander onderwerp dat bijdraagt aan de werkdrukvermindering als ook aan het lerarentekort is het goed begeleiden van startende docenten. We willen (startende) docenten boeien en binden aan de organisatie. Op sommige scholen zien we, ook in 2020, dat startende docenten het lastig hebben en vaker uitvallen. Vaak zijn dit scholen met een complexe leerlingenpopulatie. Het is belangrijk dat in dit soort situaties de startende docent extra begeleid wordt. Voor deze extra begeleiding is op school zelf vaak onvoldoende tijd. We organiseren de begeleiding daarom op sectorniveau door middel van een aangescherpt inwerktraject. Hierdoor houden we het werk leuk, ervaart de startende docent minder snel last van werkdruk en ontwikkelt hij/zij zich sneller van start- naar basisbekwaam. Op dit moment draait er een intensief kleinschalig programma voor startende leraren binnen het (s)bao, De effecten daarvan zijn veelbelovend. De intentie is om een inwerkprogramma met een bereik voor alle startende docenten op te starten binnen de gehele sector (s)bao en (v)so. Na een evaluatie van het huidige traject, zal deze vorm van begeleiding en inwerken breder worden doorgevoerd.

Voortgezet onderwijs

Voor het vo zijn de volgende activiteiten over werkdrukvermindering op één scholengroep en één school toegepast (scholengroep Nieuw Zuid en TVO). Voor nieuwe docenten is een handboek nieuwe docenten ontwikkeld door de begeleider nieuwe docenten en de schoolleiding. Er is een introductieprogramma voor nieuwe docenten met daarin aandacht voor kennismaking met elkaar en alle aspecten van de nieuwe school, intervisie, scholing en coaching. Dit wordt verzorgd door de begeleider nieuwe docenten. Daarnaast is er werkplekbegeleiding door ervaren collega's en/of collega's uit de sectie. Er is een uitgebreide variant van de gesprekscyclus, omdat het bij nieuwe collega's altijd om een beoordelingsjaar gaat. Daarbij zijn minimaal twee lesbezoeken ingepland met nabesprekingen, een tussenevaluatie en een beoordelingsgesprek. Op maat is er nog additionele coaching mogelijk via de schoolcoach.

We zien dat de uitval van nieuwe docenten enorm is gereduceerd na het invoeren van deze aanpak (waarbij uiteraard nooit exact te achterhalen is in hoeverre dit succes te danken is aan de aanpak). Evenals de frequentie van het ziekteverzuim. Ook zijn alle nieuwe collega's die een positieve beoordeling hebben gekregen en waar begeleidingsuren voor beschikbaar waren in dienst gebleven van de school. Het programma heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van een

interne academie waarin (beginnende) docenten terecht kunnen met hun leervragen waarop scholing wordt ingezet. Ook is er een handboek voor (nieuwe) docenten ontwikkeld op basis van de feedback van het afgelopen jaar. Daarnaast wordt er nu structureel coaching geboden en wordt intervisie ook een onderdeel van de teambegeleiding.

Daarnaast is binnen het vo (scholengroep Nieuw Zuid en het TVO) het afgelopen schooljaar als extra middel een externe coach ingezet met als doel om verzuim van medewerkers te voorkomen, extra begeleiding te bieden aan arbeidsongeschikte medewerkers om hun werkzaamheden weer te kunnen hervatten en medewerkers te ondersteunen bij de ervaren werkdruk. Deze coach schakelt via zowel de medewerker, leidinggevende, verzuimconsultant als de HR-adviseur om de coaching zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de ondersteuningsvraag. Ook is er een coach ingezet om teams/secties waarbij de samenwerking niet optimaal verliep te begeleiden, met als doel om conflictsituaties en daarbij toekomstig verzuim te voorkomen of ervaren werkdruk te verminderen. Deze coach heeft in het afgelopen schooljaar 22 coachingstrajecten ingezet en zes medewerkers (preventief) doorverwezen naar eerstelijnshulpverlening. In een aantal gevallen vindt er voorafgaand aan eerstelijnshulpverlening coaching plaats om de langere wachttijd te overbruggen. Dit gaat altijd in overleg met de verzuimconsultant. Tot slot biedt de coach ook werkbegeleiding, waardoor er contact gehouden wordt met de werkvloer en leidinggevende en de medewerker niet onnodig thuis is.

2.2.3 Toekomstige ontwikkelingen

Corona brengt behoorlijk wat teweeg in de maatschappij en ook bij onze medewerkers. Er ligt een grote druk op de schouders van onze medewerkers om het onderwijs op een kwalitatieve en duurzame wijze binnen de huidige context draaiende te houden. Het missen van collega's door ziekte en of corona-gerelateerde absentie, afwezige kinderen en de onzekerheid wat de dag van morgen brengt, brengt een behoorlijke werkdruk met zich mee. Voor een (behoorlijk) aantal collega's speelt angst om te werken omdat zij in een risicogroep vallen een grote rol in het dagelijkse leven. Zij ervaren een grote mentale belasting. Daarnaast hebben we tijdens de tweede golf gezien dat medewerkers die besmet zijn vaker en ernstiger gezondheidsklachten hebben, die ook vaker langdurige gevolgen hebben. Kortom, de huidige context vraagt veel van onze medewerkers. Daarnaast vraagt de corona dat de docenten zich in een rap tempo in zaken als digitaal onderwijs bekwamen, maar ook hoe ze om moeten gaan met leerlingen en de ouders binnen deze context. Met groot respect en veel waardering bekijken wij de inzet en flexibiliteit van onze mensen. Hun loyaliteit richting de leerlingen is bewonderenswaardig.

Binnen de afdeling HR hebben we een aantal zaken ingericht om te helpen bij de reductie van de mentale belasting en het inzetbaar houden van onze medewerkers. Wij hebben het afgelopen jaar een coronatestteam ingericht. Zij stonden dagelijks (ook in het weekend) van 8.00 tot 21.00 klaar om testen aan te vragen zodat medewerkers snel de uitslag hadden van een test. Hierdoor werden zij snel weer uit onzekerheid gehaald en waren ook sneller weer inzetbaar waren op de scholen. Wij boden en bieden medewerkers mentale coaching over hoe ze om kunnen gaan met de onzekerheden en vragen over corona. Er is een inzetbaarheidsteam ingericht bij de afdeling HR dat dagelijks in contact staat met onze arbodienst om opvallende absentie te bespreken en te duiden met de medewerker en de leidinggevende zodat zij, wanneer wenselijk, direct hulp krijgen.

Gezien het gegeven dat corona dit schooljaar nog volop aanwezig zal zijn, wordt het belangrijk de groep medewerkers die door corona-gerelateerde absentie niet in staat is tot werk, nader te faciliteren. Dit doen we in beleid en kaders over de wijze van de administratieve registratie, door het managen van de wederzijdse verwachting en een passende begeleiding vanuit de werkgever. Het ontwikkelen van beleid voor deze doelgroep is op dit moment gaande. Tevens zien we dat een aantal van onze collega's die corona hebben gehad een lange herstelperiode doorlopen. Een flink aan-

tal collega's is na het ziekbed nog lang niet hersteld van de gevolgen. Ook dit zorgt voor een druk binnen de scholen. Medewerkers die ziek werden zijn vaak langere tijd afwezig. Inmiddels hebben we collega's die weken, soms maanden niet meer inzetbaar zijn. Dit zorgt voor een negatief effect op het al bestaande lerarentekort en vormt ook een risico voor het komende jaar.

2.3 Huisvesting & facilitaire zaken

2.3.1 Doelen en resultaten in 2020

Doel 13 – Spreiding onderwijsvoorzieningen	
BOOR maakt, samen met de gemeente en andere schoolbesturen, werk van een optimalisering van de spreiding van onderwijsvoorzieningen in de stad. In 2020 werken we voor het (s)bao aan uitvoering en monitoring van de voor 2020-2023 geplande besluiten ten aanzien van spreiding, fusie, sluiting en extra inzet voor scholen. Zodra de IHP voorstellen voor het (s)bao en (v)so worden vastgesteld, werken we aan de uitvoering en monitoring van de onderliggende projecten voor 2020-2023. Voor het vo geven we uitvoering aan en monitoren we de besluiten uit het IHP vo Noord.	

BOOR streeft naar sterke scholen in de hele stad, scholen met onder meer goede onderwijskwaliteit, adequate huisvesting en voldoende leerlingen. Om dit te bereiken werken we samen met onder andere de gemeente en andere schoolbesturen. Binnen BOOR kijken we stadsbreed en per gebiedsdeel naar de spreiding van ons openbaar onderwijs. Sinds 2019 heeft BOOR deelgenomen aan de IHP-gesprekken met de gemeente en onze collega-besturen. Voor het (s)bao gaat het om plannen per gebiedsdeel en voor het (v)so en vo om stadsbrede plannen. Binnen het bao nemen we nadrukkelijk de opgaven die er liggen voor kleine scholen mee.

Op 28 mei 2020 is het IHP vastgesteld door de gemeenteraad. Daarnaast is het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) 2021-2026 in oktober 2020 vastgesteld. Ook is tussen gemeente en besturen afgesproken dat naast de projecten uit de vierde tranche, ook de voorbereidingen voor alle overige in het IHP 2020-2023 genoemde aandachtspanden in de periode 2020-2023 kunnen worden gestart. Dat heeft tot gevolg dat er een groot aantal nieuwe projecten de komende jaren worden opgestart. Dit geldt voor alle drie de sectoren.

In juni 2020 hebben de gezamenlijke schoolbesturen vo en de gemeente Rotterdam overeenstemming bereikt over de spreiding van het vo-aanbod op de noordoever van Rotterdam, ook wel 'VO op Noord'. Zij committeren zich aan een aantal uitgangspunten en hebben afspraken gemaakt over de uitvoering. De Rotterdamse vo-schoolbesturen streven naar levensvatbaar, kwalitatief goed en onderscheidend onderwijs en scholen met een logische spreiding over Rotterdam. Zij gaan kansenongelijkheid tegen door goede opstroom- en doorstroommogelijkheden voor alle kinderen te garanderen en zetten zich in tegen segregatie zodat kinderen tijdens hun schoolloopbaan leerlingen uit verschillende sociaal economische lagen van de bevolking en vanuit verschillende achtergronden en levensovertuigingen elkaar ontmoeten. Om de stabiliteit en de samenwerking binnen het onderwijsveld te vergroten en/of de onderwijshuisvestingsmiddelen efficiënter in te zetten, committeren de schoolbesturen zich aan afspraken over maximale capaciteit en leerlingaantallen. De komende jaren zal uitvoering gegeven worden aan de afspraken. De afspraken hebben een looptijd van 10 jaar; waarbij herijking van de afspraken plaatsvindt na 5 jaar.

Voor de sector bao hebben zich in 2020 een aantal ontwikkelingen voorgedaan in dit kader.

- Babylon in het centrum van de stad is per 1 augustus 2020 overgegaan naar Kind en Onderwijs. Na goedkeuring van de minister hebben wij het brinnummer overgedragen.
- In juni 2020 hebben wij, na een positief advies van B&W van Rotterdam, besloten de Kubus en de Groene Palm te fuseren tot Kindcentrum IJsselmonde.
- Per 1 augustus 2020 heeft Kind en Onderwijs hun school COS de Wereld in Blijdorp gesloten. Een deel van de leerlingen is overgegaan naar de Margriet. De school heeft ook het gebouw van COS de Wereld in gebruik genomen.
- Per 1 augustus 2020 is de nevenvestiging van de Wilgenstam in Schiebroek gesloten.
- In juli 2020 hebben wij het definitief besluit genomen de Meridiaan in Prins Alexander te sluiten per 1 augustus 2021.
- We zijn voornemens Pierre Bayle en Vier Leeuwen per 1 augustus 2022 te fuseren. In november hebben we een voorgenomen besluit genomen tot deze fusie. Als beide medezeggenschapsraden instemmen met dit voornemen, volgt begin 2021 een definitief besluit.
- In november is het voorgenomen besluit genomen Andries van der Vlerk te sluiten. In januari 2021 is het definitief besluit genomen de school per 1 augustus 2021 te sluiten.

Doel 14 – Verbetering ICT	
De ICT-voorzieningen op veel scholen zijn verouderd en niet meer van afdoende kwaliteit. Er is daarom een ICT verbeterplan opgesteld. De zes programmalijnen uit het plan leiden ertoe dat in 2023 de voorzieningen, de vaardigheden van medewerkers en de ICT-dienstverlening het proces op de scholen toereikend ondersteunen. De doelen voor kalenderjaar 2020 zijn: **a. De eerste scholen werken op de centraal beheerde infrastructuur en er ligt een planning voor de migratie van alle overige scholen.** **b. Een volledig operationele en bemenste skilled ICT servicedesk draait.**	

ICT verbeterplan

Sinds 2019 werken we aan een ICT verbeterplan. Dit plan bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Veilig en stabiel Wifi-netwerk
2. Veilige Internetverbinding
3. Beheerde en eenvoudige toegang tot systemen en informatie
4. Stabiele en veilige Digitale Werkomgeving in de Cloud (DWO)
5. Passende Digitale Leeromgeving (DLO)
6. Centrale ICT Servicedesk

In 2020 is de implementatie van de verschillende programmaonderdelen gestart en zijn goede resultaten bereikt. Hoewel het programma vertraging heeft opgelopen door de coronacrisis, wordt nog steeds vastgehouden aan het doel om het programma in 2023 volledig te realiseren.

Op de eerste scholen is het centraal beheerde Wifi-netwerk aangelegd. De gemigreerde scholen zijn positief over het verloop van de invoering en over het gebruik van dit netwerk. Eind 2022 beschikken alle scholen over een goede Wifi-infrastructuur. De aanbesteding en voorbereidingen voor het Veilig Internet zijn grotendeels voltooid waardoor de scholen in 2021 aangesloten worden.
Door middel van een centraal beheerd systeem worden automatisch gebruikeraccounts aangepast na een mutatie in het centrale personeelssysteem (onder andere in- en uitdiensttredingen). Zo kunnen inloggegevens en digitale toegangsrechten veilig worden uitgegeven en ingetrokken. De komende jaren worden de belangrijkste applicaties hierop aangesloten.

Een eerste groep medewerkers is overgezet naar een nieuwe digitale werkomgeving. In het eerste kwartaal van 2021 wordt dit verder afgerond. Daarna worden de eerste scholen overgezet. In 2021 wordt het ontwerp van de Digitale Leeromgeving gefinaliseerd. Eind 2023 zijn alle po-scholen aangesloten op de centrale werk- en leeromgeving, waarbij differentiatie mogelijk blijft voor de keuze in het gebruik van verschillende digitale leermiddelen.

ICT Servicedesk

De centraal beheerde ICT-omgeving wordt beheerd en ondersteund door de centrale Servicedesk. De Servicedesk is inmiddels operationeel, grotendeels bemenst en werkt aan een verdere professionalisering van haar ondersteunende diensten.

Digitale geletterdheid

De afdelingen Onderwijskwaliteit, HR en ICT hebben in consulatie met de bovenschoolse directie gewerkt aan een plan om de ICT-vakbekwaamheid van het onderwijzend personeel te meten, verbeteren en continu borgen. Dit plan wordt begin 2021 verder uitgewerkt, afgestemd en uitgevoerd.

ICT tijdens de coronacrisis

Na de eerste sluiting hebben veel scholen verkend om hoe met behulp van digitale middelen in onderwijs op afstand kon worden voorzien. Dit is door de scholen verschillend opgepakt. De donatie van 2600 Chromebooks, die binnen korte tijd zijn ingericht en ingezet bij de kinderen thuis, heeft zeker een grote bijdrage geleverd aan het kunnen bieden van digitaal onderwijs en contact. Door de opgedane ervaringen, kennis, de Chromebooks en het beschikbaar hebben van andere digitale middelen zoals webcams en Teams-omgeving, heeft bij de tweede sluiting tot aanzienlijk minder ‘digitale uitdagingen’ geleid.

SIVON

BOOR participeert in SIVON, een coöperatie van schoolbesturen in primair en voortgezet onderwijs. SIVON ontwikkelt, innoveert en exploiteert samen met schoolbesturen een stabiele ict-infrastructuur en organiseert vraagbundeling, samenwerking en kennisuitwisseling voor de aangesloten schoolbesturen. Doordat kennis en expertise beter worden georganiseerd, tijd en geld beschikbaar komt bij scholen en de markt beter wordt bevraagd, ontstaat er ruimte voor innovatie. De toegevoegde waarde voor leden staat daarbij centraal.

SIVON zorgt ervoor dat leerlingen, leraren en overig onderwijspersoneel onder gunstige voorwaarden kunnen beschikken over adequate ICT-voorzieningen voor onderwijs en talentontwikkeling, in nationale en internationale samenwerking.

2.3.2 Verantwoording maatschappelijke thema’s

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

In 2019 is het inkoopkader geschreven en vastgesteld. In het inkoopkader is zowel over duurzaamheid als over maatschappelijk verantwoorde inkoop een passage opgenomen. Bij nieuwbouw en renovatie is door gemeente en schoolbesturen een Rotterdamse ambitie opgenomen. Alle nieuwe of gerenoveerde scholen moeten voldoen aan frisse scholen klasse B en BENG (Bijna Energie Neutraal Gebouw). Ook zijn duurzaamheidsmaatregelen opgenomen in het MJOP waardoor wij op natuurlijke vervangingsmomenten de schoolgebouwen duurzamer maken. Verder ontwikkelen we in samenwerking met energiecoöperaties de zogenaamde postcoderozen waarbij het dak van de school wordt uitgevoerd met zonnepanelen. Het eerste zonnedak van BOOR is op deze wijze uitgevoerd bij de obs De Margriet aan de Nolensstraat.

Corona – ventilatie

In het afgelopen jaar is er door corona extra aandacht gekomen voor de ventilatie van schoolgebouwen. Over het algemeen, en dat is een landelijk beeld, is het binnenklimaat van onderwijsgebouwen onder de maat. In augustus 2020 heeft minister Slob het LCVS (Landelijk Coördinatieteam voor Ventilatie op Scholen) ingesteld. Door dit team werd een inventarisatie gevraagd op de normen voor ventileren uit het bouwbesluit en de strengere GGD-norm. Al onze 122 schoolgebouwen voldoen aan het bouwbesluit en 70 daarvan ook aan de GGD-norm. Met behulp van CO_2-meters zijn steekproeven uitgevoerd waardoor gerichte ventilatieadviezen per school konden worden gegeven. Binnen onze scholen wordt goed geventileerd. Meestal gebeurt dit via te openen ramen. Hierdoor ontstaan er wel koudeklachten. Voor de verbetering van het binnenklimaat zijn grote investeringen noodzakelijk. De Rijksoverheid heeft subsidie beschikbaar gesteld (met een eigen bijdrage van 70%) en de gezamenlijke schoolbesturen hebben samen met de gemeente Rotterdam een aanvraag in voorbereiding.

Inkoop

In ons inkoopkader is beschreven dat BOOR werkt met 8 ZOE (Zelfstandig Operationele Eenheden). Deze eenheden worden ondersteund door de afdeling Inkoop. Drie keer per jaar wordt er een spendanalyse gemaakt per ZOE en voor de gehele organisatie. In die analyse wordt het percentage onrechtmatigheid voor Europese aanbestedingen in beeld gebracht. Op de inkooppakketten waar de uitgaven het grootst zijn, werd als eerste een aanbesteding georganiseerd. Zo zijn er in 2019 en 2020 contracten aanbesteed op hardware ICT, inventaris en meubilair, digiborden en inhuur van tijdelijk personeel. Deze laatste is een bijzondere samenwerking geweest. Deze is gezamenlijk met 26 andere schoolbesturen uit Rotterdam en Den Haag aanbesteed. De samenwerking is gestart op 1 maart 2021.

Privacy- en informatiebeveiliging

Sinds de ingangsdatum van de AVG op 25 mei 2018 is privacy- en informatiebeveiliging binnen BOOR opgepakt als project. De basis rondom het beleid is op orde. Er is een portefeuillehouder, een functionaris gegevensbescherming (FG), een Privacy Officer en een stuurgroep AVG. We willen de huidige aandacht voor privacy en gegevensbescherming waarborgen door deze in de organisatie te verankeren. Uitgangspunt is dat we compliant willen zijn aan de AVG-wetgeving. De meest noodzakelijke zaken zijn door de stuurgroep AVG uitgewerkt, zoals: privacybeleid, verwerkingsregister en datalekregister, verwerkersovereenkomsten, procedure autorisatie en logging, toestemmingsformulieren, geheimhoudingsverklaringen, procedure rechten van betrokkenen en een modeltekst ‘privacy’ voor de schoolgidsen. 2021 is het zaak om te zorgen dat deze zaken beklijven en geborgd worden in de organisatie. De Privacy Officer dient daarbij de drijvende kracht te zijn op centraal niveau, en de privacy-ambassadeurs op schoolniveau. Zij behoeven ondersteuning van onder meer de portefeuillehouder, de FG en de stuurgroep AVG.

Sinds 1 februari 2020 is de functie van FG belegd bij een externe partij. Op verzoek van de stuurgroep AVG heeft deze een inschatting gemaakt van het huidige AVG-volwassenheidsniveau en opgetekend in een tussenverslag 2020. De bevindingen zijn besproken in de auditcommissie die de voortgang monitort.

Privacy Officer

Om de privacy-volwassenheid verder te brengen hebben we geïnvesteerd in een *dedicated* opgestelde Privacy Officer en een externe FG. Onder aansturing van de Privacy Officer wordt in samenwerking met het juridisch team van BOOR Services de *security-awareness* verder ontwikkeld binnen de organisatie, waarbij ook aandacht wordt gegeven aan de rolinvulling en kennisdeling van de groep privacy-ambassadeurs op de scholen.

Daarnaast is ook het actueel houden van de in 2018 opgestelde verwerkingsregisters een speerpunt. Als hulpmiddel hiervoor heeft BOOR de app 'Your Safety Net' aangeschaft en meegewerkt om deze onderwijsspecifiek te maken. Hierdoor worden de scholen ontzorgd met betrekking tot overzichten, procedures en een kennisbank gekoppeld aan ons intranet. De volgende stap is de doorontwikkeling van het risicomanagement de implementatie van *data protection impact assessment*, zowel op school- als stichtingsniveau. In 2020 is hier een start mee gemaakt.

Onderdeel van de vervolgaanpak is het structureel inrichten van het nascholingsprogramma AVG voor privacy-ambassadeurs en medewerkers van BOOR Services door *e-learning* en het inrichten van structurele bijeenkomsten.

In 2020 is de procedure *meldplicht datalekken* herzien met een centrale rol voor de Privacy Officer, vanwege risico dat datalekken mogelijk onvoldoende (snel) herkend worden. Om dit risico te verkleinen zullen we hier in de training en voorlichting aan de privacy-ambassadeurs en de medewerkers van BOOR Services expliciet aandacht aan besteden.

Security review

De security review in 2020 bij de vo-scholen en BOOR Services en de managementletter van 2020 hebben geleid tot een verbeterplan met betrekking tot informatiebeveiliging. In 2021 wordt het informatiebeveiligings- en privacybeleid herzien. Hierin wordt beschreven hoe we informatiebeveiliging en privacy binnen onze stichting continu blijven borgen en welke maatregelen nodig zijn om risico's te beperken. In 2021 voeren we de belangrijkste maatregelen verder in en organiseren we de organisatie zodat zij deze PDCA-cyclus periodiek kan doorlopen. De maatregelen bestaan niet alleen uit technische aspecten zoals het verbeteren van verificaties en autorisaties en het loggen en monitoren van potentiële gevaren, maar ook het continu activeren van bewustwording over informatiebeveiliging en privacy onder alle betrokkenen binnen onze stichting.

2.3.3 Toekomstige ontwikkelingen

Vastgoed

De vastgoedportefeuille van BOOR is grofweg in drieën te verdelen.

- Een deel wat in de komende periode van 5 tot 10 jaar wordt vervangen.
- Een deel wat in redelijke staat verkeert, een goed binnenklimaat heeft en met eenvoudige aanpassingen duurzaam kan worden.
- Een deel wat in redelijke staat verkeert, een slecht binnenklimaat heeft en alleen duurzamer kan worden met grootschalige investeringen duurzaam kan worden.

Voor de laatste categorie gebouwen verwachten we strenge eisen van overheidswege op ventilatienormen en duurzaamheid waardoor er extra zal moeten worden geïnvesteerd.

ICT

Naast de snelheid in ontwikkelingen, de groei in mogelijkheden, de hoge verwachtingen en toenemende risico's, heeft ook de coronacrisis het belang van een moderne en veilige ICT-omgeving, digitale middelen en ICT-bekwaamheid onderstreept. De komende jaren is het dan ook noodzaak om hier voldoende aandacht, tijd en middelen voor vrij te maken om dit naar een hoger niveau te brengen en op niveau te houden. Door meer kaderstelling en meer centrale regievoering willen we de individuele scholen ontzorgen bij de keuzes op ICT-gebied.

2.4 Financieel beleid

2.4.1. Doelen en resultaten in 2020

Weerstandsvermogen en het stroomlijnen van de financiële organisatie zijn belangrijke onderwerpen binnen het financiele beleid van Stichting BOOR. Daarom zijn daar specifieke doelstellingen voor geformuleerd.

Doel: In een integrale notitie weerstandsvermogen wordt de manier waarop we bij BOOR omgaan met het weerstandsvermogen vastgelegd.	

In vervolg op de kaderbrief 2021 is het beleid financiële sturing inclusief weerstandsvermogen ontwikkeld. Het beleid geeft inzicht in de wijze waarop binnen Stichting BOOR gestuurd wordt op verschillende (financiële) ratio's. Het beleid is na voorgenomen besluit door het college van bestuur en bespreking door de auditcommissie, vastgesteld door het algemeen bestuur.
Het beleid is gericht op het maximaal inzetten van middelen voor het onderwijs. Daarnaast geeft het richting en inhoud aan versterking van het weerstandsvermogen als dat nodig en mogelijk is, teneinde risico's voldoende het hoofd te kunnen bieden.

Doel: Uitvoeren van het programma 'stroomlijnen financiële organisatie'	

Het programma 'stroomlijnen financiële organisatie' wordt langs vijf programmalijnen uitgevoerd, die verschillend zijn van omvang en complexiteit. In 2020 hebben we verder vervolg gegeven aan dit programma:

- De implementatie voor Programmalijn 1 (stroomlijning aan BOOR gelieerde rechtspersonen) en Programmalijn 2 (stroomlijning kas- en bankorganisatie BOOR) vindt gecombineerd en gefaseerd plaats. Inmiddels zijn alle basisscholen over op centrale inning van de vrijwillige ouderbijdrage via WisCollect. Parallel aan de implementatie zijn er individuele gesprekken met de schooldirecteuren over onder andere de aan de school gerelateerde verenigingen en stichtingen, (het opheffen van) additionele rechtspersonen en huidige geldstromen op de schoolbankrekening. De scholen voor speciaal onderwijs gaan het komende jaar over op WisCollect.
- De implementatie van programmalijn 3 (stroomlijning P&C cyclus) is reeds in 2019 afgerond met de implementatie van de nieuwe begrotingstool (Capisci).
- De implementatie van programmalijn 4 (stroomlijning inkooporganisatie) richt zich op verdere professionalisering van de inkooporganisatie. Er zijn acht 'Zelfstandig Operationele (inkoop)Eenheden' (ZOE) ingericht en deze functioneren als zodanig.
- De implementatie van programmalijn 5 (cultuur) wordt onder andere ingevuld door de uitvoering van verschillende (leiderschaps)programma's binnen de verschillende sectoren.

Met de afronding van diverse programmalijnen zijn ook nieuwe initiatieven gestart om de financiële organisatie verder te optimaliseren. Zo wordt gewerkt aan het implementeren van een purchase-to-pay proces. Tevens is gestart met een pilot voor Bunq-passen binnen BOOR Services en het primair onderwijs. Het voortgezet onderwijs werkt hier reeds mee.

Opstellen begroting

De planning- en controlcyclus van Stichting BOOR kan als volgt worden weergegeven:

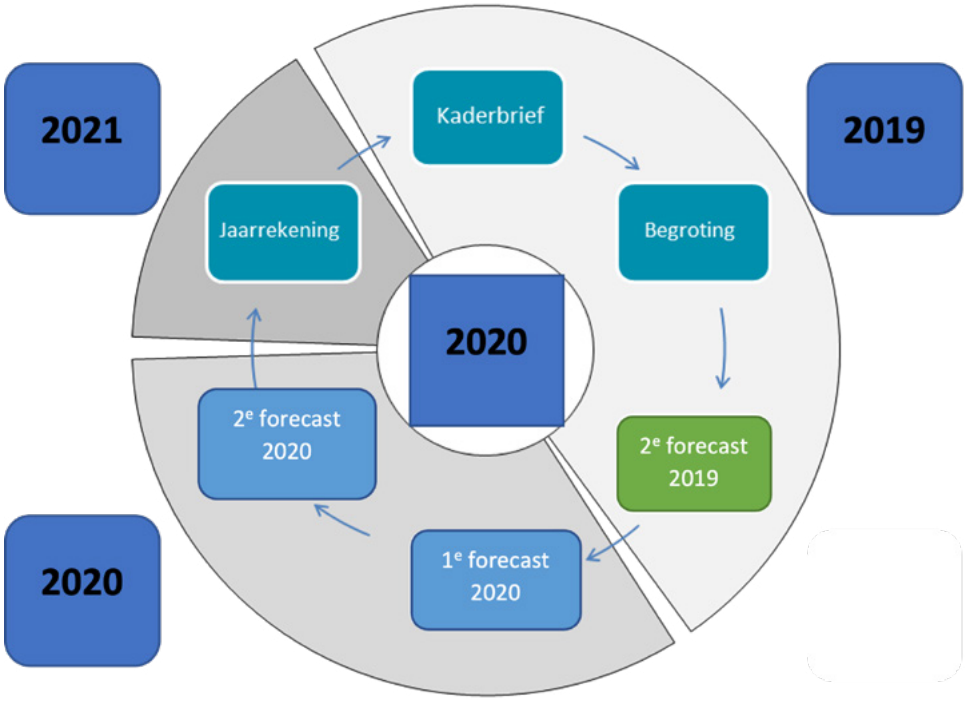

Jaarlijks wordt een (meerjaren)begroting gemaakt voor een periode van vijf jaar. Voor het maken van de begroting wordt een kaderbrief opgesteld. De kaderbrief geeft inzicht in de beleidsuitgangspunten waar de scholen rekening mee houden bij het opstellen van hun begroting. Enkele belangrijke en richtinggevende kaders zijn:

- Strategische kaders zoals opgenomen in de koers van Stichting BOOR;
- Inhoudelijke kaders rondom huisvesting, ICT, human resources, onderwijskwaliteit en financieel.
- De rendementseis van 1% als een school of sector niet voldoet aan de norm weerstandsvermogen van 10%;
- De allocatie van de budgetten bovenschools;
- De allocatie van de budgetten voor BOOR Services en Bestuur.

De meerjarenbegroting sluit aan bij de strategische plannen van Stichting BOOR. De jaarbegroting sluit aan bij de jaarplannen. Dit wordt gerealiseerd doordat de begrotingen opgesteld worden door de scholen, waar ook de uitvoeringsagenda's van de jaarplannen worden opgesteld. De begroting op stichtingsniveau kan gezien worden als de optelsom van de begrotingen van de scholen, aangevuld met de bovenschoolse begroting en de begrotingen voor BOOR Services en Bestuur.

De kaderbrief en de begroting worden voorgelegd aan diverse gremia binnen de organisatie waaronder de gmr's, de auditcommissie en het algemeen bestuur. Vanuit haar toezichthoudende taak keurt de gemeente Rotterdam de begroting goed.

Na het opstellen van de begroting wordt tweemaal per jaar een uitgebreide rapportage gemaakt inclusief forecast. De planning- en controlcyclus sluit met het opstellen van het jaarverslag en de jaarrekening. Deze rapportages worden besproken in de verschillende gremia. Vervolgens dienen deze rapportages als verantwoording richting de gemeente Rotterdam vanuit haar toezichthoudende taak.

2.4.2 Verantwoording maatschappelijke thema's

Treasury

Treasury heeft bij BOOR primair als doel het tijdig kunnen voldoen aan verplichtingen, het beheersen van de financiële risico's en secundair het reduceren van de financieringskosten. In 2016 is het treasury-statuut geactualiseerd zodat het voldoet aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. De algehele doelstelling voor de treasury-functie bij BOOR is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt.

In het geval van (tijdelijke) overtollige middelen kan dit aanleiding zijn om een deel van de beschikbare middelen liquide aan te houden en het resterende deel zodanig te beleggen dat dit in principe zonder al te veel kosten snel liquide te maken is. Hieronder wordt ook verstaan het uitzetten van liquide middelen op een deposito of andere spaarvorm. In principe streven we naar een zo laag mogelijk saldo van direct beschikbare en dus liquide middelen.

De uitgangspunten bij deze beleggingen sluiten volledig aan bij de criteria van de *Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016*. Bij het voeren van het treasury-beleid zijn de volgende treasury-instrumenten toegestaan:

- Onderhandse geldleningen
- Rekening-courant krediet
- Kasgeldleningen
- Deposito's
- Obligaties
- (Hypothecaire) leningen
- Operational Lease
- Financial Lease

De verantwoordelijkheid van de uitvoering van het treasurybeleid ligt bij het college van bestuur, het (bovenschools) management, het team Control en medewerkers van het team Financiën. Het besluit tot het aangaan van kredietovereenkomsten wordt genomen door het college van bestuur, met uitzondering van geldleningen boven een miljoen euro, hiervoor is goedkeuring van het algemeen bestuur en de gemeente nodig.

Treasuryverslag

In 2020 lag de focus – naast het reguliere liquiditeitsbeheer – op terugdringen van het aantal school rekeningen en het continueren van schatkistbankieren.

Terugbrengen aantal schoolrekeningen

In 2018 is een project gestart om het betalingsverkeer meer te uniformeren, het gebruik van contant geld te beperken en het aantal schoolrekeningen terug te brengen. Dit betreft zowel het terugbrengen van het aantal Rabobankrekeningen als het opheffen van de niet-Rabobankrekeningen. In 2019 is dit project gecontinueerd en lag de focus op de digitale inning van ouderbijdragen. In 2019 zijn 28 scholen aangesloten op het digitale platform van WIS-collect om de ouderbijdragen te innen. In 2020 is dit traject vervolgd en zijn nagenoeg alle scholen aangesloten op WIS-collect en innen zij de ouderbijdragen middels dit platform. Tevens is in 2020 een pilot gestart met Bunq-passen. Deze passen zorgen voor een eenvoudige financiële en administratieve afhandeling van inkopen door scholen. Bij een positieve pilot en bredere uitvoering in de organisatie zal dit traject ervoor zorgen dat op termijn het aantal bankrekeningen sterk teruggebracht kan worden.

Schatkistbankieren

In het voorjaar van 2019 is BOOR overgegaan tot Schatkistbankieren bij het Ministerie van Financiën. De publieke middelen van de hoofdrekening van BOOR zijn vanaf 2019 gekoppeld aan de Schatkist. BOOR heeft een kredietfaciliteit van € 23,7 miljoen bij de Staat der Nederlanden.

Beleggingen en leningen

In de toelichting op de balans is een overzicht gegeven van de liquide middelen op bankrekeningen en bij schatkistbankieren. Tevens is in de toelichting op de balans een overzicht opgenomen van de lang en kortlopende schulden.

Coronacrisis

De coronacrisis heeft een zeer grote impact gehad op de scholen en daarmee ook op het bestuur. Uiteraard is deze impact eerst en vooral zichtbaar in het onderwijs. Zie hiervoor de risico-paragraaf, onderdeel 'Verhoogd risico op vertraagde leerresultaten en achterstanden in de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen als gevolg van de coronacrisis'. Ook vanuit financieel perspectief heeft corona invloed.

BOOR heeft een extra subsidie inhaal en ondersteuning en bijbehorende lasten ontvangen. Tevens zijn ROB-activiteiten, waaronder dagprogrammering, niet volledig uitgevoerd.

We zien sterk stijgende kosten voor schoonmaak. Deze kostenstijging is zichtbaar binnen de schoonmaakmiddelen, maar ook op de inzet van medewerkers voor de schoonmaak.

Daarnaast zien we dat corona heeft gezorgd voor versnelde investeringen in ICT. Gedwongen door de lockdowns zijn de scholen in recordtijd overgestapt naar onderwijs op afstand. Goede netwerken, wifi-verbindingen en devices zijn daarbij onmisbaar. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat tijdens de eerste lockdown, Stichting BOOR vanuit verschillende ondersteunende initiatieven devices beschikbaar gesteld heeft gekregen.

Op het gebied van verzuim heeft corona ook impact, immers bij klachten worden medewerkers al geacht thuis te blijven. Gedurende de lockdown is de nodige ervaring opgedaan met thuisonderwijs, dit wordt ook ingezet als medewerkers met klachten thuis moeten blijven, maar nog wel kunnen werken. Hierdoor worden de extra kosten voor verzuim door extra inhuur beperkt.

De coronacrisis zal nog zorgen voor extra investeringen in het binnenklimaat van gebouwen. Voor de komende jaren staan veel bouwprojecten gepland, waarin issues met betrekking tot het binnenklimaat opgelost kunnen worden. Echter de verwachting is ook dat er nog investeringen zullen moeten plaatsvinden binnen bestaande gebouwen.

Er is sprake van lagere ouderbijdragen en bijbehorende uitgaven als gevolg van annuleren schoolreisjes en andere leerlingactiviteiten. Daarnaast zien we in het internationale basisonderwijs een daling in de leerlingaantallen.

Bovengenoemde zaken hebben invloed op de begroting en de keuzes die daarbinnen zijn gemaakt. Als uitgangspunt is gehanteerd dat de coronacrisis ook weer zal eindigen, er is daarom vanaf 2021 niet extra voorzichtig begroot.

Allocatie van middelen

In de kaderbrief zijn de kaders en beleidsuitgangspunten voor allocatie van baten en lasten opgenomen. Het beleidsuitgangspunt voor de allocatie van middelen is gebaseerd op het subsidiariteitsbeginsel, waarbij de beslissingsbevoegdheid en dus ook de bijbehorende budgetten zo laag mogelijk niveau binnen de organisatie worden belegd. Binnen Stichting BOOR wordt basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs aangeboden. De verschillende financiële stromen zijn gescheiden. De Rijkssubsidies worden, na bekostiging van BOOR Services en Bestuur, volledig toegekend aan de sectoren en scholen. Scholen vragen voor specifieke doeleinden subsidies aan, deze worden uiteraard volledig gealloceerd naar de scholen, de uitgaven als gevolg van die subsidies worden daar ook gedaan.

Alhoewel het subsidiariteitsprincipe leidend is, is een aantal zaken bovenschools of op stichtingsniveau georganiseerd. De mate waarin zaken bovenschools georganiseerd zijn, verschilt per sector. Binnen BOOR Services wordt ondersteuning gegeven aan de sectoren en scholen op de gebieden onderwijskwaliteit, ICT, HRM, huisvesting en inkoop en financiën.
Nadere inzichten in de verdeling van middelen tussen bestuur, BOOR Services en de sectoren is opgenomen in het onderdeel ‘verantwoording van de financiën’.

Onderwijsachterstandenmiddelen

De middelen voor onderwijsachterstanden worden gealloceerd op basis van de schoolscores van het CBS. Dit is in lijn met het beleidsprincipe op basis van het subsidiariteitsprincipe. De keuze voor deze wijze van alloceren is verankerd in de kaderbrief en daarmee in de reguliere besluitvorming.

Scholen krijgen hun middelen voor onderwijsachterstanden bij het totale lumpsum bedrag toegewezen. Jaarlijks wordt scholen gevraagd een SWOT-analyse te maken in hun jaarplan. Een belangrijke vraag hierbij is: welke doelgroep (leerlingen) heb ik hier op school, en hoe moet ik het geld wat ik tot mijn beschikking heb dusdanig inzetten dat ik het onderwijs realiseer dat voor mijn specifieke schoolsituatie noodzakelijk is? Er wordt dan vooral gekeken naar leerlingaantal, schoolgewicht en VVE-indicatie etc. We vragen van onze scholen om specifiek naar hun eigen school te kijken en vanuit de analyse (opbrengsten) te duiden. Het budget voor onderwijsachterstanden maakt dus onderdeel uit van het geheel. We zien bij BOOR een vrij grote groep scholen (ongeveer 35 van de 65 scholen) die een schoolgewicht van 35 of hoger hebben. Deze scholen typeren al hun leerlingen vaak als achterstandsleerlingen en daarmee wordt de inzet van de achterstandsmiddelen veel meer een onderdeel van het totale budget. Scholen zijn vervolgens vrij om dit budget zelf in te zetten.

Het afgelopen jaar zijn een groot aantal scholen die een schoolgewicht van 35 of hoger hebben geïnterviewd. Aan hen is gevraagd hoe zij de middelen inzetten. Uit de interviews komen grosso modo de volgende maatregelen naar voren:

- Klassenverkleining (dus inzet van meer fte personeel om de groepsgrootte kleiner te kunnen houden);
- Inzet van klassen-assistenten (grotendeels in de onderbouw);
- Specifieke materialen en scholing, denk aan ondersteunende taal- en rekenmethoden aanvullend op de bestaande methoden (bijvoorbeeld Schatkist, Logo 3000);
- Inzet van externe specialisten;
- Bezoeken aan musea etc. ter ondersteuning van het lesprogramma (kinderen de echte wereld laten ontdekken en de woordenschat-netwerkstructuur te ondersteunen).

Voor deze maatregelen wordt gekozen omdat:

- Klassenverkleining: De veronderstelling is dat met een bepaalde groepsgrootte beter tegemoet kan worden gekomen aan de onderwijsbehoefte van achterstandsleerlingen. Als de analyse is dat een grote groep kinderen verlengde instructie nodig heeft, is het zeer moeizaam om dit te realiseren in een groep van 30 leerlingen;

- Als de analyse is dat veel kinderen de school instromen en het Nederlands nog onvoldoende machtig zijn, wordt er eerder gekozen voor de inzet van een onderwijsassistent in de onderbouw. Hierdoor is het voor leerkrachten organisatorisch beter realiseerbaar om veel kleine kringactiviteiten aan te bieden om jonge kinderen te ondersteunen bij het uitbreiden van de woordenschat en het creëren van een taal- en rekenrijke leeromgeving;
- Extra materiaal wordt ingezet om de achterstandsleerlingen extra ondersteuning te bieden om de achterstand op het taal- en rekenonderwijs in te lopen;
- Inhuur van externen en het bezoeken van externe locaties (denk aan musea, maar ook het strand, de duinen en het bos etc.) heeft als doel achterstandsleerlingen kennis te laten maken met een wereld die hen van huis uit niet vanzelfsprekend geboden wordt. Als je moet leren wat het woord zee is, maar je hebt er geen echt plaatje van in je hoofd omdat je de wijk nooit uitkomt, is het zeer ondersteunend voor taalarme kinderen om de netwerkstructuur voor woordenschat op deze manier te ondersteunen en uit te breiden.

Subsidie onderwijsachterstanden als gevolg van corona

Subsidies in het kader van de regeling inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 worden aangevraagd en ingezet op basis van concrete plannen van scholen. De subsidie is specifiek bedoeld om leerlingen in kwetsbare positie met een onderwijsachterstand of een vergroot risico op leer- en ontwikkelachterstanden, veroorzaakt door de gehele of gedeeltelijke sluiting van scholen als gevolg van de uitbraak van het coronavirus, te ondersteunen. Meer hierover in hoofdstuk 2.1.

2.4.3 Toekomstige ontwikkelingen

Een aantal ontwikkelingen zal invloed hebben op het toekomstige (financiële) beleid van Stichting BOOR:

- Op verzoek van het ministerie van OCW is een werkgroep ingesteld om advies uit te brengen over de opbouw en verwerking van de voorziening voor groot onderhoud. Alhoewel de werkgroep in 2020 advies zou uitbrengen, is dit advies op 22 januari openbaar geworden. De uitkomsten en de adviezen van de werkgroep zullen zeker invloed hebben. De verwachting is dat er een substantiële verschuiving zal plaatsvinden van het eigen vermogen (weerstandsvermogen) naar het vreemd vermogen (voorzieningen). De wijziging zal per 2023 ingaan.
- Voor zowel het voortgezet onderwijs als het primair onderwijs zal er een vereenvoudiging van de Rijksbekostiging plaatsvinden. Het aantal variabelen waarop de bekostiging wordt gebaseerd wordt drastisch teruggebracht. Een verandering van de bekostiging brengt verschillen met zich mee, daarom zal er een geleidelijke overgang plaatsvinden. De nieuwe bekostiging voor het voortgezet onderwijs gaat in met ingang van 1 januari 2022. Naar verwachting zal de nieuwe bekostiging voor het primair onderwijs een jaar later ingaan.
- De vereenvoudiging van de bekostiging in het po, die in 2023 in zal gaan, heeft tot gevolg dat de vordering op OCW (waarschijnlijk) komt te vervallen. Deze vordering ontstaat doordat het Rijk in de maanden augustus tot en met september minder dan 5/12 van de bekostiging verstrekt. Het vervallen van de vordering heeft invloed op het weerstandsvermogen, als hier geen adequate oplossing voor geboden wordt. In de komende tijd wordt dit door het ministerie nader uitgewerkt en indien nodig worden hier nadere afspraken over gemaakt met accountants en de PO-Raad.

De komende jaren staan in het teken van nieuwbouw en renovatie bij Stichting BOOR. Vele scholen zullen een nieuw gebouw krijgen. Deze nieuw- en verbouwactiviteiten brengen risico's met zich mee, maar zullen, mede gezien de discussie in het kader van de werkgroep voorziening groot onderhoud, leiden tot meer investeringen en daarmee verwachte hogere afschrijvingen. In het verlengde daarvan is er als gevolg van de huidige coronacrisis veel extra aandacht voor het binnenklimaat van scholen. Er zullen waarschijnlijk investeringen in klimaatinstallaties moeten plaatsvinden. Onderwerp van gesprek is de financiering van deze installaties.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Intern risicobeheersingssysteem

Om inzicht in en grip op de risico's van BOOR te krijgen, is risicomanagement geïmplementeerd binnen BOOR. Daarbij maken we gebruik van een risicomanagementmodel1 dat is toegespitst op het onderwijs en opgebouwd langs de volgende bouwstenen:

Domein	Informatiebouwsteen
Bestuur en Organisatie	Compliance
	Kwaliteit
Onderwijs en Identiteit	Onderwijs
	Identiteit
	Zorg
	Onderwijsadministratie
Financiën	Planning en Control
	Financieel Beheer
Personeel	Personeelsbeleid
	Personeelsbeheer
Huisvesting, facilitaire dienstverlening en ICT	Huisvestingsbeleid
	Huisvestingsbeheer
	Facilitaire dienstverlening
	ICT

Belangrijkste risico's en onzekerheden

Van de belangrijkste 57 risico›s die de (onderwijskundige) doelstellingen van BOOR kunnen bedreigen, zijn vier risico's bestempeld als urgent en vijf risico›s als middelhoog. Deze risico's zijn in de volgende paragraaf opgenomen en toegelicht. Per risico is een korte beschrijving opgenomen en zijn de belangrijkste beheersmaatregelen genoemd om de impact van het risico te minimaliseren.

	Algemeen
Urgent risico	**Verhoogd risico op vertraagde leerresultaten en achterstanden in de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen als gevolg van COVID-19.** De coronapandemie heeft grote gevolgen voor het funderend onderwijs en in het bijzonder voor de leerlingen. Ondanks dat scholen hard gewerkt hebben om via afstands- en hybride onderwijs voldoende aandacht te geven aan de ontwikkeling van hun leerlingen is in het afgelopen jaar bij veel leerlingen een vertraging op hun individuele leerlijn ontstaan ten opzichte van andere schooljaren. De crisis veroorzaakt niet alleen vertragingen in de cognitieve ontwikkeling, er zijn ook vertragingen in sociaal-emotionele en executieve ontwikkeling van leerlingen opgelopen. In het huidige schooljaar is met de nieuwe scholensluiting vanaf 16 december 2020 nieuwe vertraging ontstaan. Deze vertraging komt bovenop de vertraging die er al was door de scholensluiting in het voorjaar 2020.

	Vervolg algemeen
Urgent risico	Om deze uitdagingen voor leerlingen en voor het onderwijs het hoofd te bieden is een omvangrijk meerjarenprogramma gestart. Dit plan zorgt voor herstel van de coronagerelateerde vertragingen in het onderwijs binnen 2,5 jaar, met aandacht voor de kwaliteit van het onderwijs en het welbevinden van leerlingen. Specifieke aandacht is er voor kinderen die überhaupt al een groter risico op achterstanden hadden, zoals kinderen uit gezinnen met een lagere sociaal economische status. Per school worden plannen gemaakt om de behoeften van individuele leerlingen in kaart te brengen en welke maatregelen nodig zijn. Daarbij waken ervoor dat de druk op scholen, schoolleiders en leraren niet te hoog wordt. Het lerarentekort is een beperkende factor, waar we rekening mee moeten houden. Voor de uitvoering zijn landelijk en plaatselijk additionele middelen beschikbaar gesteld. We zijn zeer content met deze toezegging. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet, geven zo goed mogelijk helderheid, bieden onze scholen ruimte en sturen bij waar nodig. Het financieel risico voor BOOR lijkt vooralsnog beperkt aangezien de bekostiging aan scholen gewoon doorgaat en additionele middelen beschikbaar zijn gesteld om de extra kosten te dekken. Naar verwachting zijn als COVID-19 extra investeringen nodig in het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen. Hierbij is met name de financiering van de benodigde aanpassingen een issue.
	Domein Onderwijs en identiteit
Middelhoog risico	**Niet toereikende onderwijskwaliteit op aantal scholen / afdelingen** Kwaliteitszorg is integraal onderdeel van de sturing binnen BOOR en vormt ook een vast onderdeel van de voortgangsrapportage. Het risico van niet toereikende onderwijskwaliteit op scholen is dat de capaciteiten en talenten van onze leerlingen niet ten volle worden benut. BOOR loopt bij onvoldoende kwaliteit het risico op imagoschade, met kans op daling van leerlingaantallen. In 2019 heeft de onderwijsinspectie haar bevindingen gerapporteerd. Uit deze rapportage zijn vijf verbeterpunten naar voren gekomen, die weerslag vinden op de onderwijskwaliteit. De herstelonderzoeken op onze scholen zijn inmiddels succesvol afgerond. Dit is een doorlopend proces, waarbij in 2021 andermaal kwaliteitsonderzoeken plaats zullen vinden.
	Domein Financiën
Urgent risico	**Impact van de nieuwe bekostigingssystematiek PO** Met ingang van 1 januari 2023 zal, nu op 23 februari 2021 ook de Eerste Kamer akkoord is gegaan, de basisbekostiging per kalenderjaar gaan plaatsvinden. Scholen voor het basisonderwijs en speciaal onderwijs krijgen vanaf 1 januari 2023 een basisbedrag per leerling en school. Met deze wet wil het kabinet de bekostiging voor scholen in het basisonderwijs en speciaal onderwijs vereenvoudigen. De verwachte financiële impact voor BOOR is beperkt en verwerkt in de (meerjaren)begrotingen van de scholen. Daarnaast zal (in verband met overgang van bekostiging van schooljaar naar kalenderjaar) de PO-vordering op OCW eind 2022 komen te vervallen. Het vervallen van de vordering heeft invloed op het weerstandsvermogen, als hier geen adequate oplossing voor geboden wordt. In de komende tijd wordt dit door het ministerie nader uitgewerkt en indien nodig worden hier nadere afspraken over gemaakt met accountants en de PO-Raad. Gegeven de financiële impact op het weerstandsvermogen (€ 7,5 miljoen negatief) hebben wij dit als urgent risico opgenomen.

	Domein Personeel
Middelhoog risico	**Cao-afspraken niet structureel geborgd in de rijksbijdrage** In meerjarenbegroting voor 2021 en de volgende jaren is uitgegaan van een tarief bijstelling in de Rijksbijdrage ter compensatie van de hogere personele lasten. Deze tarief bijstelling is echter nog niet definitief. Hierdoor bestaat het risico dat BOOR wel de hogere lasten betaalt, maar hier geen compenserende baten tegenover heeft staan.
Middelhoog risico	**Ziekteverzuim ligt boven het landelijk gemiddelde** Een belangrijke randvoorwaarde voor goed onderwijs is vitaal personeel. BOOR kende een relatief hoog ziekteverzuim, dat in de voorbije jaren een positieve ontwikkeling liet zien. Deze trend heeft zich in 2020 doorgezet. Het 12-mnd ziekteverzuim daalde van 6,19% naar 5,84% en ligt daarmee onder de verzuimdoelstelling van maximaal 6%. De dalende trend is ook zichtbaar bij de benchmark. Voor nu hebben wij het risico bijgesteld van urgent naar middelhoog en blijven de ontwikkelingen nauwgezet volgen en continueren de ingezette verzuimaanpak.
Urgent risico	**Lerarentekort** Een belangrijke randvoorwaarde voor goed onderwijs is voldoende en vitaal personeel. BOOR heeft strategisch HR-beleid ontwikkeld en voert dit uit om mensen te binden en te boeien. In het Rotterdamse onderwijs zijn zowel in het basis- als voorgezet onderwijs grote lerarentekorten, onder andere door een relatief grote uitstroom van medewerkers die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en onvoldoende instroom vanuit de pabo's en lerarenopleiding. De urgentie is groot. Er is zorg over de wijze waarop kennis en expertise in de scholen kan worden behouden. De onderwijskwaliteit, werkdruk en exploitatie staan onder stevige druk. De huidige en geraamde lerarentekorten op de langere termijn zijn zorgelijk. Met name in de grote steden. Naast intensief bestuurlijk overleg met de minister, OCWE en de G5-gemeenten participeren wij ook in het Rotterdamse plan lerarentekort. Onze aanpak bestaat uit 4 hoofdlijnen: verhogen instroom, beperken uitstroom en uitval, begeleiding startende docenten en anders organiseren, dat gericht is op zowel de kwantiteit (het vergroten van de instroom en het beperken van de uitstroom) als op de kwaliteit (professionele ontwikkeling) van leraren. De minister heeft de ingediende noodplannen van de grote steden goedgekeurd en hier additionele middelen voor vrijgemaakt. Dit verlicht de druk op de begroting en maakt de uitvoering van het slim anders organiseren van het onderwijs mogelijk. De meerjarenbegroting is hier op aangepast. De aanpak van de tekorten heeft geresulteerd in meer interesse in de pabo en een toename van zij-instroom. We zien dat de ingezette koers met name in het primair onderwijs resultaten oplevert. Tegelijkertijd blijven de knelpunten urgent. In het voortgezet onderwijs zijn landelijk vooralsnog nog geen significante verbeteringen in de situatie zichtbaar. De verwachting is dat bij ongewijzigd beleid in 2025 in het tweedegraadsgebied voor de vakken Natuurkunde, Scheikunde, Klassieke Talen, Duits en Frans grofweg 10% van de werkgelegenheid niet vervuld zal kunnen worden. Landelijke bijsturingsmaatregelen (oktober 2020) zijn opgetekend in de 'Handreiking voor kansrijke oplossingen lerarentekort. Docenten werven voor tekortvakken in het vo', die wij onverkort volgen.

	Domein Huisvesting, Facilitaire dienstverlening en ICT
Middelhoog risico	**Onzekerheid in de financiële effecten van het meerjarenonderhoudsplan.** Goede huisvesting (veiligheid, centrale ligging, goede bereikbaarheid, goed onderhoud, duurzaamheid en match met het onderwijsconcept en de omvang van de school) is een cruciale voorwaarde voor kwalitatief goed onderwijs en vitaal personeel. In de periode 2018-2020 zijn alle panden opnieuw geschouwd en opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan. Bij het bepalen van de voorziening groot onderhoud is het nu nog toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat (RJO artikel 4 lid 1c). Bij de bepaling van de voorziening groot onderhoud maken wij gebruik van deze tijdelijke uitzonderingsbepaling. De verwachting is dat de uitzonderingsbepaling zal gelden tot en met 2022 en dat we vanaf 2023 rekening moeten houden met de individuele onderhoudscomponenten en de bijbehorende onderhoudscycli. Dit kan leiden tot (fors) hogere dotaties aan de voorziening groot onderhoud in bepaalde jaren. Over de gehele looptijd van de voorziening is er geen resultaatseffect. Vorenstaande is nog niet in de meerjarenbegroting verwerkt. Wél anticiperen we op deze aanstaande wijziging met een additionele dotatie aan de voorziening groot onderhoud over het resultaat 2020 om te voorkomen dat we in 2023 een grote fluctuatie zien in het weerstandsvermogen.
Urgent risico	**Verouderde ICT-infrastructuur | ICT-beleid | ICT-beheer | Cybersecurity** De ICT-voorzieningen op veel scholen zijn verouderd en niet meer van afdoende kwaliteit. Er is daarom een meerjarig ICT programmaplan opgesteld, dat erin voorziet dat in 2023 de voorzieningen, de vaardigheden van medewerkers en de ICT-dienstverlening het proces op de scholen toereikend ondersteunen. Het programma bestaat uit acht onderliggende deelprojecten: **1.** WIFI en internetconnectie **2.** BOOR breed accountbeheer (implementatie IAM module) **3.** Digitale werkomgeving voor alle medewerkers **4.** Digitale leeromgeving voor scholen **5.** Inrichten ServiceDesk **6.** Serverloze school **7.** BOOR-brede telefonie oplossing **8.** LAN De uitvoering bevindt zich in verschillende fasen. Het algemene beeld is dat de uitvoering volgens plan verloopt. Laat onverlet dat we het risico in deze fase nog als urgent kwalificeren.

3. Continuïteitsparagraaf

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de financiële staat van het bestuur. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van het afgelopen boekjaar en in de laatste paragraaf komt de financiële positie van de stichting aan bod.

Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

De coronacrisis heeft een grote impact gehad op de organisatie als geheel. In versneld tempo zijn de scholen in maart overgestapt naar afstandsonderwijs. In deze periode zijn extra investeringen gedaan om dit mogelijk te maken voor medewerkers en voor kinderen. Gelukkig heeft Stichting BOOR in deze periode ook devices als gift of tegen lagere kosten mogen ontvangen. Ook in het lopende schooljaar is er al weer een periode geweest met thuisonderwijs.

Aan de inkomstenkant zien we dat de coronacrisis weinig tot geen invloed heeft. De Rijksbekostiging en de gemeentelijke subsidies blijven in stand. Extra subsidiemogelijkheden om opgelopen leerachterstanden in te lopen zijn aangevraagd en ingezet. In februari 2021 heeft het Ministerie van OCW het Nationaal Programma Onderwijs aangekondigd, waarbij in de komende jaren in totaal 8,5 miljard in het onderwijs wordt geïnvesteerd. De extra middelen zijn gericht op het inhalen en compenseren van onderwijsachterstanden. Aan de kostenkant zien we dat de coronacrisis zorgt voor extra uitgaven, met name de kosten voor (extra) schoonmaak zijn fors. Tevens bestaat er nog onzekerheid over investeringen in ventilatie en luchtbehandelingssystemen.

Zoals al eerder aangegeven is 2020 - net als 2019 - een bijzonder jaar in financiële zin. Eind 2019 zijn extra baten ontvangen in het kader van afgesloten convenanten. Conform de regelgeving moesten deze baten in 2019 verantwoord worden, terwijl de lasten tegenover deze baten in 2020 vallen. Voor 2020 geeft het resultaat dan ook een sterk vertekend beeld. De extra baten uit 2019 zijn opgenomen in een bestemmingsreserve. In de financiële overzichten presenteren wij een genormaliseerd resultaat waarbij de gevormde bestemmingsreserve vrij valt, zodat een zuiver en vergelijkbaar resultaat wordt getoond.

Het lerarentekort is nog steeds actueel

In de risicoanalyse van BOOR is het lerarentekort nog steeds een van de grootste benoemde risico's. De huidige en geraamde lerarentekorten op de langere termijn zijn nog zorgelijk. Met name in de grote steden. De onderwijskwaliteit, werkdruk én exploitatie staan onder stevige druk. Het lerarentekort zien wij als een symptoom van een groter onderliggend probleem. Het huidige onderwijssysteem moet fundamenteel veranderen om beter aan te sluiten bij de eigentijdse behoeften van leerlingen en personeel. Dit is een uitdaging waar leerlingen, ouders, onderwijsprofessionals, onderwijsbesturen, opleidingen voor leraren en pedagogisch medewerkers, het ministerie én de gemeenten gezamenlijk voor staan. Zie voor de activiteiten en resultaten op dit thema Doel 12 – lerarentekort.

Meerjarige ontwikkeling

Het meerjarige vooruitzicht van BOOR kan tot uitdrukking worden gebracht in een aantal kengetallen, cijfers en indicatoren. Hierna gaan we kort in op de verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen, het aantal personeelsleden, de financiële resultaten, de kasstromen en de ontwikkeling van onze balans en financiële positie.

Ontwikkeling leerlingenaantal

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen zoals ook vastgelegd in het jaarplan 2021 is per sector als volgt:

Aantal leerlingen	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
Teldatum	*1-10-2019*	*1-10-2020*	*1-10-2021*	*1-10-2022*	*1-10-2023*	*1-10-2024*
Sector (speciaal) basisonderwijs	17.530	17.191	17.635	17.553	17.468	17.372
Sector (voortgezet) speciaal onderwijs	2.082	2.134	2.173	2.183	2.183	2.182
Totaal primair onderwijs	**19.612**	**19.325**	**19.808**	**19.736**	**19.651**	**19.554**
Sector voortgezet onderwijs	10.777	10.928	10.762	10.890	11.125	11.360
Totaal	**30.389**	**30.253**	**30.570**	**30.626**	**30.776**	**30.914**

* = prognoses

Bron: 2020 betreft het werkelijk aantal leerlingen per 1 oktober van het jaar ervoor, de aantallen 2021 t/m 2025 zijn gebaseerd op prognoses uit het jaarplan 2021.

Voor de komende jaren verwacht BOOR dat de leerlingaantallen zullen toenemen. In het primair onderwijs is eerst sprake van een daling van de leerlingaantallen. Dit is onder meer het gevolg van het sluiten van de scholen Meridiaan en Andries van der Vlerk. Vanaf 2022 lijkt de ontwikkeling positief echter de exacte ontwikkeling is zeer onzeker en hangt af van demografische ontwikkelingen, ontwikkeling van het belangstellingenpercentages en het aantal scholen dat gaat samenwerken met andere scholen cq. dat gaat sluiten. Het leerlingaantal in de sector (voortgezet) speciaal onderwijs stijgt. Op een aantal scholen is gestart met de groepen 'leerrecht-leerlingen'. Als gevolg van het in gebruik nemen van de nieuwbouw en uitbreiding in Lansingerland verwacht de sector vo een stijging van de leerlingaantallen.

Voor het overige is het totaal aantal leerlingen (s)bao/(v)so/vo gebaseerd op toekomstige demografische ontwikkelingen Rotterdam-Rijnmond, bij een verondersteld gelijkblijvend marktaandeel.

Ontwikkeling personele bezetting

De personele bezetting binnen BOOR verloopt, zoals ook opgenomen in het jaarplan 2021, naar verwachting als volgt:

Personele bezetting in fte	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
Bestuur / management	182	168	166	165	164	164
Personeel primair proces	2.017	1.999	1.975	1.994	2.024	2.048
Ondersteunend personeel	853	793	774	770	767	767
Totale bezetting in fte	**3.052**	**2.960**	**2.915**	**2.929**	**2.955**	**2.979**

* = prognoses

Bron: 2020 is gebaseerd op het werkelijk aantal fte's per 31-12-2020, de aantallen 2021 t/m 2025 zijn gebaseerd op het jaarplan 2021.

De verwachte personele bezetting in fte voor de komende jaren is afkomstig uit het Meerjarig Bestuursformatieplan. De verwachte aantallen fte zijn gebaseerd op de verwachte leerlingaantallen. Door de daling in met name het po zien we het aantal fte ook dalen, de groei van het vo kan (deels) opgevangen worden met het zittende personeel. Gezien de verwachte toename in leerlingaantallen wordt ook op de langere termijn een toename in fte personeel verwacht. In 2020 (zonder vervanging) komt het aantal medewerkers in het primaire proces uit op 2.026 fte en voor bestuur en ondersteuning op 1.037 fte.

Ontwikkeling financiële resultaten

In het najaar van 2020 hebben wij de beleidsrijke begroting voor de komende jaren opgesteld. In deze begroting zijn we ervan uitgegaan dat door de genomen maatregelen en projecten er voor een deel passende oplossingen zijn voor het lerarentekort, wat tot uiting komt in lagere kosten voor externe inhuur.

Voor de komende jaren verwacht Stichting BOOR een oplopend resultaat. De belangrijkste oorzaak van dit oplopende resultaat is de verwachte groei van het aantal leerlingen. Hierbij moet opgemerkt worden dat de verwachte groei bij het basisonderwijs onzeker is. Daarnaast zijn we in staat om de kosten te beheersen. Uitgangspunt hierbij is dat de genoemde initiatieven om het lerarentekort te verzachten succesvol zijn.

De begroting 2021-2025 is als volgt:

Bedragen in € 1.000

Omschrijving	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
Baten						
Rijksbijdrage Ministerie van OCW	269.347	267.203	266.750	270.011	271.153	273.654
Overige overheidsbijdrage	16.206	14.005	13.280	13.182	13.213	13.227
Overige baten	11.935	10.459	9.548	9.475	9.459	9.408
Totaal Baten	**297.488**	**291.667**	**289.578**	**292.668**	**293.825**	**296.289**
Lasten						
Personele lasten	245.002	237.157	236.059	238.370	241.491	243.716
Afschrijvingen	5.322	5.994	6.109	6.214	5.953	5.646
Huisvestingslasten	22.701	19.965	19.272	19.199	19.411	19.416
Overige materiële lasten	27.583	27.552	26.821	27.002	24.824	24.895
Totaal lasten	**300.609**	**290.668**	**288.261**	**290.784**	**291.678**	**293.673**
Saldo baten en lasten	**-3.121**	**999**	**1.317**	**1.884**	**2.147**	**2.616**
Financiële baten en lasten	-1.260	-480	-458	-436	-414	-393
Resultaat	**-4.381**	**519**	**859**	**1.448**	**1.733**	**2.223**
Vrijval bestemmingsreserve	5.764	1.432				
Resultaat naar algemene reserve	**1.383**	**1.951**	**859**	**1.448**	**1.733**	**2.223**

** = prognoses*

Bron: jaarrekening 2020 en begroting 2021 – 2025.

De meerjarenbegroting is opgesteld in het najaar van 2020. Bij het opstellen van deze begroting is rekening gehouden met de door de schooldirecteuren ingeschatte ontwikkeling van de leerlingenaantallen, de meest recente informatie van het ministerie over de ontwikkeling van de rijksbijdragen, de ontwikkelingen in de arbeidsvoorwaarden en een indexering van lasten.
De uitkomsten van dit overleg en de aangepaste rijksvergoedingen worden – samen met de nieuwe inschatting van de leerlingprognoses- verwerkt in de eerstvolgende meerjarenbegroting. De meest opvallende ontwikkelingen zijn:

- **Stijgende Rijksbekostiging** De stijging is een gevolg van de stijgende leerlingenaantallen.
- Dalende overige baten vanaf 2020 De daling wordt veroorzaakt door het niet meer realiseren van ESF-subsidies in de sector (v)so en lagere overige inkomsten in de sector (s)bao.
- **Ontwikkeling personele lasten** De ontwikkeling van de personele lasten is in lijn met de ontwikkeling van het aantal fte. Uitgangspunt is dat de kosten voor externe inhuur beperkt zullen blijven.
- **Stijgende en dalende afschrijvingen** De afschrijvingen stijgen eerst als gevolg van de huidige investeringen in het vo, waaronder de verbouw en nieuwbouw Wolfert Lansing. Later dalen de afschrijvingslasten als gevolg van lagere investeringen.

Ontwikkeling kasstromen

Om aan onze verplichtingen te kunnen voldoen is het noodzakelijk dat BOOR voldoende middelen beschikbaar heeft. Op ieder moment bestaat inzicht in onze liquide middelen en in de verwachte kasstromen op de korte en lange termijn. De verwachte ontwikkeling van kasstromen in de komende jaren is als volgt:

Bedragen in € 1.000

Omschrijving	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
Liquide middelen op 1 januari	**37.944**	**33.837**	**26.596**	**25.120**	**29.265**	**38.731**
Operationele kasstroom	10.441	9.768	9.368	10.220	11.565	11.709
Investeringskasstroom	-13.907	-16.368	-10.203	-5.434	-1.458	-796
Financieringskastroom	-641	-641	-641	-641	-641	-641
Liquide middelen op 31 december	**33.837**	**26.596**	**25.120**	**29.265**	**38.731**	**49.003**

**=prognoses*

Ten opzichte van 2019 is de kasstroom € 13 miljoen lager. De lagere operationele kasstroom kan worden verklaard doordat in 2019 een lening is opgenomen van € 4 miljoen en in 2019 van OCW circa € 7 miljoen vanuit extra Rijksbekostiging ontvangen is dat in 2020 uitgegeven is. De stijging in de investeringskasstroom in 2021 komt voort uit de bouwprojecten in de gemeente Lansingerland voor Wolfert Lansing en Wolfert Lyceum. De financieringskasstroom vanaf 2020 is negatief doordat afgelost wordt op de lening voor de (ver)bouw van Wolfert.

Ontwikkeling balans

Rekening houdend met de verwachte financiële resultaten, de ontwikkeling van de kasstromen en de investeringen, verwachten we de volgende ontwikkeling van onze balans:

Bedragen in € 1.000 per 31 december

Activa	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
Vaste activa						
Materiële vaste activa	61.046	71.414	74.689	73.934	69.439	64.590
Financiële vaste activa	65	65	65	1.565	1.565	1.565
Vlottende activa						
Vorderingen	13.936	13.360	13.337	13.500	13.558	13.682
Liquide middelen	33.837	26.596	25.120	29.265	38.731	49.003
Totaal activa	**108.884**	**111.435**	**113.211**	**118.264**	**123.293**	**128.840**

Passiva	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
Eigen vermogen						
Algemene reserve	27.674	29.768	30.627	32.075	33.807	36.030
Bestemmingsreserve	1.575	0	0	0	0	0
Vreemd vermogen						
Voorzieningen	19.395	16.840	18.126	19.565	22.253	24.543
Langlopende schulden	16.216	15.575	14.934	14.293	13.652	13.011
Kortlopende schulden	44.024	49.252	49.523	52.331	53.581	55.256
Totaal passiva	**108.884**	**111.435**	**113.211**	**118.264**	**123.293**	**128.840**

**=prognoses*

De meest opvallende ontwikkelingen zijn:

- De toename van de materiele vaste activa, vanwege de verwachte nieuwbouw van Wolfert Lansing in de gemeente Lansingerland. De gebouwen in Lansingerland staan op de balans van BOOR en zijn eigendom van BOOR, de gebouwen in de gemeente Rotterdam zijn economisch eigendom van de gemeente Rotterdam en staan dus niet op de balans van BOOR.
- Het eigen vermogen is het afgelopen jaar gedaald als gevolg van de besteding van middelen die in 2019 zijn ontvangen. Vanaf 2021 verwachten we positieve resultaten op de exploitatie waardoor de eigen vermogenspositie verbeterd.
- BOOR heeft personele voorzieningen gevormd voor de kosten van langdurig blijvend zieken, jubilea, wachtgeld-uitkeringen en duurzame inzetbaarheid. De ontwikkeling van deze voorzieningen is stabiel. De kosten van het groot onderhoud worden via een voorziening geëgaliseerd. Voor het groot onderhoud is een extra voorziening gevormd (in 2020 € 2,75 miljoen) met het oog op de veranderende toepassing van de regels van de Raad voor de Jaarverslaglegging.
- De langlopende schulden nemen af door de aflossing van financiering.

Ontwikkeling vermogenspositie

Zoals zichtbaar in de balans zorgen de verwachte positieve resultaten voor een verbetering van vermogenspositie van BOOR. Een tweetal verwachte ontwikkelingen ondermijnen deze positieve vermogensontwikkeling:

- Een commissie doet onderzoek naar de verwerking van de voorziening groot onderhoud in de jaarrekening van onderwijsbesturen. Conform de RJ zouden schoolbesturen een voorziening groot onderhoud moeten opbouwen conform de “componentenmethode” (d.w.z. per component per pand, over de gehele onderhoudscyclus). Momenteel gebruiken de meeste schoolbesturen, net als Stichting BOOR, een methode waarbij de toekomstige uitgaven voor groot onderhoud gemiddeld worden over de totale looptijd. Er vindt een zekere egalisatie plaats over de jaren. Als deze “componentenmethode” gebruikt moet gaan worden (naar verwachting vanaf 2023) betekent dit voor Stichting BOOR een forse stijging van de voorziening groot onderhoud.
- Met ingang van 2023 is het plan om een nieuwe bekostigingssystematiek in te voeren voor het primair onderwijs. Er is sprake van dat de vordering op OCW, die ontstaat doordat het ministerie een afwijkend betaalritme hanteert, komt te vervallen. Op dit moment is onduidelijk of en welke compensatie daarvoor gegeven wordt. Als er geen compensatie komt betekent dit een verslechtering van de vermogenspositie. (NB: Deze vordering bedraagt ultimo 2020 € 7,4 miljoen)

Beide ontwikkelingen zijn nog niet verwerkt in de meerjarenbegroting omdat de uitkomsten nog te onzeker zijn. Toch kunnen ze op termijn van grote invloed zijn op de vermogenspositie van Stichting BOOR.

Huisvestingsbeleid

In het Integraal Huisvestingsplan Rotterdam zijn afspraken gemaakt over welke schoolgebouwen gerenoveerd worden en voor welke scholen er vervangende nieuwbouw gerealiseerd wordt. Dit betreft voor BOOR 27 scholen, verspreid over de drie sectoren. Voor deze bouw- en renovatieprojecten is begonnen met het opstellen van businesscases. Het doel van deze businesscases is om heldere afspraken met de gemeente te maken over met name budget (beschikking) en tijd. Voor de businesscases die reeds in 2018 gestart zijn geldt dat deze na accordering van de gemeente verder gedefinieerd zijn. Dat houdt in, dat per school de businesscase wordt uitgewerkt in een programma van eisen en dat er een architect geselecteerd wordt die dit vertaalt in een ontwerp. Op 1 januari 2021 zijn er 12 projecten in de fase Businesscase, 9 in de fase Voorlopig ontwerp, 6 in de fase aanbestedingsgereed ontwerp en 1 in de fase Realisatie. Het vernieuwde Integraal Huisvestingsplan (IHP) is op 31 maart gepresenteerd aan het college van B en W en akkoord bevonden. Vervolgens is dit ter besluitvorming naar de gemeenteraad gestuurd. Voor de zomervakantie van 2020 is dit document geagendeerd en akkoord bevonden. Ook in dit IHP zijn er voor BOOR weer een aantal nieuwbouw en renovatieprojecten bij gekomen.

BOOR zal ook in 2021 veel regulier onderhoud uitvoeren, voor de drie sectoren bij elkaar gaat het om ruim € 6 miljoen. BOOR heeft de meerjaren onderhoudsplanning in de periode 2018-2019 herijkt door alle schoolgebouwen te schouwen, de onderhoudsplannen aan te passen op basis van de uitkomsten van deze schouw en de financiële vertaling te maken.

Voor alle schoolgebouwen wordt, op basis van concrete vragen van schooldirecteuren, gekeken waar er functionele aanpassingen gedaan kunnen worden aan de gebouwen, om ze beter te laten aansluiten bij de onderwijskundige visie van de betreffende school. Functionele aanpassingen zijn ook duurzaamheidsmaatregelen die zich in 10 jaar kunnen terugverdienen door het verlagen van het energieverbruik.

Investeringsbeleid

Er is een Meerjarig Inventarisplan (MIP) waarin de verwachte investeringen in inventaris voor de komende jaren zijn opgenomen. Bij de uitvoering van het MIP is het van belang dat scholen opdrachten plaatsen bij de uit een centrale aanbesteding gegunde partijen of bij de leveranciers, waarmee centraal raamcontracten zijn afgesloten. Daarnaast

vragen scholen in het (speciaal) basisonderwijs en (voorgezet) speciaal onderwijs voor investeringen boven € 2.500 incl. btw, advies bij Huisvesting & Facilitair en goedkeuring bij de bovenschools directeur.

Financieringsbehoeften

De financiering van huisvestingsprojecten gebeurt vanuit de exploitatie en eventuele geoormerkte subsidies. Alleen de nieuwbouw van Wolfert Lansing en de uitbreiding van Wolfert Lyceum is extern gefinancierd door de BNG.

Ontwikkeling financiële positie (ratio's)

De financiële positie van BOOR kan worden uitgedrukt in diverse ratio's. Op basis van bovenstaande cijfers en prognoses, zien we de volgende ontwikkeling van ratio's in de komende jaren:

Omschrijving	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
Weerstandsvermogen (**1**)	9,83%	10,21%	10,58%	10,96%	11,51%	12,16%
Solvabiliteit 1 (**2**)	26,86%	26,71%	27,05%	27,12%	27,42%	27,97%
Solvabiliteit 2 *(minimaal 30%)* (**2**)	44,68%	41,83%	43,06%	43,66%	45,47%	47,01%
Liquiditeit *(minimaal 75%)* (**3**)	108,52%	81,13%	77,65%	81,72%	97,59%	113,45%
Kapitalisatiefactor *(maximaal 35%)* (**4**)	27,10%	28,89%	25,88%	27,60%	29,33%	31,62%
Huisvestingsratio *(maximaal 10%)* (**5**)	7,90%	7,34%	7,25%	7,25%	7,32%	7,28%

** = prognoses*

1. BOOR streeft naar een minimaal weerstandsvermogen van 10% van de exploitatie. In 2020 haalt BOOR deze norm net niet. De komende jaren zal het weerstandsvermogen verder stijgen als gevolg van de verwachte positieve exploitatieresultaten. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de benoemde risico voor vereenvoudiging van de bekostiging voor het primair onderwijs en de aangepaste toepassing van de regels voor de opbouw van de voorziening groot onderhoud.
2. De solvabiliteit wordt berekend door het eigen vermogen en de voorzieningen, te delen door het balanstotaal. Dit wordt door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangeduid als solvabiliteit 2. Eind 2020 bedroeg de solvabiliteit 44,76%. De onderwijsinspectie hanteert – voor het toepassen van het financieel toezicht – een signaleringsgrens van de solvabiliteit van 30%.
3. De liquiditeit laat de verhouding tussen kortlopende vorderingen en schulden zien. De signaleringsgrens van de onderwijsinspectie is 75%. Onze liquiditeit blijft hier komende jaren ver boven. Een kanttekening hierbij is dat de liquiditeitsratio sterk wordt beïnvloed door de aannames in de ontwikkeling van de liquide middelen en de kortlopende schulden. Met name in latere jaren worden investeringen bij het begroten soms te laag ingeschat.
4. Het kengetal kapitalisatiefactor laat zien of een instelling te veel kapitaal aanhoudt voor zijn (onderwijs)activiteiten. De kapitalisatiefactor wordt berekend door van het balanstotaal van een instelling de bedragen voor gebouwen en terreinen af te trekken en het dan overblijvende bedrag te delen door het totaal van de jaarlijkse baten. Als de kapitalisatiefactor boven een bepaalde signaleringsgrens uitkomt, zou dat erop kunnen wijzen dat het bestuur te veel kapitaal aanhoudt voor zijn onderwijsactiviteiten. De bovengrens van deze kapitalisatiefactor (voor grote schoolbesturen) bedraagt 35%. Ultimo 2019 bedraagt de kapitalisatiefactor van BOOR 29,49%. Door een toename van de investeringen (onder andere de Wolfert Lansing) neemt de kapitalisatiefactor de komende jaren af. Daarna stijgt deze weer.

Het kengetal huisvestingsratio geeft aan welk deel van de totale lasten gebruikt is voor huisvestingskosten. Als de huisvestingsratio boven de 10% uit komt zou dat erop kunnen wijzen dat er teveel middelen aan huisvesting uitgegeven worden, waardoor er te weinig middelen over blijven om aan het primaire proces uit te geven. De huisvestingsratio voor BOOR bedraagt ultimo 2020 7,61% en daalt de komende jaren weer onder de 7% .

4. Verantwoording van de financiën

Analyse van het afgelopen boekjaar

Het jaar 2020 wordt afgesloten met een verlies van € 4,4 miljoen. In dit resultaat moet rekening gehouden worden met het feit dat er € 5,8 miljoen aan lasten zijn opgenomen, waarvan de baten in 2019 zijn verantwoord. Als hier rekening mee gehouden wordt, is er sprake van een positief genormaliseerd resultaat van € 1,4 miljoen.
Het resultaat is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000

	2020	Begroting	2019
Totaal baten	297.488	275.815	285.691
Totaal lasten	300.609	277.312	280.004
Financiële baten en lasten	-1.260	-497	-521
Resultaat	**-4.381**	**-1.994**	**5.166**

Een nadere analyse van het resultaat geeft het volgende beeld:

Bedragen x € 1.000

	Resultaat
Resultaat 2020	**-4.381**
Vrijval uit bestemmingsreserve 2019	5.764
Genormaliseerd resutaat 2020	**1.383**

In het najaar van 2019 is een begroting opgesteld. Het resultaat in deze begroting was € 2 miljoen negatief. Op dat moment was nog niet bekend dat aan het eind van 2019 extra subsidies verstrekt zouden worden, waarvan de lasten in 2020 genomen moeten worden.

Gedurende het jaar zijn twee voortgangsrapportages opgesteld die inzicht geven in het verloop van het resultaat.
In 2020 zijn onderstaande resultaatverwachtingen gerapporteerd:

bedragen * €1.000

	Resultaat	*Genormaliseerd resultaat*
Begroting	-1.994	
Prognose eerste voortgangsrapportage	-7.051	-1.739
Prognose tweede voortgangsrapportage	-4.683	629
Resutaat	**-4.381**	**1.383**

1. **Eerste voortgangsrapportage** In de eerste voortgangsrapportage is een negatief resultaat gepresenteerd van € 7 miljoen. Hierin opgenomen € 5,3 miljoen aan kosten waarvan de baten in 2019 zijn verantwoord. Als hier rekening mee gehouden wordt is het genormaliseerde resultaat € 1,7 miljoen negatief. Een resultaat dat iets beter is dan de afgegeven begroting.
2. **Tweede voortgangsrapportage** In de tweede voortgangsrapportage is het resultaat geprognotiseerd op € 4,7 miljoen negatief. Als rekening gehouden wordt met de € 5,3 miljoen aan kosten waarvan de baten in 2019 zijn verantwoord, is het genormaliseerde resultaat € 0,6 miljoen positief.
3. **Werkelijk resultaat** Het werkelijke resultaat wijkt slechts beperkt af van het voorspelde resultaat bij de tweede voortgangsrapportage. Alhoewel de baten hoger waren dan we hadden verwacht zijn er ook noodzakelijke extra kosten genomen vooral in de voorzieningen sfeer. Dit met het oog op risico's die wij hebben geïdentificeerd.

Onderstaande tabel geeft een inzicht in afwijking ten opzichte van de oorspronkelijke begroting.

		*bedragen * €1.000*
Analyse resultaat 2020 in vergelijking met begroting 2020		
Begroting 2020		-1.995
Tariefbijstellingen en groeibekosting Rijksbijdragen	11.045	
Aanpassingen overige subsidies OCW	5.219	
Aanpassingen bijdragen samenwerkingsverband	1.297	
Lagere inkomensoverdrachten	-123	
Overige overheidsbijdragen en subsidies	1.924	
Overige baten	1.807	
Totale additionel baten		**21.169**
Hogere personeelslasten	15.084	
Hogere amortisatie en afschrijvingen	87	
Hogere huisvestingslasten	3.661	
Hogere overige lasten	4.719	
Totale additionele lasten		**23.551**
Financiele baten en lasten		-5,0
Resultaat ultimo 2020		-4.381
Vrijval uit bestemmingsreserve 2019		5.764
Genormaliseerd resutaat		1.383

Ten opzichte van de begroting lijken de personeelslasten sneller te stijgen dan de groei van de bekostiging. Hierbij moet echter nog rekening gehouden worden met het feit dat in de personeelslasten extra kosten zijn opgenomen waarvan de baten in 2019 zijn gerealiseerd. De stijging bij de huisvestingslasten worden voornamelijk veroorzaakt door o.a. hogere schoonmaakkosten als gevolg van corona en door het vormen van een extra voorziening voor groot onderhoud. De hogere overige lasten t.o.v. de begroting wordt veroorzaakt door hogere dotaties aan voorzieningen.

Analyse sectorresultaat

Bedragen x € 1.000

VO	2020	Begroting	Verschil
Baten	111.482	104.273	7.209
Lasten	109.407	103.374	6.033
Financiële baten en lasten	758	497	262
Resultaat	**1.317**	**403**	**914**
Vrijval uit bestemmingsreserve 2019	659		
Genormaliseerd resutaat 2020	**1.976**		

Het resultaat van de sector vo is € 0,9 miljoen hoger dan begroot.
Er was sprake van hogere baten door hogere tarieven voor dekking van de gemiddelde personele last (€ 2,6 miljoen), extra baten vanwege de bekostiging van nieuwkomers (€ 1,4 miljoen) en meer overige baten. Daarnaast veroorzaken de baten vanuit de penvoerderschappen STO (€ 1,2 miljoen) en OSR (€ 1,6 miljoen) een aanzienlijk deel van de stijging van de baten. Wegens COVID-19 waren er minder ouderbijdragen en bijbehorend minder kosten voor leerlingactiviteiten. De personeelslasten zijn € 4,9 miljoen hoger door de inzet van meer eigen personeel tegen hogere lasten (nieuwe CAO 2020) en de inhuur voor vervanging van directie, van zieke medewerkers, ondersteuning wegens COVID-19 en onderwijs aan meer nieuwkomers . De overige lasten zijn gestegen door het uitvoeren van genoemde penvoerderschappen, meer kosten voor inventaris en apparatuur en een aantal voorzieningen dat getroffen werd.

Bedragen x € 1.000

(Speciaal) basis onderwijs	2020	Begroting	Verschil
Baten	133.028	124.426	8.603
Lasten	135.442	126.519	8.924
Financiële baten en lasten	410	0	410
Resultaat	**-2.824**	**-2.093**	**-731**
Vrijval uit bestemmingsreserve 2019	4.027		
Genormaliseerd resutaat 2020	**1.203**		

De baten van de sector (s)bao zijn € 8,4 miljoen hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaken zijn hogere Rijksbekostigingen door hogere tarieven ter dekking van de 4,5% cao verhoging en door extra subsidie inhaal- en ondersteuning i.v.m. COVID-19. Daarnaast zien we hogere inkomsten vanuit het samenwerkingsverband door wijziging van de bekostigingssystematiek naar vaste budgetten.
De lasten zijn €8,8 miljoen hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn hogere salariskosten en overige personeelskodten (€ 7,3 miljoen) onder andere veroorzaakt door 4,5% cao-verhoging. Hogere lasten voor huisvesting, schoonmaak, licenties en andere kosten (€ 3,4 miljoen. De kosten voor externe inhuur zijn € 1,5 miljoen lager.

Bedragen x € 1.000

(Voortgezet) speciaal onderwijs	2020	Begroting	Verschil
Baten	51.967	47.674	4.293
Lasten	52.099	47.978	4.121
Financiële baten en lasten	83		83
Resultaat	**-215**	**-304**	**89**
Vrijval uit bestemmingsreserve 2019	1.078		
Genormaliseerd resutaat 2020	**863**		

De baten van de sector (v)so zijn € 4,3 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft grotendeels (€ 2,8 miljoen) de indexatie van de rijksbekostiging ter dekkingen van de gestegen loonkosten in de CAO en vanuit het afgesloten convenant 2019. Daarnaast zijn er meer inkomsten vanuit de gemeente voor ROB beste leraren en werkdrukvermindering en ESF (€ 0,9) en er is een eenmalige bijdrage ontvangen van het participatiefonds ter dekking van de gestegen loonkosten als gevolg van de herwaardering van OOP-functies binnen de sector (€ 0,6 miljoen).
De stijging van de lasten (inclusief financiële lasten) ad € 4,2 miljoen bestaat uit hogere loonkosten voortvloeiend uit de CAO (€ 2,5 miljoen) en meer kosten voor externe inhuur en nascholing voor de invulling van de projecten ROB beste leraren en werkdrukvermindering en voor de invulling van ziektevervanging (€ 1 miljoen). Tot slot zijn de voorzieningen voor langdurig blijvend zieken en jubilea met een bedrag van € 0,5 miljoen vrijgevallen.

Bedragen x € 1.000

ABB	2020	Begroting	Verschil
Baten	1.011	163	848
Lasten	911	163	748
Financiële baten en lasten	9	0	9
Resultaat	**91**	**0**	**91**
Nog naar sectoren te alloceren resultaat	2.750	0	0
Resultaat na nog te alloceren resultaat	**-2.750**	**0**	**0**

De baten voor bestuur en BOOR Services zijn hoger door detacheringen en doordat binnen BOOR Services activiteiten zijn uitgevoerd waar subsidie voor ontvangen is. De nog te alloceren voorziening betreft een voorziening die vooralsnog op bestuurlijk niveau is genomen om te anticiperen op het risico van een veranderende toepassing van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving in de voorziening voor groot onderhoud. Dit risico wordt naar alle waarschijnlijkheid in 2023 manifest.

Verdeling van de lasten over de sectoren

In onderstaande grafiek zijn de lasten 2020 met de vergelijkende cijfers 2019 verdeeld over de drie onderwijssectoren en de kosten voor ABB (Administratie, Beheer en Bestuur). De verdeling is daarbij als volgt:
In verband met de veranderende toepassing van de richtlijnen voor de jaarverslaglegging is in 2020 een extra voor voorziening groot onderhoud gevormd die in een later stadium nog ten laste van de sectoren wordt gebracht. De kosten ABB stijgen 0,5% naar 4,6%. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door personele voorzieningen die moesten worden gevormd en niet waren voorzien in de begroting.

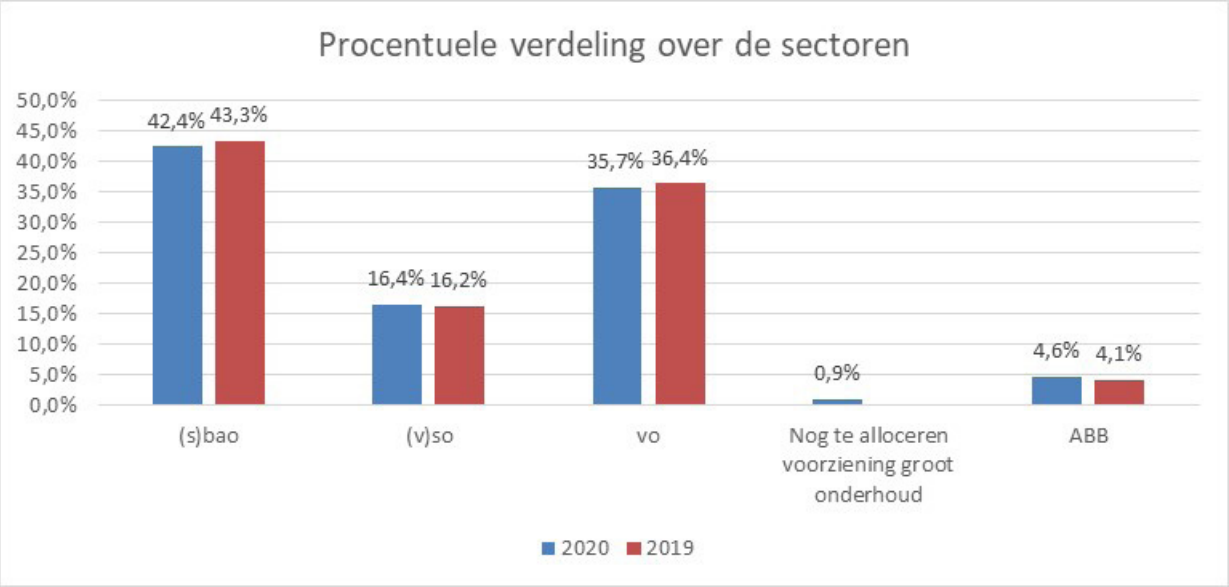

Financiële positie

De balans en staat van baten en lasten leiden tot onderstaande kengetallen. Deze kengetallen zijn vergeleken met de signaleringswaarde zoals de onderwijsinspectie deze hanteert. De inspectie heeft niet voor alle kengetallen een signaleringswaarde bepaald. Met behulp van de signaleringswaarde bepaalt de inspectie of er mogelijk sprake is van een financieel risico en of er aanleiding is om een nader onderzoek in te stellen.

Bedragen x € 1.000

Kengetallen balans	31 december 2020	31 december 2019	Signalerings waarde onderwijs inspectie
Eigen vermogen	€ 29.249	€ 33.630	
Balanstotaal	€ 108.884	€ 103.467	
Solvabiliteit 1	**26,86%**	**32,50%**	**-**
Eigen vermogen + voorzieningen	€ 48.644	€ 49.962	
Balanstotaal	€ 108.884	€ 103.467	
Solvabiliteit 2	**44,68%**	**48,29%**	**< 30%**
Vlottende activa	€ 47.773	€ 50.943	
Kortlopende schulden	€ 44.024	€ 36.648	
Liquiditeit (current ratio)	**108,51%**	**139,0%**	**> 75%**
Eigen vermogen excl. bestemmingsreserves	€ 27.675	€ 26.291	
Totale baten	€ 297.488	€ 285.691	
Weerstandsvermogen	**9,30%**	**9,20%**	**< 5%**
Activa	€ 108.884	€ 103.467	
Gebouwen	€ 28.272	€ 25.460	
Activa -/- gebouwen	€ 80.612	€ 78.007	
Totale baten incl. financiële baten	€ 297.488	€ 285.692	
Kapitalisatiefactor	**27,10%**	**27,30%**	**> 35%**

Bedragen x € 1.000

Kengetallen staat van baten en lasten	2020	2019	Signalerings waarde onderwijs inspectie
Resultaat	-€ 4.381	€ 5.166	
Totale baten	€ 297.488	€ 285.691	
Rentabiliteit	**-1,47%**	**1,81%**	**< -10%**
Personeelslasten	€ 245.002	€ 232.702	
Totale lasten	€ 300.609	€ 280.004	
Aandeel personele lasten	**81,50%**	**83,11%**	**-**
Materiële lasten	€ 55.607	€ 47.302	
Totale lasten	€ 300.609	€ 280.004	
Aandeel materiële lasten	**18,50%**	**16,89%**	**-**
Totale lasten	€ 300.609	€ 280.004	
Leerlingen (1 oktober voorgaand jaar)	30.389	30.483	
Totale lasten per leerling ***(bedragen x € 1)***	**€ 9.892**	**€ 9.186**	**-**
Huisvestingslasten + afschrijving gebouwen	€ 23.745	€ 20.488	
Totale lasten	€ 300.609	€ 280.004	
Huisvestingsratio	**7,90%**	**7,32%**	**> 10%**

De ratio's zijn in lijn met de verwachtingen. Alle ratio's scoren ten opzichte van de signaleringsgrens positief. De totale lasten per leerling en de huisvestingsratio ontwikkelen zich naar een scenario waar er meer lasten zijn. Het is essentieel deze lasten in de toekomst te beheersen danwel gecompenseerd te krijgen.

Mogelijk bovenmatig eigen vermogen

Bovenmatig eigen vermogen	2020	2019
Totaal eigen vermogen	29.249	33.630
Privaat eigen vermogen	0	0
Feitelijk eigen vermogen	**29.249**	**33.630**
Normatief eigen vermogen	**71.081**	**62.267**
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	**-**	**-**

Er zijn momenteel geen indicaties van bovenmatig eigen vermogen.

Rotterdam, 26 april 2021
College van bestuur,
Huub van Blijswijk
Voorzitter

5. Verslag algemeen bestuur

Het bestuur van BOOR is ingericht volgens het one-tier board bestuursmodel. Het algemeen bestuur heeft een aantal bestuurlijke taken, houdt intern toezicht, geeft advies, legt extern verantwoording af en is werkgever van de leden van het college van bestuur. Het interne toezicht betreft de strategie, de doelen en het beleid van BOOR. In ieder geval één keer per jaar bespreekt het algemeen bestuur de invulling van de maatschappelijke taak van BOOR, de strategie van de stichting en de risico's en de beheersing daarvan.

Prioriteiten

Topprioriteit van het algemeen bestuur is (het verbeteren van) de onderwijskwaliteit. Dat is waar het in het onderwijs om te doen is. Daarnaast is de continuïteit van het onderwijs een prioriteit, zeker tegen de achtergrond van de coronacrisis en het tekort aan bevoegde leraren. Gezonde financiën en een efficiënte bedrijfsvoering vormen hiervoor een belangrijke randvoorwaarde.

Bij zijn aantreden heeft het algemeen bestuur de aanbevelingen van de commissie Governance openbaar onderwijs, www.boorbestuur.nl/commissiecohen, omarmd en leidend verklaard bij de uitoefening van zijn taak. Belangrijk speerpunt is de cultuurverandering binnen de organisatie. Twee componenten hebben hierbij prioriteit:

- Een bestuurlijke cultuur van bescheidenheid gericht op het onderwijs en de scholen. De scholen moeten zich volledig kunnen concentreren op het aanbieden van kwaliteitsonderwijs aan alle leerlingen met al hun onderwijsbehoeften. Het bestuur en het management zijn dienstbaar aan het primaire proces.
- Een professionele cultuur waarbinnen iedereen aangesproken wordt op de eigen taken en verantwoordelijkheden. Een cultuur van afspraak is afspraak, waarin alle medewerkers verantwoordelijkheid nemen. We proberen steeds beter de samenhang met de strategische koers, het jaarplan en de bestuurscontracten tot uiting te brengen. De strategische koers en het jaarplan vormen de basis voor de bestuurscontracten van de leden van het college van bestuur, en de managementcontracten van de bovenschools directeuren en rectoren en van de directeuren en schoolleiders.

Aandachtsgebieden in 2020

Vanzelfsprekend heeft een aantal corona-gerelateerde onderwerpen in 2020 de bestuurstafel gedomineerd. Daarbij valt te denken aan het terugdringen van leerachterstanden, opvang van kwetsbare leerlingen en veiligheid van het personeel. Echter, ook een aantal onderwerpen op bedrijfsvoeringsvlak kregen meer urgentie door de coronacrisis. Zo speelden bijvoorbeeld kwesties als toereikende ventilatie op scholen, digitale toegankelijkheid en cybersecurity en oplopende schoonmaakkosten.

Andere belangrijke onderwerpen waar het bestuur in 2020 veel aandacht aan heeft besteed zijn onderwijskwaliteit, het lerarentekort, leiderschap en organisatieontwikkeling, identiteit en burgerschap, spreiding van de onderwijsvoorzieningen en de samenwerking met andere schoolbesturen, in het bijzonder de ontwikkeling van een convenant VO op Noord en voor het basisonderwijs de gesprekken over het toekomstperspectief van kleine scholen. Op het gebied van bedrijfsvoering waren het beleid financiële sturing inclusief weerstandsvermogen, ICT en de daaruit te behalen voordelen voor onder andere het onderwijs op afstand en het lerarentekort, de eerste resultaten van de professionalisering van de inkoopfunctie en de verdere verbetering van de bedrijfsvoering prioriteiten. Op het gebied van huisvesting vroegen de naderende nieuwbouwprojecten en de landelijke gesprekken over de voorziening groot onderhoud om aandacht. De maatschappelijke taak van BOOR en het imago van de stichting zijn regelmatig terugkerende thema's in

de besprekingen van het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur heeft in het najaar een zelfevaluatie gedaan. Voor meer informatie over de besproken onderwerpen in de bestuursvergaderingen en de audit- en onderwijscommissie, zie onder kopje commissies.

Samenstelling

Het algemeen bestuur bestaat uit zes personen. De eerste bestuurstermijn van de oorspronkelijke leden[17] van het algemeen bestuur liep af per februari 2017. De leden van het algemeen bestuur zijn per die datum door de gemeenteraad herbenoemd voor vier jaar.

Om continuïteit in het bestuur te waarborgen, en opgebouwde kennis te behouden en over te brengen, is het wenselijk dat de leden van het algemeen bestuur niet gelijktijdig aftreden. Hiertoe is een rooster van aftreden vastgesteld, waarin er 'getrapt' afscheid genomen wordt van de bestuurders uit het algemeen bestuur. Daarmee wordt een balans gecreeerd tussen behoud van kennis en ervaring enerzijds en vernieuwing anderzijds. Dat betekent dat niet alle leden de volledige termijn van vier jaar volmaken.

In 2020 hebben enkele mutaties plaatsgevonden of zijn voorbereid:

- Ter voorbereiding op het aftreden van mevrouw Miriam Scha volgens het rooster van aftreden per 15 februari 2020, is in 2019 geworven voor een lid van het algemeen bestuur en daarbinnen voorzitter van de remuneratiecommissie en lid van de onderwijscommissie, met aandachtsgebied HRM. Op 20 februari 2020 heeft de gemeenteraad mevrouw Jessica van Wingerden per 1 maart 2020 benoemd tot lid van het algemeen bestuur. Miriam Scha is op 29 februari 2020 afgetreden.
- Volgens het rooster van aftreden zou ook de heer Paul Zevenbergen per 15 februari 2020 het algemeen bestuur verlaten. Daarom is in 2019 geworven voor een lid van het algemeen bestuur en daarbinnen lid van de onderwijscommissie, met aandachtsgebied Onderwijskwaliteit. Op 20 februari 2020 heeft de gemeenteraad de heer Hamit Karakus per 1 maart 2020 benoemd tot lid van het algemeen bestuur. Paul Zevenbergen is op 29 februari 2020 afgetreden.
- Volgens het rooster van aftreden hebben de heer Philip Geelkerken en mevrouw Marianne van den Anker het algemeen bestuur respectievelijk per 1 en per 15 februari 2021 verlaten. Het algemeen bestuur heeft in 2020 een nieuwe voorzitter en een nieuw lid geworven, die in november middels een officiële brief bij de gemeente Rotterdam zijn voorgedragen. In de raadvergadering van 18 februari 2021 heeft de gemeenteraad mevrouw Mariëtte Hamer tot voorzitter en de heer Leen Paape tot lid van het algemeen bestuur benoemd..

De samenstelling van het algemeen bestuur in 2020, alsmede de hoofd- en nevenfuncties van de leden, zijn hierboven te vinden.

Commissies

Het algemeen bestuur kent drie commissies: de auditcommissie, de remuneratiecommissie en de onderwijscommissie. De commissies hebben een voorbereidende en adviserende taak. Leden van het algemeen bestuur adviseren en ondersteunen het college van bestuur verder incidenteel vanuit hun eigen expertise en achtergrond (onderwijsinhoudelijk, financieel, personeelsbeleid, huisvesting, communicatie en dergelijke).

17 Benoemd na het rapport van de commissie Cohen in 2013.

Auditcommissie

De auditcommissie adviseert het algemeen bestuur gevraagd en ongevraagd over de rechtmatigheid en doelmatigheid van het financieel beheer en beleid van stichting BOOR (besteding van de Rijksmiddelen, opbouw weerstandsvermogen, begrotingszaken, eventuele bezuinigingstaakstellingen), bedrijfsvoering, ICT, inkoop en huisvesting. In de auditcommissie is in 2020 gesproken over het jaarverslag en jaarrekening 2019, het verslag bij de jaarrekening en de managementletter van de accountant (deze documenten zijn ook besproken met de accountant), de begroting 2021, financiële (bij)sturing inclusief het weerstandsvermogen, de financiële impact van de coronacrisis en het lerarentekort, treasury, ICT en cybersecurity, de evaluatie van het inkoopbeleid, de spendanalyse, de spreiding van onderwijsvoorzieningen, de bouwprojecten en de bijkomende risico's, het MJOP, de voorziening voor groot onderhoud en de verbetering van de bedrijfsvoering. Naast twee leden van het algemeen bestuur maakt ook een extern deskundig lid deel uit van deze commissie:

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
De heer Rens Knegt, extern lid auditcommissie	Eigenaar Paradera Consultancy	• Lid raad van commissarissen Brightlands Maastricht Health Campus BV • Voorzitter raad van commissarissen Optixolar Holding BV • Voorzitter raad van toezicht ROC Albeda • Bestuurslid theatervereniging Sociëteit Casino Den Bosch

De heer Rens Knegt is in de bestuursvergadering van 23 april 2014 door het algemeen bestuur benoemd tot extern lid van de auditcommissie per 1 augustus 2014. Het algemeen bestuur heeft de heer Knegt voor zijn eerste termijn benoemd tot het aflopen van de termijn van het algemeen bestuur, dat was 15 februari 2017. Vervolgens is de heer Knegt door het algemeen bestuur herbenoemd voor een tweede termijn, tot 15 februari 2021. Materieel is de heer Knegt daarmee bijna zeven jaar lid van de audit commissie na afloop van zijn tweede termijn.
Op 7 december 2020 heeft het algemeen bestuur besloten het extern lidmaatschap van de heer Knegt met een jaar te verlengen, tot 15 februari 2022.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie voert namens het algemeen bestuur en met input van betrokkenen binnen en buiten de organisatie de functionerings- en beoordelingsgesprekken met de leden van het college van bestuur. De basis daarvoor wordt gevormd door het koersdocument, het jaarplan en de bestuurscontracten.

Onderwijscommissie

De onderwijscommissie adviseert het algemeen bestuur gevraagd en ongevraagd over zaken die de onderwijskwaliteit betreffen. In de onderwijscommissie is de aandacht in 2020 uiteraard veel uitgegaan naar (online) thuisonderwijs, het terugdringen van de leerachterstanden die ontstonden als gevolg van de corona-maatregelen, de veiligheid van het personeel in corona-tijd en de opvang van kwetsbare leerlingen. Daarnaast was er aandacht voor grote thema's als de verbetering van de kwaliteit in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs, de voorbereiding van het herstelonderzoek van de Inspectie in maart 2021, het lerarentekort met daaraan gerelateerd anders organiseren, de samenwerking tussen onderwijs en zorg, de uitkomsten van de tevredenheidsonderzoeken, Passend Onderwijs en het terugdringen van het aantal thuiszitters, HR-ontwikkelingen; onder andere het beleid rondom exitgesprekken, verzuim, kwaliteit van leiderschap en de ontwikkeling van personeel.

Vergaderingen

In 2020 zijn vijf bestuursvergaderingen geweest. Onder andere zijn het jaarplan en de begroting 2021 en het jaarverslag en de jaarrekening 2019 van BOOR vastgesteld. Vanzelfsprekend waren de coronacrisis en corona-gerelateerde onderwerpen bij elke vergadering onderwerp van gesprek. Daarnaast kwamen vele onderwerpen op het gebied van personeelsbeleid, onderwijshuisvesting, onderwijskwaliteit, bedrijfsvoering, medezeggenschap en de communicatie met personeel, ouders en leerlingen aan bod.[18] Ook vroegen zowel de werving van een lid college van bestuur als de werving van een lid en voorzitter voor het algemeen bestuur aandacht.

Bij de bestuursvergaderingen zijn altijd de leden van het algemeen bestuur en het college van bestuur aanwezig. Incidenteel zijn er, afhankelijk van de agendapunten, medewerkers van BOOR Services aanwezig. Het is mogelijk om als toehoorder het openbare gedeelte van de vergadering bij te wonen. De vergaderingen kennen ook een besloten gedeelte, waarin vertrouwelijke zaken worden besproken. Waar mogelijk wordt de uitkomst van deze besprekingen medegedeeld in het openbare deel van de vergadering. De agenda wordt voor elke vergadering openbaar gemaakt en na elke vergadering worden de kernpunten gepubliceerd. Uiteindelijk worden de vastgestelde verslagen geplaatst. De stukken zijn te vinden op www.boorbestuur.nl/bestuursvergaderingen.

Zelfevaluatie

Wegens de landelijke corona-maatregelen heeft er geen fysieke retraite kunnen plaatsvinden in 2020. Het bestuur heeft daarom een schriftelijke zelfevaluatie gedaan. Gedachte is om een volgende keer weer met behulp van een externe een zelfevaluatie te organiseren. De reacties uit de schriftelijke ronde zijn bijeengebracht en besproken tijdens de bestuursvergadering op 7 december 2020.

Uit de reacties blijkt dat de leden over het algemeen content zijn met:

- De herkenbaarheid en invulling van de rollen
- De agendasetting
- De open en professionele cultuur
- De werkwijze met commissies
- De relatie tussen algemeen bestuur en college van bestuur
- Informatievoorziening over belangrijke ontwikkelingen en incidenten.

Daarnaast is er een aantal aandachtspunten. Het wringt dat BOOR zich bevindt in een periode van veel bestuurswisselingen, terwijl er tegelijk als gevolg van de corona-maatregelen weinig fysiek contact mogelijk is. Hieraan verwant is het voeling krijgen en/of behouden met de basis, het onderwijs, middels schoolbezoeken een aandachtspunt (ook niet mogelijk als gevolg van corona). Ten derde komt de klankbordrol nog onvoldoende uit de verf. Ook al komen de juiste onderwerpen ter tafel, de wens is geuit om thema's die spelen eerder te bespreken en aan de cvb-leden is gevraagd dilemma's daarin te delen. Tegelijk is een oproep gedaan om helder te zijn in de adviesrol versus de toezichtrol.

Het bestuur heeft daarom op 7 december de volgende zaken besloten:

- De retraite die in juni gepland staat, wordt naar voren gehaald (maart). Het bestuur komt dan na de start van de nieuwe voorzitter en het nieuwe lid algemeen bestuur, fysiek bijeen (in een grote ruimte). Op die manier kunnen de leden elkaar beter leren kennen, de rollen van algemeen bestuur en college van bestuur verkennen en werkafspraken maken;

18 Onderwerpen die tijdens de vergadering van het algemeen bestuur worden besproken, zijn voorbereid in de commissies. Zie onder 'auditcommissie' en 'onderwijscommissie' een uitgebreidere weergave van de onderwerpen waarover ook in het algemeen bestuur is gesproken.

- Het algemeen bestuur besluit om over de schoolbezoeken werkafspraken te maken in de retraite. Een suggestie is om online werkbezoeken te organiseren en online aan te haken bij verschillende gremia;
- Het algemeen bestuur besluit de uitgangspunten van toezicht en de klankbord/adviesrol te bespreken in de bijeenkomst in maart en daar de thema's te bepalen waarop het bestuur gezamenlijk richting wil bepalen komend jaar.
- In de commissies wordt in 2021 verder nagedacht over invulling van een extern lidmaatschap, of flexibel blijven door het wisselend uitnodigen van expert en/of een brugfunctie voor één of meerdere leden;
- Het algemeen bestuur benoemt het behoud van voeling en verbinding met de Rotterdamse samenleving tot een aandachtspunt, om met elkaar te verkennen in de retraite;

Overige contacten

BOOR is een publieke organisatie die verantwoording wil afleggen, zowel verticaal als horizontaal over de resultaten die worden bereikt met de inzet van publieke middelen. De voorzitters en leden van het algemeen bestuur en het college van bestuur leggen regelmatig schriftelijk en mondeling verantwoording af aan de gemeenteraad van Rotterdam: de subcommissie BOOR en de commissie Zorg, Onderwijs, Cultuur en Sport en de raad in zijn geheel. Ook spreken de voorzitter van het algemeen bestuur en de voorzitter van het college van bestuur met regelmaat de wethouder Onderwijs en de directeur Jeugd en Onderwijs van de gemeente Rotterdam. Helaas hebben de leden van het algemeen bestuur wegens de coronacrisis minder schoolbezoeken kunnen afleggen dan gebruikelijk. Wel hebben zij (digitaal) vergaderingen van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden bijgewoond en heeft de voorzitter van het algemeen bestuur tweemaal gesproken met de voorzitters van de drie gemeenschappelijke medezeggenschapsraden.

Toezichtkader gemeente

De toezichthoudende rol van de gemeente is beschreven in een toezichtkader. Hierin is de informatie- en verantwoordingsverplichting van het bestuur aan de gemeenteraad opgenomen. In 2018 is het toezichtkader bijgesteld, passend bij de ontwikkeling van BOOR in de laatste jaren. De informatie- en verantwoordingsverplichting van stichting BOOR in het toezichtkader en de uitwerking ervan is geactualiseerd en beide zijn samengevoegd tot één document. Het toezichtkader is te vinden op www.boorbestuur.nl/toezichtkader. Bij de voortgangsrapportages wordt het gemeentelijk toezichtkader gebruikt.

Toezicht op de doelmatige besteding van de Rijksmiddelen

Op basis van de advisering door de auditcommissie en het gesprek daarover tijdens de eigen vergaderingen heeft het algemeen bestuur vastgesteld dat, voor zover zij dat kon nagaan, de middelen doelmatig en rechtmatig zijn verkregen en verstrekt. Het algemeen bestuur heeft deze conclusie, naast interne informatie, mede getrokken op basis van de verslaglegging van de externe accountant.

Rotterdam, 26 april 2021
Algemeen bestuur,
Mariëtte Hamer
Voorzitter

B. Jaarrekening

6. Balans

De balans per 31 december, na verwerking van het resultaat, is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Activa	31 december 2020	31 december 2019
Vaste activa		
Materiële vaste activa (1)	61.046	52.459
Financiële vaste activa (2)	65	65
Vlottende activa		
Vorderingen (3)	13.936	12.999
Liquide middelen (4)	33.837	37.944
Totaal activa	**108.884**	**103.467**

Passiva	31 december 2020	31 december 2019
Eigen vermogen (5)	29.249	33.630
Voorzieningen (6)	19.395	16.332
Langlopende schulden (7)	16.216	16.857
Kortlopende schulden (8)	44.024	36.648
Totaal passiva	**108.884**	**103.467**

7. Staat van baten en lasten

De staat baten en lasten is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	2020	Begroting	2019
Baten			
Rijksbijdragen OCW (9)	269.347	251.255	259.571
Overige overheidsbijdragen en subsidies (10)	16.206	14.283	14.174
Overige baten (11)	11.935	10.277	11.946
Totaal baten	**297.488**	**275.815**	**285.691**
Lasten			
Personele lasten (12)	245.002	230.107	232.702
Afschrijvingen (13)	5.322	5.235	4.917
Huisvestingslasten (14)	22.701	19.235	19.567
Overige lasten (15)	27.584	22.735	22.818
Totaal lasten	**300.609**	**277.312**	**280.004**
Saldo baten en lasten	**-3.121**	**-1.497**	**5.687**
Financiële baten en lasten (16)	-1.260	-497	-521
Resultaat	**-4.381**	**-1.994**	**5.166**

8. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	2020	2019
Operationele kasstroom		
Saldo baten en lasten	-3.121	5.687
Correcties op resultaat:		
- Afschrijvingen (14)	5.322	4.917
- Mutaties voorzieningen (6)	3.063	1.514
- Discontering voorzieningen (16)	-757	0
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen (3)	-937	917
- Kortlopende schulden exclusief bankkrediet	7.373	1.345
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	**10.943**	**14.380**
Ontvangen rente (16)	0	0
Betaalde rente (16)	-502	-521
Totaal operationele kasstroom	**10.441**	**13.859**
Investeringskasstroom		
Investeringen in materiële vaste activa (1)	-13.911	-8.508
Desinvesteringen vaste activa (1)	4	179
Totaal investeringskasstroom	**-13.907**	**-8.329**
Financieringskasstroom		
Aflossing/opname bankkrediet (7)	0	0
Opname langlopende schulden (7)	0	4.000
Aflossing langlopende schulden (7)	-641	-633
Totaal financieringskasstroom	**-641**	**3.367**
Totaal kasstroom	**-4.107**	**8.897**

Toelichting

Ten opzichte van 2019 is de kasstroom € 13 miljoen lager. Dit kan worden verklaard doordat in 2019 een lening is opgenomen van € 4 miljoen en in 2019 van OCW circa € 7 miljoen vanuit extra Rijksbekostiging ontvangen is dat in 2020 uitgegeven is. Aan de andere kant is € 3,3 miljoen minder geïnvesteerd in materiële vaste activa.

In onderstaande tabel zijn de begin- en eindstanden van de geldmiddelen opgenomen:

Bedragen x € 1.000

	2020	2019
Kas- en banktegoeden op 1 januari	37.944	29.047
Beginsaldo geldmiddelen	**37.944**	**29.047**
Kas- en banktegoeden op 31 december	33.837	37.944
Eindsaldo geldmiddelen	**33.837**	**37.944**
Mutatie geldmiddelen	**-4.107**	**8.897**

9. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Activiteiten van de rechtspersoon

Stichting BOOR verzorgt het openbaar (speciaal) basisonderwijs, voortgezet onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs in Rotterdam. In totaal zijn er 74 scholen, waar dagelijks aan ruim 30.000 leerlingen wordt lesgegeven. Stichting BOOR is feitelijk gevestigd op Schiekade 34, Postbus 23058 te Rotterdam en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 24424572.

Verslaggevingsperiode

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van een continuïteitsveronderstelling. Daarbij heeft de coronacrisis slechts zeer beperkte invloed op de continuïteit van de activiteiten van Stichting BOOR.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn ongewijzigd, met uitzondering van enkele herrubriceringen in het resultaat.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2020 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.
In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.
Baten en lasten worden tijdsevenredig toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het schooljaar zijn verspreid. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De bedragen in de jaarrekening worden gepresenteerd in duizenden euro's. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten het getrouwe beeld van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht. In diverse tekstuele toelichtingen en in enkele tabellen worden nog bedragen in euro's vermeld.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij

de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

- De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs.
- De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met waardewijzigingen in de staat van baten en lasten wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de stichting toekomend bedrag onder voorwaarden die de stichting anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect. Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen.

Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de stichting historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardeverminderingsverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waardewijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de staat van baten en lasten verantwoord.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten). Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Verbonden partijen
Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Daarnaast zijn andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting BOOR en nauwe verwanten verbonden partijen.
Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen
Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar (stelselwijziging)
De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, uitgezonderd voorzieningen. De voorzieningen worden (als gevolg van de wijziging in RJ 252) met ingang van 2020 gewaardeerd op contante waarde, tenzij de looptijd naar verwachting beperkt is tot 1 jaar. In 2019 was alleen de voorziening jubileum contant gemaakt. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 1% zijnde de

betrokken rente op schatkistbankieren voor Stichting BOOR (2019: 1%). De vergelijkende cijfers 2019 zijn niet aangepast. De impact van deze stelselwijziging op het resultaat 2020 bedraagt circa € 678.000.
Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Bij de voorzieningen is aangegeven welke veronderstellingen de basis vormen voor de getroffen voorziening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen, ontvangen investeringssubsidies en eventuele bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Het minimumbedrag voor een investering bedraagt € 2.500 in het VO en € 500 in het PO.

De gebouwen en terreinen binnen Rotterdam zijn juridisch en economisch eigendom van de gemeente Rotterdam en hebben vanuit dit oogpunt derhalve geen waarde op de balans van de stichting. Er zijn inmiddels afspraken gemaakt met de gemeente Rotterdam om het juridisch eigendom over te dragen aan BOOR. Dit zal gefaseerd, in meerdere tranches, plaatsvinden. Onder de materiële vaste activa zijn ook begrepen de investeringen in het voortgezet onderwijs, waarvoor geen vergoeding werd ontvangen en die plaatsvinden in of aan gebouwen die door het Rijk c.q. de gemeente zijn gefinancierd. Dit betreft de volgende investeringen: capaciteitsuitbreidingen, vervangen van installaties (niet onderhoud) en overige interne aanpassingen die levensduur verlengend zijn voor het betreffende pand of het complex. Uitgangspunt bij alle investeringen is dat deze, zoals aangegeven, levensduur verlengend zijn voor het betreffende pand of het complex.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. De gebouwen en terreinen in de gemeente Lansingerland zijn door volledige doordecentralisatie eigendom van BOOR. Deze gebouwen worden gewaardeerd op verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen, ontvangen investeringssubsidies en eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.
De afschrijvingstermijn wordt gebaseerd op de economische levensduur. Op grond hiervan zijn afschrijvingstermijnen vastgesteld. Het is een school toegestaan een kortere afschrijvingstermijn te hanteren, indien de geprognosticeerde levensduur korter is dan de vermelde termijn. De maximale termijnen zijn als volgt:

Omschrijving	Activa	Gemiddeld %	Termijn
Gebouwen en terreinen	Aanpassing gebouwen	7%	10-55 jaar
Gebouwen en terreinen	Gymzalen	8%	37,5 jaar
Inventaris en apparatuur	Inventaris en stoffering	7%	3-23 jaar
Inventaris en apparatuur	Audiovisuele installaties	15%	3-25 jaar
Inventaris en apparatuur	Elektronische apparatuur	14%	3-25 jaar
Inventaris en apparatuur	Infrastructuur	11%	3-12,5 jaar
Inventaris en apparatuur	Machines	12%	6,25-15 jaar
Inventaris en apparatuur	Hardware/software/ audiovisuele middelen	21%	1-25 jaar
Andere bedrijfsmiddelen	Muziekinstrumenten	13%	5-10 jaar
Andere bedrijfsmiddelen	Lesmateriaal	11%	2,25-10 jaar

Op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt afgeschreven op moment van ingebruikname.

Financiële vaste activa

De waarborgsommen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de staat van baten en lasten.

Waardeverminderingen

BOOR beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.
Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd. De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden.
Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt BOOR op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen

voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt BOOR de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Bij een investering in eigen-vermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt slechts teruggenomen indien er aanwijzingen zijn dat een in voorgaande jaren in de jaarrekening verwerkt verlies als gevolg van waardevermindering niet meer aanwezig is of veranderd is.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen en overlopende activa worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen. Voor vorderingen en overlopende activa, waar niet expliciet rente wordt berekend en sprake is van korte looptijden, is het effect van disconteren in het algemeen gering. Voor deze post is de nominale waarde gehanteerd als invulling van de grondslag geamortiseerde kostprijs.

Huisvestingsprojecten

Onder de vorderingen is ook de post huisvestingsprojecten opgenomen. Dit betreffen projecten waarvoor BOOR als bouwheer functioneert en waarvan de kosten op basis van een beschikking terug worden gekregen van de gemeente. Op het moment dat de kosten hoger zijn dan het door de gemeente beschikte bedrag wordt een voorziening getroffen. In de waardering van huisvestingsprojecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project, kosten van constructiematerialen, kosten van grond en terreinen en afschrijving van installaties en uitrusting die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project (onder meer verzekeringskosten, kosten van ontwerp en technische assistentie en overheadkosten van projectactiviteiten) en andere kosten die contractueel aan de gemeente kunnen worden toegerekend, begrepen. We rekenen geen rente op schulden over het tijdvak van het project.

De presentatiewijze wordt per individueel project bepaald. De projecten worden als volgt gepresenteerd:

- Als vordering met betrekking tot de huisvestingsprojecten voor de projecten die in 2021 doorlopen en waarvoor BOOR meer kosten heeft gemaakt dan het ontvangen subsidiebedrag.
- Als overige vordering voor de projecten die in 2020 zijn afgerond en waarbij nog een restant subsidiebedrag van de gemeente moet worden ontvangen.
- Als kortlopende schuld voor de lopende projecten waarvoor een voorschot op de subsidie is ontvangen die hoger is dan de op dat moment gemaakte kosten.
- Als overige schuld voor de afgeronde projecten indien het eindsaldo aan de gemeente moet worden terugbetaald.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van BOOR tenzij anders vermeld.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn de algemene reserve en de bestemmingsreserves gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. De bestemmingsreserves zijn door het bestuur gevormd voor een specifiek doel. Deze zijn omschreven in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de beste inschatting van uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting af te wikkelen op balansdatum, dit tegen contante waarde. De toevoegingen vinden plaats door middel van een dotatie ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen, met uitzondering van de ww-voorziening.

Voor alle voorzieningen, tenzij anders vermeld, is een disconteringsvoet van 1% gebruikt. Waarbij dit toegepast is op de jaarlagen na jaar 1.

De volgende voorzieningen zijn in de jaarrekening opgenomen:

- **Voorziening jubilea:** Medewerkers hebben recht op een jubileumuitkering bij een dienstverband van 25, 40 en 50 jaar. De voorziening jubilea dient ter dekking van deze financiële verplichting aan de medewerkers. Bij de berekening is rekening gehouden met de zogenaamde blijfkans van een medewerker, een verwachte salarisstijging per jaar en een disconteringvoet waartegen de bedragen contant worden gemaakt. De disconteringsvoet waarmee is gerekend bedraagt 1% (2019: 1%).
- **Voorziening duurzame inzetbaarheid:** voor medewerkers die hebben geopteerd om de extra uren uit de cao voor een langere periode op te sparen, is een voorziening op de balans gevormd. De voorziening is berekend aan de hand van het aantal gespaarde uren en het tarief zoals opgenomen in de cao voortgezet onderwijs. Voor medewerkers van 57 jaar en ouder in het primair onderwijs bestaat eveneens de mogelijkheid uren te sparen. Uit een inventarisatie onder de scholen blijkt dat er nagenoeg geen gebruik gemaakt wordt van deze mogelijkheid, waardoor is afgezien om hiervoor een voorziening te vormen.
- **Voorziening spaarverlof:** voor medewerkers in het vo die ervoor gekozen hebben om jaarlijks een deel van hun verlofuren te sparen gedurende minimaal 4 jaar is een voorziening op de balans gevormd. De voorziening is berekend aan de hand van het aantal gespaarde uren en het tarief zoals opgenomen in de cao voortgezet onderwijs. Uit een inventarisatie onder de (s)bao scholen blijkt dat er nagenoeg geen gebruik gemaakt wordt van deze mogelijkheid, waardoor is afgezien om hiervoor een voorziening te vormen voor het (s)bao. Deze voorziening is tegen nominale waarde opgenomen.
- **Voorziening voormalig personeel in loondienst:** Bij de verzelfstandiging in 2008 is een voorziening gevormd voor loonkosten van specifiek aangewezen medewerkers van de voormalige Dienst Openbaar Onderwijs (DOO) van de gemeente Rotterdam. De loonkosten van deze medewerkers komen voor rekening van BOOR zolang deze medewerkers in dienst van de gemeente blijven. Voor het bepalen van de omvang van de voorziening zijn de huidige loonkosten van betreffende medewerkers tot hun pensioendatum meegenomen. Deze voorziening is tegen nominale waarde opgenomen.
- **Voorziening ww ex-medewerkers:** BOOR betaalt een kwart van de ww-uitkeringskosten van voormalig medewerkers uit het voortgezet onderwijs. De voorziening is gebaseerd op een inschatting van de toekomstige kosten

voor BOOR van de huidige voormalig medewerkers. Voor de ww-uitkeringskosten van voormalig medewerkers in het primair onderwijs die niet door het participatiefonds worden vergoed is eveneens een inschatting van de toekomstige kosten gemaakt.

- **Voorziening langdurig blijvend zieken:** BOOR betaalt de salarissen van een aantal medewerkers die al langere tijd ziek zijn en waarschijnlijk niet meer terug zullen keren in het arbeidsproces. Voor deze salarislasten is een voorziening gevormd.
- **Onderhoudsvoorziening gebouwen:** In 2015 heeft BOOR (vanuit het weerstandsvermogen) een voorziening gevormd voor het voorziene onderhoud. Bij de bepaling van de voorziening groot onderhoud ultimo 2020 wordt gebruik gemaakt van de tijdelijke uitzonderingsbepaling in de RJO artikel 4 lid 1c. Er is een financieel overzicht gemaakt van de onderhoudskosten voor de komende 20 jaar. Voor panden die op korte termijn vervangen gaan worden, wordt niet meer gedoteerd aan de voorziening
  - **Primair onderwijs.** De meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) voor het primair onderwijs zijn in de periode 2018-2020 herijkt conform de RGD-BOEI methodiek[19] en met een tijdshorizon van 20 jaar. Na de inspectie van het totale gebouwenbestand is er een onderhoudsplan per pand opgesteld. Hiermee is de impact bepaald voor het meerjarenonderhoud en de benodigde dotatie voor de sector (s)bao van BOOR als geheel.
  - **Voortgezet onderwijs.** De actualisatie van de onderliggende meerjaren- onderhoudsplannen (MJOP) voor het voortgezet onderwijs (2015-2035) is in 2019 gerealiseerd. Op basis van de nieuwe schouw is een nieuw dotatie en onttrekkingsschema bepaald.
- Overige voorzieningen: Onder overige voorzieningen is een aantal voorzieningen opgenomen waaronder voor het herontwerp Zuid. Daarnaast zijn voorzieningen opgenomen voor op balansdatum een lopende disputen met tegen-partijen. Deze voorzieningen zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Lang- en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten en lasten worden tijdsevenredig toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

BOOR is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De meeste activiteiten van stichting BOOR betreffen activiteiten die vrijgesteld zijn van de BTW. Voor overige activiteiten (zoals detachering) wordt per activiteit vastgesteld of dit een btw-belaste activiteit is.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

19 BOEI staat voor Brandveiligheid, Onderhoud, Energie en Inzicht in Wet- en Regelgeving. De methode heeft als doel alle vormen van inspecties te integreren in één vastgoedbeheersysteem.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.
Subsidies specifiek voor investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, sponsoring en schenkingen, detachering, ouderbijdragen en overige baten. Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. Toerekening vindt plaats op basis van geleverde prestaties. Voor zover nog niet uitbetaald wordt de personeelsbeloning als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door BOOR.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de stichting zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van de ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgende dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Op grond van de Nederlandse pensioenwet worden de Nederlandse regelingen primair volgens een “verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering” in deze jaarrekening verwerkt. In deze benadering wordt de verplichting voortvloeiende uit een door de rechtspersoon gedane pensioentoezegging gebaseerd op de financieringsafspraken zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen BOOR en pensioenuitvoerder.
BOOR heeft de verplichtingen inzake de pensioenrechten van haar personeel ondergebracht bij stichting Pensioenfonds ABP. BOOR betaalt hiervoor premies, waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer die in de staat van baten en lasten zijn verwerkt.

- De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:
- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2020 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2020 93,2%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Stichting BOOR heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

Leasing

Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als BOOR optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Indeling in operationele segmenten

Conform de RJ 660.306 en 307 hanteert de stichting de verplichte segmentatie primair onderwijs (po) en voortgezet onderwijs (vo). Niet direct aan de segmenten toe te rekenen baten en lasten worden verdeeld op basis van voorcalculatorische verdeelsleutels naar rato van het gemiddelde van de rijksbijdragen en aantal fte's binnen het betreffende segment.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Begroting

De ter vergelijking opgenomen begrotingscijfers zijn ontleend aan de door het algemeen bestuur aan de gemeente Rotterdam aangeboden begroting 2020.

10. Toelichting op de balans

Materiële vaste activa (1)

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere bedrijfsmiddelen	MVA - In uitvoering	Totaal materiële vaste activa
Verkrijgingsprijs t/m 2019	33.045	37.467	7.011	2.461	79.984
Afschrijvingen t/m 2019	7.585	16.153	3.788	0	27.526
Boekwaarde 31 december 2019	**25.460**	**21.314**	**3.223**	**2.461**	**52.458**
Investeringen 2020	1.502	3.102	490	8.817	13.911
Desinvesteringen 2020	0	-111	-31	0	-142
Afschrijvingen 2020	-1.044	-3.609	-630	0	-5.283
Afschrijvingen desinvesteringen 2020	0	78	24	0	102
Bijzondere waardevermindering	0	0	0	0	0
Herrubricering 2020	2.354	107	0	-2.461	0
Totaal mutaties 2020	**2.812**	**-433**	**-147**	**6.356**	**8.588**
Verkrijgingsprijs t/m 2020	36.901	40.565	7.470	8.817	93.753
Afschrijvingen t/m 2020	8.629	19.684	4.394	0	32.707
Boekwaarde 31 december 2020	**28.272**	**20.881**	**3.076**	**8.817**	**61.046**

Het verloop van de post materiële vaste activa in 2020 is als volgt:
In 2020 is voor een bedrag van circa € 13,9 miljoen (2019: € 8,5 miljoen) geïnvesteerd. De investeringen hebben voornamelijk plaatsgevonden in ICT en meubilair. Daarnaast is er ook geïnvesteerd in lesmethodes en verbouwingen aan panden waarin het voortgezet onderwijs les krijgt. Onder de mva in uitvoering staan de uitbreiding van Wolfert Lyceum en de nieuwbouw van Wolfert Lansing.

De desinvesteringen betreffen voornamelijk het vervangen van ICT middelen en afstoot van activa als gevolg van het sluiten van scholen.

Stichting BOOR heeft twee panden in bezit:

School	Adres	WOZ	Boekwaarde
Wolfert Lyceum	De Zijde 5, Bergschenhoek te Lansingerland	€ 10.985.000	€ 13.799.016
Wolfert Lansing (PRO)	Boterdorpseweg 19, Bergschenhoek te Lansingerland	€ 5.632.000	€ 8.743.386

De verzekerde waarde van de gebouw van Wolfert Lyceum is € 13,0 miljoen. De verzekerde waarde van het gebouw met daarbij de inventaris en installaties is € 22,6 miljoen. Het pand van Wolfert Lansing is begin 2021 opgeleverd.

Financiële vaste activa (2)

De post financiële vaste activa bestaat volledig uit de betaalde waarborgsom voor de in 2017 betrokken huisvesting aan de Schiekade.

Bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	31 december 2020	31 december 2019
Waarborgsommen	65	65
Totaal financiële vaste activa	**65**	**65**

Vorderingen (3)

De post vorderingen betreft debiteuren, de vordering op het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, huisvestingsprojecten en overlopende activa. Tevens is de voorziening voor debiteuren onder deze post gepresenteerd. De resterende looptijd van alle onder de vorderingen opgenomen bedragen is korter dan een jaar.

Bedragen x € 1.000

Vorderingen	31 december 2020	31 december 2019
Debiteuren	1.486	1.546
Voorziening wegens oninbaarheid	-92	-64
	1.394	1.482
OCW	7.556	7.495
Subsidies gemeente	2.349	1.894
Waardering huisvestingsprojecten	1.897	617
Overige vorderingen	353	981
	13.549	12.469
Overlopende activa:		
- Vooruitbetaalde kosten	378	469
- Verstrekte voorschotten	0	0
- Overige overlopende activa	9	61
	387	530
Totaal vorderingen	**13.936**	**12.999**

Debiteuren

Deze balanspost heeft betrekking op vorderingen op derden waaraan diensten zijn verleend, ruimten zijn verhuurd of personeel is gedetacheerd. Ook is voor een bedrag van € 1.042.000 (2019: € 890.000) aan vorderingen inzake ouderbijdragen hierin opgenomen.

Voorziening wegens oninbaarheid

De voorziening voor oninbare vorderingen heeft volledig betrekking op de debiteuren en is gebaseerd op een inschatting van de incasseerbaarheid van vorderingen.

Vordering ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

Onder deze post is de vordering in verband met het betaalritmeverschil in het PO opgenomen. Het voorschotritme van OCW inzake de Rijksbekostiging voor het PO is niet geheel tijdevenredig daarom ontstaat jaarlijks een vordering.

Subsidies gemeente

Onder de subsidies gemeente valt de beschikking Gelijke Kansen!. In 2020 was de beschikking van het schooljaar daarvoor (2019-2020) nog niet vastgesteld en uitbetaald, waardoor het restant van de vordering ad € 2,3 miljoen nog niet is verrekend. De ontvangst van de vordering wordt in de eerste helft van 2021 verwacht.

Waardering huisvestingsprojecten

Dit betreft reeds uitgegeven bedragen op door de gemeente gesubsidieerde huisvestingsprojecten. Zie ook de toelichting op overige schulden.

Overige vorderingen

De post overige bestaat voor het grootste deel uit de vorderingen op de gemeente betreffende afgeronde en lopende huisvestingsprojecten. Met de gemeente moet nog overleg plaatsvinden over de afwikkeling van de genoemde subsidies en vorderingen.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan voornamelijk uit reeds betaalde kosten welke betrekking hebben op 2021.

Liquide middelen (4)

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de Stichting. Het saldo van de kassen en bankrekeningen kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000

Liquide middelen	31 december 2020	31 december 2019
Kasmiddelen	88	60
Tegoeden op bankrekeningen	10.369	10.100
Schatkistbankieren	23.377	27.769
Gelden onderweg	3	15
Totaal liquide middelen	**33.837**	**37.944**

Sinds maart 2019 maakt BOOR gebruik van Schatkistbankieren. Het saldo van de hoofdbankrekening wordt dagelijks afgeroomd naar de schatkist. De saldi van de individuele schoolbankrekening zijn (nog) niet gekoppeld aan schatkistbankieren. Het Schatkistbankieren heeft een kredietfaciliteit van € 23.700.000.
Het saldo aan liquide middelen is voornamelijk gedaald door de investeringen in huisvestingsprojecten waarvoor al eerder voorschotten van de gemeente ontvangen waren. Daarnaast zijn eind 2019 extra gelden van OCW ontvangen welke grotendeels begin 2020 uitgegeven zijn aan salarissen conform CAO afspraken.

Eigen vermogen (5)

Het eigen vermogen is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000

Eigen vermogen	31 december 2020	31 december 2019
Algemene reserve publiek	27.674	26.291
Bestemmingsreserve publiek	1.575	7.339
Totaal eigen vermogen	**29.249**	**33.630**

Bedragen x € 1.000

Algemene reserve	Saldo 01-01-2019	Resultaat 2019	Overige mutaties	Saldo 31-12-2019	Resultaat 2020	Overige mutaties	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	28.240	-1.949	0	26.291	1.383	0	27.674

De algemene reserve neemt toe met € 1,4 miljoen, zijnde het resultaat 2020.
In 2019 is een bestemmingsreserve gevormd van € 7,1 miljoen vanuit de Convenantgelden (€ 6,7 miljoen reeds in 2019 ontvangen bekostiging en een reservering van € 0,4 miljoen voor een uitkering personeel in het VO).

De reserveringen zijn in 2020 conform bestemming ingezet voor het bekostigen van eenmalige uitkeringen. Het restant bestemmingsreserve Convenant 2019 | reservering vo wordt conform meerjarenplan in de boekperiode 2021 ingezet.

Bedragen x € 1.000

Bestemmingsreserves	Saldo 01-01-2019	Resultaat 2019	Overige mutaties	Saldo 31-12-2019	Resultaat 2020	Overige mutaties	Saldo 31-12-2020
Bestemmingsreserve kwaliteitsimpuls en kleine scholen problematiek	224	0	0	224	0	0	224
Bestemmingsreserve Convenant 2019 | reservering eenmalige uitkering po	0	1.960	0	1.960	0	-1.960	0
Bestemmingsreserve Convenant 2019 | reservering vo	0	1.640	0	1.640	0	-289	1.351
Bestemmingsreserve Convenant 2019 | reservering uitkering personeel VO (0,5%)	0	370	0	370	0	-370	0
Bestemmingsreserve Loonruimte 2019 | reservering eenmalige uitkering po	0	3.145	0	3.145	0	-3.145	0
Totaal bestemmingsreserves	**224**	**7.115**	**0**	**7.339**	**0**	**-5.764**	**1.575**

Voorzieningen (6)

Voor een toelichting op de aard van de voorzieningen, wordt verwezen naar het hoofdstuk 'voorzieningen' zoals opgenomen in grondslagen voor waardering van activa en passiva

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	31 december 2020	31 december 2019
Personele voorzieningen		
Jubilea	1.778	2.316
Duurzame inzetbaarheid	1.949	1.608
Medewerkers DOO	152	128
Ww ex-medewerkers	1.253	1.247
Langdurig blijvend zieken	387	1.280
Spaarverlof	336	331
	5.855	6.910
Onderhoudsvoorziening gebouwen	11.589	9.013
Overige voorzieningen	1.951	409
Totaal voorzieningen	**19.395**	**16.332**

De voorzieningen kunnen als volgt worden verdeeld in een kort- en langlopend deel:

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Kortlopend deel < 1 jaar	Looptijd 1 tot en met 5 jaar	Langlopend deel > 5 jaar
Personele voorzieningen			
Jubilea	126	726	926
Duurzame inzetbaarheid	178	534	1.238
Medewerkers DOO	14	55	82
Ww ex-medewerkers	586	527	140
Langdurig blijvend zieken	387	1	0
Spaarverlof	56	224	56
	1.347	2.067	2.442
Onderhoudsvoorziening gebouwen	7.768	3.821	0
Overige voorzieningen	1.201	575	174
Totaal voorzieningen	**10.316**	**6.463**	**2.616**

Het verloop van de voorzieningen in 2020 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 31-12-2019	Onttrekking 2020	Dotatie 2020	Vrijval 2020	Discontering 2020	Saldo 31-12-2020
Personele voorzieningen						
Personeelsvoorziening – jubilea	2.316	-226	-84	-148	-79	1.778
Personeelsvoorziening – duurzame inzetbaarheid	1.607	-196	637	0	-99	1.950
Personeelsvoorziening – medewerkers DOO	128	-7	30	0	0	152
Personeelsvoorziening – ww ex-medewerkers	1.247	-349	614	-229	-30	1.253
Personeelsvoorziening – langdurig blijvend zieken	1.280	-1.000	438	-326	-4	387
Personeelsvoorziening – spaarverlof	331	-56	60	0	0	336
Totaal personeelsvoorzieningen	6.909	-1.834	1.695	-702	-212	5.856
Onderhoudsvoorziening gebouwen	9.013	-5.362	8.936	-454	-545	11.589
Overige voorzieningen	409	-52	1.593	0	0	1.951
Totaal voorzieningen	**16.332**	**-7.247**	**12.224**	**-1.156**	**-757**	**19.395**

Langlopende schulden (7)

Bedragen x € 1.000

Langlopende schulden	31 december 2020	31 december 2019
Langlopende schulden aan kredietinstellingen	16.216	16.857
Totaal langlopende schulden	**16.216**	**16.857**

De post langlopende schulden bestaat uit enkele leningen bij de BNG. Leningen 1 t/m 3 zijn ten behoeve van de uitbreiding van Wolfert Lyceum. Lening 4 en 5 zijn ten behoeve van de nieuwbouw van Wolfert Lansing in de gemeente Lansingerland. Met betrekking tot de BNG leningen ligt het eerste recht van hypotheek bij de gemeente Lansingerland. De leningen benaderen de reële waarde per balansdatum.

De reguliere aflossing voor 2021 van € 640.976 van de BNG-leningen is verantwoord onder de kortlopende schulden.

	Lening BNG nr.1	Lening BNG nr.2	Lening BNG nr.3	Lening BNG nr.4	Lening BNG nr.5	Totaal
Stand per 1 januari	5.920.000	1.650.000	1.650.000	3.820.260	3.816.667	16.856.927
Opgenomen gelden						0
Aflossingen	-320.000	-60.000	-60.000	-100.976	-100.000	-640.976
Stand per 31 december	**5.600.000**	**1.590.000**	**1.590.000**	**3.719.284**	**3.716.667**	**16.215.951**
Kortlopend deel	-320.000	-60.000	-60.000	-100.976	-100.000	-640.976
Langlopend deel	**5.280.000**	**1.530.000**	**1.530.000**	**3.618.308**	**3.616.667**	**15.574.975**

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Jaar van uitgifte	Looptijd	Laatste aflossing in	Hoofdsom	Rente	Rentevast periode	Aantal termijnen	Langlopend deel 1-5 jaar	Langlopend deel >5 jaar
Lening BNG nr.1	2009	30 jaar	2.039	9.600	4,86%	30 jaar	360	1.280	4.320
Lening BNG nr.2	2018	30 jaar	2.048	1.800	1,84%	30 jaar	360	240	1.350
Lening BNG nr.3	2018	30 jaar	2.048	1.800	1,32%	30 jaar	360	240	1.350
Lening BNG nr.4	2018	40 jaar	2.058	4.039	2,01%	40 jaar	480	404	3.315
Lening BNG nr.5	2019	40 jaar	2.059	4.000	1,84%	40 jaar	480	400	3.317
Totaal				**21.239**				**2.564**	**13.652**

Kortlopende schulden (8)

Onder de kortlopende schulden zijn de schulden opgenomen met een verwachte looptijd korter dan één jaar. De kortlopende schulden zijn als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000

Kortlopende schulden	31 december 2020	31 december 2019
Kortlopend deel schulden aan banken	641	641
Crediteuren	4.236	3.384
Vooruitontvangen investeringssubsidies voor huisvestingsprojecten	1.133	1.251
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	9.977	9.086
Omzetbelasting	25	1
Premies sociale verzekeringen	329	302
	10.331	9.389
Schulden ter zake van pensioenen	2.838	2.780
Overige kortlopende schulden	685	2.671
Overlopende passiva		
Vooruitontvangen subsidies OCW	5.071	334
Vooruitontvangen bedragen	434	201
Vakantiegeld en –dagen	7.363	6.631
Rotterdams Onderwijsbeleid	511	2.223
Overige subsidies	1.756	803
Ouderbijdrage	3.910	3.793
Overige overlopende passiva	5.115	2.547
	24.160	16.532
Totaal kortlopende schulden	**44.024**	**36.648**

Kortlopend deel langlopende schulden

Betreft de aflossing voor 2021 van de hypothecaire leningen bij de BNG Bank.

Crediteuren

Het saldo crediteuren ultimo 2020 is toegenomen ten opzichte van de stand per ultimo 2019. Dit is het gevolg van een relatief grote stroom ontvangen facturen in december.

Vooruit gefactureerde en ontvangen termijnen huisvestingsprojecten

BOOR heeft een aantal huisvestingsprojecten onderhanden. Dit betreffen nieuwbouwprojecten, verbouwingen en andere huisvestingsprojecten. Onder de vooruit gefactureerde en vooruit ontvangen termijnen zijn onder andere de niet bestede onderhoudsmiddelen en de bouwvoorbereidingskredieten voor meerdere projecten opgenomen. Per project zijn zowel de kosten (facturen) als de opbrengsten (gemeentelijke investeringsbijdrage) verzameld.

Het verloop in 2020 was als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	Uitgaven 2020	Ontvangen bedragen 2020	Saldo afgeronde projecten 2020	Saldo 31-12-2020
Huisvestingsprojecten	160	14.184	-3.859	-9.617	870

Verantwoord onder:			
Vorderingen - Huisvestingsprojecen	617	1.897	1)
Overige vorderingen	878	177	2)
Kortlopende schulden - Huisvestingsprojecten	-1.251	-1.133	3)
Overige schulden	-84	-71	4)
Totaal	**160**	**870**	

1) Het saldo eind 2020 betreft projecten die doorlopen in 2021. Dit is opgenomen onder de kortlopende vorderingen als 'waardering huisvestingsprojecten'.
2) In 2020 zijn projecten afgerond waarvan nog het restant-subsidie van de gemeente moet worden ontvangen. De verwachting is dat deze in 2021 worden afgewikkeld. Dit is opgenomen onder de overige kortlopende vorderingen.
3) Dit betreft lopende projecten, waarvoor de gemeente een voorschot op de subsidie heeft betaald. Het gaat hierbij met name om bouwvoorbereidingskredieten. Dit is opgenomen onder de kortlopende schulden.
4) De overige schulden betreffen afgeronde projecten, waarvan het eindsaldo moet worden terugbetaald aan de gemeente. Bijvoorbeeld omdat het project voordeliger is uitgevoerd. Dit is opgenomen onder de overige kortlopende schulden.

Loonheffing

De te betalen loonheffing eind 2020 bestaat uit de loonheffing over de maand december.

Omzetbelasting

De te betalen omzetbelasting eind 2020 bestaat uit de omzetbelasting over het 4e kwartaal.

Premies sociale verzekeringen

De te betalen premies sociale verzekeringen eind 2020 bestaan uit de afdrachten over de maand december.

Schulden ter zake van pensioenen

De te betalen pensioenen eind 2020 bestaan uit de afdrachten over de maand december.

Overige schulden

De overige schulden zijn fors gedaald ten opzichte van 2019 als gevolg de in 2019 opgenomen nog te betalen post voor het innovatiefonds (€ 451.000) Daarnaast was er in 2019 nog positie te betalen kosten voor het ICT-project € 275.000. Ook was in 2019 voor €270.000 een eindafrekening met RvKO opgenomen. De afrekening voor 2020 is opgenomen onder de crediteuren. Het restant van de overige schulden bestaat uit diverse verplichtingen waarvoor nog geen rekening was ontvangen.

Vooruit ontvangen subsidies OCW

De vooruit ontvangen subsidies zijn fors toegenomen, met name door de subsidie Inhaal- en ondersteunings-programma onderwijs 2020-2021 (€ 2,2 miljoen) en een vordering in het kader van de subsidie sterk techniek onderwijs (€ 1,5 miljoen).

Vooruit ontvangen bedragen
De vooruit ontvangen bedragen betreft voor € 392.000 vooruit ontvangen, niet bestede subsidie van de gemeente Rotterdam voor I/D banen.

Vakantiegeld en –dagen
Deze post bestaat uit de reeds opgebouwde rechten voor vakantiegeld voor medewerkers van BOOR. Het vakantiegeld wordt in mei 2020 uitbetaald. In 2020 is een bedrag van € 348.000 opgenomen voor niet opgenomen vakantiedagen van de medewerkers van BOOR services.

Rotterdams Onderwijsbeleid
Dit betreft de nog niet bestede gelden van subsidies die we van de gemeente hebben ontvangen. De afname ten opzichte van 2019 betreft de uitgave van de in 2019 vooruit ontvangen gemeentelijke bijdrage voor de opleidingsschool. Voor een deel van de bijdrage bestaat een doorbetalingsverplichting.

Overige subsidies
Dit betreft voornamelijk de vooruit ontvangen subsidiegelden voor meerjarige projecten van samenwerkingsverbanden en ESF gelden.

Ouderbijdrage
Deze post betreft vooruit ontvangen ouderbijdragen van met de name de scholen in het voortgezet onderwijs.

Overige overlopende passiva
Onder deze post zijn facturen opgenomen waarvan de kosten betrekking hebben op boekjaar 2020 waarbij de facturen in 2021 binnen komen, alsmede te betalen transitievergoedingen, de verwachte afrekening met de RVKO over 2020 van € 340.000 en de eindheffing voor de werkkostenregeling van € 184.000.

Risicoanalyse balans

Risico's financiële instrumenten
BOOR maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van diverse financiële instrumenten. De financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen, effecten, leningen, crediteuren en overige kortlopende schulden. Deze financiële instrumenten stellen de organisatie bloot aan markt-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft BOOR een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de organisatie te beperken.
BOOR zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen. Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van middelen worden kredietrisico en renterisico zoveel mogelijk uitgesloten. Het uitzetten van middelen en het gebruik van rente-instrumenten hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van extra inkomsten door het aangaan van overmatige risico's.

Kredietrisico
De vorderingen uit hoofde van debiteuren bestaan voor circa 58% uit ouderbijdragen. Van de resterende vorderingen is voor 10% een voorziening getroffen voor mogelijke oninbaarheid. De rest betreft diverse kleinere vorderingen. Voor de kredietrisico's inzake de vorderingen op deelnemingen en de overige vorderingen wordt verwezen naar financiële vaste activa en vorderingen.
Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage voor een langere periode.

Liquiditeitsrisico

BOOR loopt geen significante liquiditeitsrisico's. Er wordt vanaf 2022 een positieve kasstroom verwacht. Daarnaast vindt een strakke monitoring op de liquiditeitsprognose plaats en kan indien nodig bijsturing plaatsvinden.

Geoormerkte subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Bestuur: 41775				De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
Omschrijving	Brin nr.	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
doorstroomprogramma po-vo	17CR	DPOVO20021			v
doorstroomprogramma po-vo	19AF	DPOVO20053	29-10-2020		v
doorstroomprogramma po-vo	11SY	DPOVO19141	28-8-2019		v
doorstroomprogramma vmbo-mbo/havo	15HX	DHAVO20038	6-12-2019		v
doorstroomprogramma vmbo-mbo/havo	15EO	DMBO19166		v	
doorstroomprogramma vmbo-mbo/havo	02LB	DMBO19190		v	
doorstroomprogramma vmbo-mbo/havo	15KR	DHAVO20064	13-12-2019		v
doorstroomprogramma vmbo-mbo/havo	15EO	DHAVO20034	6-12-2019		v
Inhhaal en ondersteuningsprog PO	PO	IOP-41775-PO	2-7-2020		v
Inhhaal en ondersteuningsprog PO	PO	IOP2-41775-PO	16-10-2020		v
Inhhaal en ondersteuningsprog VO	15HX	IOP-41775-VO	10-7-2020		v
Inhhaal en ondersteuningsprog VO	15EO	IOP-41775-VO	10-7-2020		v
Inhhaal en ondersteuningsprog VO	17CR	IOP-41775-VO	10-7-2020		v
Inhhaal en ondersteuningsprog VO	02LB	IOP2-41775-VO	16-10-2020		v
Inhhaal en ondersteuningsprog VO	15EO	IOP2-41775-VO	16-10-2020		v
Inhhaal en ondersteuningsprog VO	15KR	IOP2-41775-VO	16-10-2020		v
Inhhaal en ondersteuningsprog VO	15SC	IOP2-41775-VO	16-10-2020		v
Inhhaal en ondersteuningsprog VO	17CR	IOP2-41775-VO	16-10-2020		v
Lenteschool	15EO	LENZO20103	21-4-2020	v	
Lenteschool	15HX	LENZO20062	21-4-2020	v	
Lenteschool	15KR	LENZO20014	21-4-2020	v	
Lenteschool	02LB	LEZO20293	30-4-2020	v	
LerarenOntwikkelFonds	15KR	LOF18-0230	19-3-2019		v
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	11UB	SOOL19300	25-2-2020		v
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	18SV	SOOL19305	25-2-2020		v
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	13QN	SOOL20092	25-2-2020		v
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	20RJ	SOOL20207	30-11-2020		v
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	12VC	SOOL19304	25-2-2020		v
Subsidie vervolgpilot tweetalig primair onderwijs	14HB	1088745			v
Subsidie vervolgpilot tweetalig primair onderwijs	18BL	1088755			v
Subsidie voor studieverlof	02LB	1091423	september		v
Subsidie voor studieverlof	03DX	1090596	september	v	
Subsidie voor studieverlof	13BC	1091036	september	v	
Subsidie voor studieverlof	14JR	1090948	september	v	
Subsidie voor studieverlof	15EO	1091628	september		v
Subsidie voor studieverlof	15HX	1091631	september		v
Subsidie voor studieverlof	15KR	1095472	november	v	
Subsidie voor studieverlof	15KR	1091634	september		v
Subsidie voor studieverlof	17CR	1091553	september		v
Subsidie voor studieverlof	17LO	1090902	september	v	

Bestuur: 41775				De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
Omschrijving	Brin nr.	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
Subsidie voor studieverlof	17MV	1090928	september	v	
Subsidie voor studieverlof	18SV	1090846	september	v	
Subsidie voor studieverlof	31MV	1091248	september	v	
Subsidie zij-instroom	03DX	1085567	juli	v	
Subsidie zij-instroom	12VC	1097363	november	v	
Subsidie zij-instroom	13LW	1097372	november	v	
Subsidie zij-instroom	13QN	1097368	november	v	
Subsidie zij-instroom	14HB	1085587	juli	v	
Subsidie zij-instroom	14JR	1085591	juli	v	
Subsidie zij-instroom	15KR	1078884	april		v
Subsidie zij-instroom	15KR	1083324	juni		v
Subsidie zij-instroom	15KR	1097455	november		v
Subsidie zij-instroom	17FH	1088667	augustus	v	
Subsidie zij-instroom	17FY	1085620	juli	v	
Subsidie zij-instroom	17JH	1088650	augustus	v	
Subsidie zij-instroom	17JH	1085601	juli	v	
Subsidie zij-instroom	17MV	1085619	juli	v	
Subsidie zij-instroom	17NJ	1088666	augustus	v	
Subsidie zij-instroom	17OJ	1085614	juli	v	
Subsidie zij-instroom	17OJ	1097406	november	v	
Subsidie zij-instroom	17OY	1085611	juli	v	
Subsidie zij-instroom	18EE	1085615	juli	v	
Subsidie zij-instroom	18EE	1097403	november	v	
Subsidie zij-instroom	18TM	1097410	november	v	
Subsidie zij-instroom	18WG	1102878	december	v	
Subsidie zij-instroom	18WX	1085612	juli	v	
Subsidie zij-instroom	19AF	1088672	augustus	v	
Subsidie zij-instroom	19BE	1097377	november	v	
Subsidie zij-instroom	19CT	1097382	november	v	
Subsidie zij-instroom	19DN	1085616	juli	v	
Subsidie zij-instroom	19DS	1097378	november	v	
Subsidie zij-instroom	20KW	1097384	november	v	
Subsidie zij-instroom	20RD	1102910	december	v	
Subsidie zij-instroom	20RD	1085599	juli	v	
Subsidie zij-instroom	20RI	1097388	november	v	
Subsidie zij-instroom	20VT	1052418	maart	v	
Tegemoetkoming herintreders PO	19CF	THPO19070	5-2-2020	v	
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	15KR	1095246	OS-2009-A-019		v
Tegemoetkoming vervanging schoolleiders PO	19DN	TVKS20039	20-8-2020		v
Tegemoetkoming vervanging schoolleiders PO	19CT	TVKS20040	20-8-2020		v
Ook in G-model 2019 opgenomen:					
Aanvullende bekostiging technisch VMBO	02LB	963944	1-8-2019	v	
Aanvullende bekostiging technisch VMBO	15HX	964360	1-8-2019		v
Aanvullende bekostiging technisch VMBO	15KR	964346	1-8-2019	v	
doorstroomprogramma vmbo-mbo/havo	15KR	DHAVO19071	28-11-2018	v	
doorstroomprogramma po-vo	15EO	DPOVO19019	22-8-2019	v	
doorstroomprogramma po-vo	17CR	DPOVO19067	28-8-2019		v
doorstroomprogramma po-vo	02LB	DMBO1190	28-11-2018	v	
doorstroomprogramma po-vo	02LB	DHAVO1927	28-11-2018	v	
Vrijroosteren leraren	PO	VRL19004	9-12-2019		v
Vrijroosteren leraren	02LB	VRL19008	9-12-2019		v

Bestuur: 41775				De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
Omschrijving	Brin nr.	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
Subsidie vervolgpilottweetaligprimair onderwijs	14HB	1005578	1-8-2019	v	
Subsidie vervolgpilottweetaligprimair onderwijs	18BL	1005583	1-8-2019	v	
Tegemoetkomingkostenopleidingsscholen	15KR	1013101	1-8-2019		v
Subsidie voor studieverlof	02LB	1007609	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	02LB	961147	1-2-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	03DX	1012276	1-11-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	03DX	1006258	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	13QN	1006765	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	14HB	1006796	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	15EO	1007724	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	15EO	1019994	1-12-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	15HX	1007698	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	15HX	1012351	1-11-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	15KR	1007720	23-7-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	15SC	1007723	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	17CR	1007784	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	17LO	1006951	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	17MV	1006956	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	18SV	1007026	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	18VR	1009808/1007039	1-10-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	19AF	1007042	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	20RI	1019831/1007182	1-12-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	20RJ	1007183	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	20RX	1007187	1-9-2019	v	
Subsidie voor studieverlof	24NX	1007384	1-9-2019	v	
Subsidie zij-instroom	02LB	1013516	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	15KR	9/254/39996	1-10-2019		v
Subsidie zij-instroom	15KR	9/ 172/ 39995	9-7-2019	v	
Subsidie zij-instroom	15KR	9/176/39994	3-9-2019	v	
Subsidie zij-instroom	15KR	9/135/39995	28-5-2019	v	
Subsidie zij-instroom	15KR	9/176/39991	10-7-2019	v	
Subsidie zij-instroom	20VT	1027460	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	03DX	1027648	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	11SY	1027277	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	17NJ	1027422	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	17PN	1027420	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	18QZ	1027437	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	19CT	1027439	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	09GQ	994466	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	14EJ	998030	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	14HB	994484	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	17FY	998032	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	17JH	998044	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	19BU	994497	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	19CB	998053	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	20FK	1004746	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	20KW	994519	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	20KY	998084	1-8-2019	v	
Subsidie zij-instroom	20RV	994490	1-8-2019	v	

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Er zijn geen G2 subsidies die hier verantwoord moeten worden in 2020.

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Brin nr.	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
Sterk Techniekonderwijs	02LB	STO19043	7-8-2019	8.335.921	0	0	0	2.252.949	795.422	1.457.527
Pilot praktijkgericht prog gl en tl	15KR	GLTL20241	30-11-2020	161.650	0	0	0	64.660	0	64.660
Pilot praktijkgericht prog gl en tl	02LB	GLTL20316	30-11-2020	162.000	0	0	0	64.800	0	64.800
Pilot praktijkgericht prog gl en tl	15EO	GLTL20129	14-9-2020	161.125	0	0	0	64.450	0	64.450

11. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Lease

BOOR is verschillende operationele leaseovereenkomsten aangegaan. De volgende contracten waren eind 2020 actief:

Leasecontracten

Omschrijving	Kosten 2020	Verplichting komend jaar	Verplichting 1 - 5 jaar	Verplichting > 5 jaar
Dienstauto's	€ 42.576	€ 65.700	€ 79.700	€ -
ICT apparatuur	€ 563.612	€ 544.900	€ 1.041.900	€ -

Huurcontracten met een looptijd langer dan 1 jaar

Omschrijving	Looptijd	Kosten 2020	Verplichting komend jaar	Verplichting 1 - 5 jaar	Verplichting > 5 jaar
Schiekade	tot en met 2027	€ 281.343	€ 254.004	€ 1.016.016	€ 338.672
Diverse school- en sportlocaties	Variabel	€ 719.754	€ 734.718	€ 742.153	€ -

Langlopende contracten

De volgende contracten lopen langer dan één jaar:

Omschrijving	Looptijd	Kosten 2020	Verplichting komend jaar	Verplichting 1 - 5 jaar	Verplichting > 5 jaar
Accountantsdiensten	2022	€ 230.435	€ 230.000	€ -	€ -
Advies	2023	€ 6.508	€ 5.000	€ 7.500	€ -
Afvalinzameling	2023	€ 403.850	€ 400.000	€ 800.000	€ -
Arbodienst	2022	€ 423.813	€ 300.000	€ 150.000	€ -
Beveiliging	divers	€ 523.926	€ 115.000	€ -	€ -
Brandveiligheid	2021	€ 400.950	€ 340.000	€ -	€ -
Energie	divers	€ 3.467.024	€ 3.013.000	€ 26.000	€ -
Huisvesting	divers	€ 2.598.339	€ 650.000	€ -	€ -
ICT	divers	€ 3.654.501	€ 3.022.250	€ 4.174.000	€ -
Leermiddelen	divers	€ 5.776.042	€ 4.450.000	€ 1.050.000	€ -
Personeelsdiensten	2022	€ 3.123.157	€ 1.900.000	€ 1.900.000	€ -
Schoonmaak	divers	€ 4.724.234	€ 3.730.000	€ 5.779.000	€ -
Overig	divers	€ 959.673	€ 142.800	€ 226.800	€ -
Totaal		**€ 26.292.452**	**€ 18.298.050**	**€ 14.113.300**	**€ -**

Per balansdatum is er een investeringsverplichting van circa € 85.000, voornamelijk voor ICT-hardware en meubilair.

Bankgaranties

In 2020 is de bankgarantie verstrekt door Stichting BOOR voor lease ICT apparatuur vervallen. Per einde boekjaar heeft Stichting BOOR geen bankgaranties.

Lopende juridische procedures

Op datum van vaststellen van de jaarrekening zijn er geen materiële juridische procedures.

Eeuwigdurende vordering voortgezet onderwijs op OCW

Met ingang van de jaarrekening 2009 is de langlopende vordering van de scholen voor voortgezet onderwijs op het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap niet meer gewaardeerd. De vordering op het ministerie bedroeg per saldo € 4,46 miljoen. Deze vordering is tot stand gekomen ten tijde van de wijziging van bekostigingsmethodiek. Deze vordering is 'eeuwig'. Bij opheffing van een school wordt dit bedrag gevorderd bij het ministerie van OCW.

12. Toelichting op de staat van baten en lasten

Rijksbijdragen OCW (9)

De rijksbijdragen bestaan uit de vergoeding van de personele en materiële uitgaven, de overige rijksvergoedingen en de ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen van de Samenwerkingsverbanden inzake Passend Onderwijs.

Bedragen x € 1.000

Rijksbijdragen OCW	2020	Begroting 2020	2019
Rijksbijdragen OCW	242.241	231.195	233.131
Overige subsidies OCW	22.046	16.174	21.540
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen SWV	5.060	3.886	4.900
Totaal rijksbijdragen OCW	**269.347**	**251.255**	**259.571**

Rijksbijdragen OCW

De hogere rijksbijdragen in 2020 kunnen worden verklaard door bijstellingen van de tarieven voor met name, de personele bekostiging, die in de loop van 2020 door het ministerie van OCW zijn gepubliceerd. De begroting 2020 was lager dan de realisatie in 2019 doordat in 2019 convenantmiddelen zijn toegekend.

Overige subsidies OCW

De overige subsidies OCW kunnen als volgt worden verdeeld in geoormerkte en niet geoormerkte subsidies:

Bedragen x € 1.000

Overige subsidies OCW	2020	Begroting 2020	2019
Geoormerkte subsidies	4.326	733	1.644
Niet-geoormerkte subsidies	17.720	15.441	19.896
Totaal overige subsidies OCW	**22.046**	**16.174**	**21.540**

De geoormerkte subsidies zijn in hoofdstuk 6 separaat toegelicht.

De niet-geoormerkte subsidies betreffen met name de bekostiging nieuwkomers/asielzoekers (2020: € 4,8 miljoen, 2019: € 4,3 miljoen), bekostiging functiemix Randstad (2020: € 1,8 miljoen, 2019: € 1,7 miljoen), leerplusarrangement (2020: € 2,3 miljoen, 2019: € 2,2 miljoen), prestatiebox (2020 € 7,3 miljoen, 2019: € 7,3 miljoen). Daarnaast is in 2019 een bate van 3,6 miljoen ontvangen voor middelen vanuit het convenant 2019 (PO: € 2 miljoen, VO: € 1,6 miljoen).

Ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen SWV

Sinds de invoering van Passend Onderwijs verdelen de samenwerkingsverbanden (SWV) op basis van een zorg-jaarplan de gelden voor de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben over de besturen.
Deze inkomsten worden in de begroting veelal voorzichtig ingeschat. Ten tijde van het opstellen van de begroting was nog niet bekend welke budgetten worden toegekend door de samenwerkingsverbanden.

Overige overheidsbijdragen en subsidies (10)

Bedragen x € 1.000

Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2020	Begroting 2020	2019
Subsidie ROB	13.792	12.986	12.124
Gemeentelijke bijdragen - Huisvesting	1.494	1.027	1.482
Samenwerkingsverbanden	0	0	0
Overige gemeentelijke bijdragen	443	111	238
Totaal gemeentelijke bijdragen	**15.729**	**14.124**	**13.844**
Overige overheden	477	159	330
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	**16.206**	**14.283**	**14.174**

Subsidie ROB

De subsidie in het kader van het Rotterdams Onderwijsbeleid is in 2020 € 0,8 mln. hoger dan begroot door een nieuwe subsidie voor 'beste leraren'. De ROB-subsidie 2019/2020 is nog niet vastgesteld mede door verkregen uitstel verantwoording in verband met covid-19.

Gemeentelijke bijdragen Huisvesting

Tijdens het begroten in de sector po is niet altijd bekend of scholen recht hebben op de subsidie huisvesting, daarom wordt dit voorzichtig ingeschat. In de sector vo is een nieuwe overeenkomst doordecentralisatie afgesloten, waardoor de opbrengsten hoger zijn dan begroot.

Overige gemeentelijke bijdragen

Voor de subsidie ID-banen zijn wij, sinds de opheffing van FOKOR, penvoerder voor deze subsidie. Hierdoor wordt de volledige subsidie in de baten verantwoord en de doorbetaling aan de overige besturen in de lasten.

Overige baten (11)

Bedragen x € 1.000

Overige baten	2020	Begroting 2020	2019
Verhuur onroerende zaken	879	506	591
Detachering personeel	493	467	938
Schenkingen	19	16	25
Sponsoring	4	11	24
Ouderbijdragen	5.926	7.554	7.571
Catering	74	104	102
Overige	4.540	1.619	2.695
Totaal overige baten	**11.935**	**10.277**	**11.946**

Detachering personeel

De inkomsten zijn in 2020 € 0,4 miljoen lager dan in 2019 als gevolg van minder detacheringsovereenkomsten.

Ouderbijdragen

De ouderbijdragen in 2020 zijn lager dan begroot en lager dan in 2019 wegens het niet doorgaan van leerling-activiteiten door covid-19 en het dientengevolge terugbetalen van ouderbijdragen aan ouders.

Overige

De overige baten betreffen voor € 0,6 miljoen een eenmalige bijdrage van het participatiefonds voor de hogere salariskosten als gevolg van de herwaardering van de OOP-functies in het po. In het vo is onder deze post het penvoerderschap van de Opleidings School Rotterdam (OSR) opgenomen (incl. het doorbetalen van deze bijdrage

aan andere schoolbesturen ad € 1 miljoen). Daarnaast vallen hieronder inkomsten vanuit het penvoerderschap commissie gezamenlijk aanbesteden € 0,4 miljoen en vrijval van in 2019 gereserveerde loonkosten in het vo ad € 0,3 miljoen.

Personele lasten (12)

De personeelslasten zijn als volgt gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000

Personeelslasten	2020	Begroting 2020	2019
Brutolonen en salarissen	167.495	158.937	153.774
Sociale lasten	24.052	26.410	22.599
Premies Participatiefonds	3.781	0	3.443
Premies Vervangingsfonds	183	0	174
Pensioenpremies	25.102	23.904	24.558
Dotaties personele voorzieningen	-1.052	847	669
Personeel niet in loondienst	16.099	14.409	18.784
Overige	11.213	5.439	10.526
Af: uitkeringen	-1.871	161	-1.825
Totaal personeelslasten	**245.002**	**230.107**	**232.702**

Brutolonen en salarissen

De brutolonen en salarissen zijn per saldo € 8,6 miljoen hoger uitgekomen dan begroot en € 14,3 miljoen hoger dan in 2019. Dit wordt veroorzaakt door:

- De CAO verhoging in het po van 4,5% met ingang van 1 januari 2020 en de eenmalige uitkering in februari ter hoogte van 33% van het maandsalaris van januari en een vast bedrag van € 750 per fte.
- De CAO verhoging in vo van 2,75% met ingang van 1 maart 2020, de eenmalige uitkering van € 750 per fte en de stijging van de eindejaarsuitkering van 0,6%.
- De eenmalige uitkeringen in het po en vo, zie bovenstaande toelichtingen, zijn feitelijk nabetalingen over 2019. Hiervoor zijn in 2019 extra middelen ontvangen die in een bestemmingsreserve opgenomen zijn. Dit is de reden dat de stijging ten opzichte van 2019 veel groter is dan ten opzichte van de begroting.

Personele bezetting in fte

gemiddeld in het kalenderjaar	FTE		werknemers	
	2020	2019	2020	2019
Directie & Management	186	196	196	211
Onderwijzend Personeel	2.031	2.054	2.579	2.581
Overige	826	778	1.031	973
TOTAAL	**3.043**	**3.027**	**3.807**	**3.765**

De gemiddelde personele bezetting in fte over de verschillende functiecategorieën is in 2020 licht gestegen t.o.v. 2019 (+16 fte). De daling van het onderwijzend personeel is met name het gevolg van minder leraren in het po. Er is tevens sprake geweest van een dalend verzuimpercentage.
Uit de tabel blijkt eveneens dat het gemiddeld aantal werknemers over het jaar is toegenomen van 3.765 naar 3.807. Dit houdt verband met de stijging van de gemiddelde werktijdfactor. Gemiddeld werkte een medewerker, zowel in 2020 als in 2019 in een dienstverband van 0,8 fte. In 2020 is gemiddeld 51 fte ingevuld door tijdelijke uitbreiding van het dienstverband van part-time medewerkers. In 2019 betrof dit gemiddeld 47 fte.

Sociale lasten en pensioenpremies

De sociale lasten en pensioenpremies zijn per saldo € 2,8 miljoen hoger dan begroot en € 2,3 miljoen hoger dan in 2019. Dit volgt logischerwijs uit de nieuwe CAO's.

Dotatie personele voorzieningen

In paragraaf 5.6 is het verloop van de personele voorzieningen opgenomen. Ten opzichte van de begroting 2020 is € 1,9 miljoen minder gedoteerd. Oorzaak hiervan is met name een vrijval voor de voorzieningen voor langdurig blijvend zieken en ww ex-medewerkers en een schattingswijziging in de berekening van de voorziening voor jubilea.

Personeel niet in loondienst

De uitgaven voor personeel niet in loondienst zijn gedaald met € 2,7 miljoen ten opzichte van 2019 en gestegen met € 1,7 miljoen ten opzichte van de begroting.

In de sector vo is € 2,6 miljoen meer ingehuurd voor opvang nieuwkomers, ziektevervanging, directievervanging en covid. In de sector po is € 1,6 miljoen minder ingehuurd doordat een deel van de ROB-activiteiten met eigen personeel is uitgevoerd en vanaf schooljaar 2020/2021 heeft zo weinig mogelijk inhuur plaatsgevonden.

Overige personeelslasten

Voor de hogere overige personeelslasten zijn met name te noemen:

- Reiskostenvergoeding (inclusief uitruilregeling) € 2,5 miljoen (begroot in lonen en salarissen);
- Wervingskosten € 0,6 miljoen;
- Kosten voor extra waardering medewerkers tijdens covid € 1,2 miljoen (inclusief eindheffing overschrijding vrije ruimte wkr);
- Parkeerkosten (gewijzigde regeling) € 0,2 miljoen
- Arbomiddelen € 0,3 miljoen;
- Gewijzigde administratieve verwerking vervanging ten opzichte van de begroting € 0,7 miljoen.

Uitkeringen

De uitkeringen hebben betrekking op zwangerschapsverlof. Deze worden standaard niet begroot omdat tegenover deze baten ongeveer even hoge (vervangings)kosten staan.

Afschrijvingen (13)

De afschrijvingen over 2020 bedragen:

Bedragen x € 1.000

Afschrijvingen	2020	Begroting 2020	2019
Materiële vaste activa	5.283	5.337	4.820
Resultaat gedesinvesteerde activa	39	-102	97
Totaal afschrijvingen	**5.322**	**5.235**	**4.917**

De afschrijvingskosten op de materiële activa zijn in 2020 nagenoeg gelijk aan de begroting en €450.000 hoger dan in 2019. Dit wordt onder meer veroorzaakt door investeringen in een vo-schoolgebouw, inventarissen en ICT op de scholen.

Huisvestingslasten (14)

De huisvestingslasten zijn als volgt gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000

Huisvestingslasten	2020	Begroting 2020	2019
Huur	1.400	999	1.085
Verzekeringslasten	28	35	24
Onderhoud	2.231	1.885	3.252
Energie en water	3.964	3.993	3.783
Schoonmaakkosten	6.513	5.487	5.543
Belastingen en heffingen	137	354	459
Dotatie onderhoudsvoorziening	8.119	5.999	4.799
Overige	309	483	622
	22.701	**19.235**	**19.567**

De huisvestingslasten in 2020 zijn € 3,5 miljoen hoger dan begroot. Belangrijkste reden is een toevoeging aan de onderhoudsvoorziening ad € 2,8 miljoen, anticiperend op de veranderende toepassing van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Verder zijn de schoonmaakkosten € 1,0 miljoen hoger dan begroot en in 2019. Dit wordt verklaard door extra schoonmaakwerkzaamheden als gevolg van covid-19. De huurkosten zijn hoger als gevolg van een verbijzondering van de administratieve verwerking van de logkosten van een van onze po-scholen.
De onderhoudskosten in 2020 zijn € 1,0 miljoen lager dan in 2019.

Overige lasten (15)

De overige lasten zijn als volgt gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000

Overige lasten	2020	Begroting 2020	2019
Administratie- en beheerslasten	9.716	11.000	10.291
Inventaris en apparatuur	2.719	2.169	2.242
Leer- en hulpmiddelen	5.880	4.801	5.013
Dotatie overige voorzieningen	1.619	0	16
Overige	7.650	4.765	5.256
Totaal overige lasten	**27.584**	**22.735**	**22.818**

De overige lasten zijn per saldo € 4,8 miljoen hoger dan begroot en € 4,8 miljoen hoger dan in 2019.

Administratie- en beheerslasten

De administratie- en beheerslasten zijn € 1,3 miljoen lager uitgekomen dan begroot. Het grootste deel (€ 1,0 miljoen) daarvan is een verschuiving van licentiekosten van onderwijssoftware naar leer-en hulpmiddelen.

Inventaris- en apparatuur

Deze kosten zijn hoger dan begroot en dan vorig jaar als gevolg van aankopen voor het mogelijk maken van thuisonderwijs tijdens de periode dat de scholen over moesten gaan op online onderwijs.

Dotatie overige voorzieningen

De dotatie overige voorzieningen betreft een toevoeging aan de voorziening Herontwerp Zuid en een verplichting voor het verwijderen van tijdelijke huisvesting in Lansingerland en toevoegingen voor zaken waar ultimo 2020 een dispuut over bestaat met de tegenpartij.

Overige

De overige lasten zijn € 2,9 miljoen hoger dan begroot en € 2,4 miljoen hoger dan in 2019. In deze kosten zijn in 2020 de kosten voor zorg en ondersteuning aan leerlingen (o.a. SMW, verpleegkundige zorg, para-medische zorg) in deze categorie opgenomen voor een bedrag van € 1,3 miljoen. Deze was in de begroting en in 2019 nog opgenomen onder de post "personeel niet in loondienst".
Onder de post overige zijn ook de doorbetalingen aan het Albeda (€ 0,8 miljoen) en voor leerlingen die daar les volgen in het beroepsonderwijs, maar ingeschreven staan bij het vo. Tot slot is de uitvoering van een aantal penvoerderschappen (ID-banen, OSR) hier opgenomen (totaal € 1,7 miljoen).

Financiële baten en lasten (16)

Het resultaat van de financiële baten en lasten ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Financiële baten en lasten	2020	Begroting 2020	2019
Rentelasten (-/-)	-503	-497	-521
Discontering voorzieningen	-757	0	0
Totaal financiële baten en lasten	**-1.260**	**-497**	**-521**

De rentelasten betreffen de rente op de leningen bij de BNG.

Discontering voorzieningen

Als gevolg van de in de grondslagen vermelde wijziging in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving worden de voorzieningen vanaf 2020 tegen contante waarde opgenomen en jaarlijks verdisconteerd. Hier is bij de begroting geen rekening mee gehouden.

Overzicht verbonden partijen

Samenwerkingsverbanden

BOOR participeert in de samenwerkingsverbanden Passend Primair Onderwijs Rotterdam (PPO Rotterdam) en Koers VO. De 21 Rotterdamse schoolbesturen die actief zijn in het primair onderwijs doen hierin mee.

De stichting heeft voorts een beperkt aantal samenwerkingsverbanden tussen BOOR scholen onderling. Voorbeelden hiervan zijn de stichting De Sportieve Basisscholen Rotterdam en de stichting Kunstzinnige Basisscholen Rotterdam.

Boss-project

BOOR neemt in de sector po deel aan het Boss-project (Beter Opleiden in Samenhang en Synergie). Het doel van dit project is gezamenlijk een leer- en loopbaantraject te ontwikkelen dat opleidt van student tot een beginnend docent basisonderwijs (bevoegd en bekwaam), waarbij de opleiding deels in de praktijk vorm krijgt, waardoor opleiding en praktijk beter op elkaar aansluiten.
Het beter opleiden richt zich op de stageschool (stageplaatsen), de opleidingsschool (school medeopleider) en op educatief partnerschap (school, opleiding en aanstaande leraar zijn partners in leren).

Opleidingsschool Rotterdam (OSR)

Opleidingsschool Rotterdam (OSR) is een samenwerkingsverband van negen scholen voor voortgezet onderwijs van drie schoolbesturen in de regio Rotterdam en drie lerarenopleidingen. De OSR biedt ambitieuze, gemotiveerde eerste- en tweedegraads studenten en docenten goed begeleide opleidingsplaatsen in de aangesloten scholen. Door regionale samenwerking speelt de OSR een belangrijke rol bij de aanpak van problemen op de arbeidsmarkt in het onderwijs.

Inkoopcoöperatie SIVON

Stichting BOOR is lid van inkoopcoöperatie SIVON. SIVON is een coöperatie van schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs gericht op aanbod van ict-producten en diensten voor scholen. Voorzitter van het college van bestuur, Huub van Blijswijk, is voorzitter van SIVON.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen stichting BOOR en haar deelnemingen, bestuurders en leidinggevende functionarissen. Deze transacties moeten een zakelijke grondslag hebben. Er hebben zich in 2020 geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Specificatie bezoldiging topfunctionarissen op basis van WNT

Het algemeen bestuur heeft vastgesteld dat BOOR als onderwijsinstelling in bezoldigingsklasse G van de Wet normering topinkomens (WNT) valt. De complexiteitsberekening is als volgt:

	2016	2017	2018	Gemiddeld	Aantal punten
Baten	255.682.000	264.278.000	272.509.000	264.156.333	10
Leerlingaantal	30.758	30.505	30.556	30.606	5
Onderwijssoorten	5	5	5	5	5
Totaal					20

Op basis van de Wet normering topinkomens (WNT) is het bezoldigingsmaximum per topfunctionaris maximaal EUR 201.000. Dit geldt naar aard van de functie en naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2020

bedragen x € 1	H.W.M. van Blijswijk	A.C. de Visch-Eybergen	R.G.K. Voss	B.E.C. de Baedts
	Voorzitter College van Bestuur	**Lid College van Bestuur**	**Lid College van Bestuur**	**Lid College van Bestuur**
Functiegegevens				
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 31/12	1/1 – 29/2	1/1 – 31/12	1/12 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	176.903	26.150	163.239	12.556
Beloningen betaalbaar op termijn	20.805	3.394	20.513	1.694
Subtotaal	**197.708**	**29.543**	**183.752**	**14.250**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	*201.000*	*32.951*	*201.000*	*17.025*
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**197.708**	**29.543**	**183.752**	**14.250**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019

bedragen x € 1	H.W.M. van Blijswijk	A.C. de Visch-Eybergen	R.G.K. Voss	B.E.C. de Baedts
	Voorzitter College van Bestuur	**Lid College van Bestuur**	**Lid College van Bestuur**	**Lid College van Bestuur**
Functiegegevens				
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	01/01 – 31/12	n.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	n.v.t.
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	n.v.t.
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	165.293	147.408	154.278	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	20.476	20.029	20.182	n.v.t.
Subtotaal	**185.769**	**167.437**	**174.460**	**n.v.t.**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000	194.000	n.v.t.
Bezoldiging	**185.769**	**167.437**	**174.460**	**n.v.t.**

Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2020

bedragen x € 1	P. Geelkerken	M.J.J. van den Anker	F. Vijselaar	M. Acharki
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	9.784	6.522	6.522	6.522
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	30.150	20.100	20.100	20.100
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**9.784**	**6.522**	**6.522**	**6.522**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019

bedragen x € 1	P. Geelkerken	M.J.J. van den Anker	F. Vijselaar	M. Acharki
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 - 31/12	23/3 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	9.849	6.522	6.522	5.435
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	19.400	15.095

Gegevens 2020

bedragen x € 1	J. van Wingerden	H. Karakus	R.P. Zevenbergen	M. Scha
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/3 – 31/12	1/3 – 31/12	1/1 - 29/2	1/1 - 29/2
Bezoldiging				
Bezoldiging	5.435	5.435	1.087	1.087
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	16.805	16.805	3.295	3.295
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**5.435**	**5.435**	**1.087**	**1.087**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019

bedragen x € 1	J. van Wingerden	H. Karakus	R.P. Zevenbergen	M. Scha
Functiegegevens	n.v.t.	n.v.t.	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	n.v.t.	n.v.t.	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Totale bezoldiging	n.v.t.	n.v.t.	6.522	6.522
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	n.v.t.	n.v.t.	19.400	19.400

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Accountantshonoraria

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	Bedragen** *€1 **incl. btw
2020	Pricewaterhouse Coopers Accountants N.V.
Controle van de jaarrekening (incl. bekostigingscontrole)	233.321
Andere controlewerkzaamheden	4.786
Fiscale advisering	2.293
Andere niet controlediensten	0
Totaal	240.400

	Bedragen *€1 incl. btw
2019	Pricewaterhouse Coopers Accountants N.V.
Controle van de jaarrekening (incl. bekostigingscontrole)	211.630
Andere controlewerkzaamheden	11.011
Fiscale advisering	
Andere niet controlediensten	5.808
Totaal	228.449

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij BOOR zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

De honoraria van 2020 hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening en de bekostiging over het boekjaar 2020, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht. Daarnaast betreft het de honoraria voor controle van diverse subsidies en meerwerk inzake de controle van de jaarrekening 2019. De andere niet-controlediensten in 2019 betreft juridische advisering.

Staat van baten en lasten per sector

Hierna is de staat van baten en lasten over 2020 opgenomen per sector. Ten behoeve van de segmentatie is beoordeeld op welke sector baten en lasten betrekking hebben.

Bedragen x € 1.000

	Voortgezet onderwijs	(Speciaal) basis onderwijs	(Voortgezet) speciaal onderwijs	ABB	Extra dotatie voorziening onderhoud	Totaal
Baten						
Rijksbijdragen OCW	101.115	119.471	48.753	8		269.347
Overige overheidsbijdragen en subsidies	3.265	11.090	1.448	403		16.206
Overige baten	7.102	2.467	1.766	600		11.935
Totaal baten	**111.482**	**133.028**	**51.967**	**1.011**	**0**	**297.488**
Lasten						
Personele lasten	84.316	106.264	42.646	11.776		245.002
Afschrijvingen	2.017	2.473	551	281		5.322
Huisvestingslasten	5.602	10.796	3.105	448	2.750	22.701
Overige lasten	14.572	8.335	3.058	1.619		27.584
Allocatie over de sectoren	2.900	7.574	2.739	-13.213		0
Totaal lasten	**109.407**	**135.442**	**52.099**	**911**	**2.750**	**300.609**
Saldo baten en lasten	**2.075**	**-2.414**	**-132**	**100**	**-2.750**	**-3.121**
Financiële baten en lasten	-758	-410	-83	-9		-1.260
Resultaat	**1.317**	**-2.824**	**-215**	**91**	**-2.750**	**-4.381**

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die verwerkt of toegelicht zouden moeten worden in de cijfers 2020.

Voorstel resultaatbestemming

Het voorstel tot resultaatbestemming hiernaast is reeds in deze jaarrekening verwerkt. Zie voor een toelichting het hoofdstuk ‘Eigen vermogen’.

Bedragen x € 1.000

Resultaatbestemming	2020	2019
Resultaat	-4.381	5.166
Onttrekking bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve Convenant 2019 | reservering eenmalige uitkering po	-1.960	0
Bestemmingsreserve Convenant 2019 | reservering vo	-289	0
Bestemmingsreserve Convenant 2019 | reservering uitkering personeel VO (0,5%)	-370	0
Bestemmingsreserve Loonruimte 2019 | reservering eenmalige uitkering po	-3.145	0
Totaal onttrekking bestemmingsreserves	**-5.764**	**0**
Toevoeging bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve Convenant 2019 | reservering eenmalige uitkering po	0	1.960
Bestemmingsreserve Convenant 2019 | reservering vo	0	1.640
Bestemmingsreserve Convenant 2019 | reservering uitkering personeel VO (0,5%)	0	370
Bestemmingsreserve Loonruimte 2019 | reservering eenmalige uitkering po	0	3.145
Totaal toevoeging bestemmingsreserves	**0**	**7.115**
Restant naar Algemene reserve	**1.383**	**-1.949**

Ondertekening algemeen bestuur en college van bestuur

Rotterdam, 26 april 2021

Algemeen bestuur

Mariëtte Hamer (vanaf 18 februari 2021)

Leen Paape (vanaf 18 februari 2021)

Focco Vijselaar

Mohamed Acharki

Hamit Karakus

Jessica van Wingerden

Paul Zevenbergen (tot 1 maart 2020)

Miriam Scha (tot 1 maart 2020)

College van bestuur

Huub van Blijswijk
Voorzitter college van bestuur

Renata Voss
Lid college van bestuur

Bob de Baedts
Lid college van bestuur, per 1 december 2020

Anne de Visch Eybergen
Lid college van bestuur, tot en met 29 februari 2020

C. Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent bestemming van het resultaat

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen over de bestemming van voordelige resultaten. BOOR heeft niet tot hoofddoelstelling om te streven naar voordelige resultaten. Artikel 3 van de statuten beschrijft de doelen van BOOR. Deze houden verband met de instandhouding van scholen, het doen geven van openbaar onderwijs en het bijdragen aan de realisatie van het Rotterdams Onderwijsbeleid. In de statuten is bepaald dat in geval van liquidatie het resterende saldo van de middelen ten goede moet komen aan een andere ANBI met een soortgelijke doelstelling als BOOR.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Op de hierna volgende pagina's is de controleverklaring van de onafhankelijke accountant opgenomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en het algemeen bestuur van Stichting BOOR

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting BOOR te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting BOOR op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de staat van baten en lasten over 2020; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen.
Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie
'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting BOOR, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord
- Infographic algemeen
- Infographic onderwijskwaliteit & personeel
- Infographic financiën
- A. Bestuursverslag
  - 1. Het schoolbestuur
  - 2. Verantwoording van het beleid;
  - 3. Continuïteitsparagraaf;
  - 4. Verantwoording van de financiën;
  - 5. Verslag algemeen bestuur
- C. de overige gegevens;
- Bijlage 1 - Overzicht scholen per 31 december 2020;
- Bijlage 2 - Jaarverslag 2020 gemeenschappelijke medezeggenschapsraden.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 29 april 2021
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. J.F. Vermeulen RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlage 1 - Overzicht scholen per 31 december 2020

Op deze plek vindt u een link naar de websites van alle scholen. Klik op de naam van de school voor een link naar Scholen op de kaart. Alle scholen staan in Rotterdam, tenzij anders aangegeven in een voetnoot.

Er zijn 58 scholen voor regulier basisonderwijs met in totaal 82 schoollocaties. Er zijn vier scholen voor speciaal basisonderwijs. .

Brin	Naam	Adres	Postcode	Stad
17LO00	Bergse Zonnebloem	Elektroweg 18-20	3051NC	Rotterdam
17MV00	Eduard van Beinum	Bizetlaan 2	3055SB	Rotterdam
20HQ00	Esch	Lage Filterweg 4	3063SJ	Rotterdam
17NU00	Fridtjof Nansen	Nansenplaats 4-6	3069CV	Rotterdam
17NU00	Fridtjof Nansen (tijdelijke huisvesting)	Dirk Costerstraat	3069WE	Rotterdam
17NJ00	Jacob Maris	Jacob Marisplein 9	3055BK	Rotterdam
17EO00	Jan Antonie Bijloo	Rodaristraat 31	3066LA	Rotterdam
16JC00	Klimop	Rembrandstraat 27	3035LL	Rotterdam
20KY00	Kring	Nieuwe Ommoordseweg 30	3068BT	Rotterdam
17OJ00	Kruidenhoek	Geelkruid 27-29	3068SN	Rotterdam
17PN00	Meridiaan	Adenstraat 21	3067PN	Rotterdam
18BL00	Passe-Partout	Marcel Duchampplein 802	3059RD	Rotterdam
18BL00	Passe-Partout	Kosboulevard 4-5	3059XZ	Rotterdam
24NY00	Pluspunt	Maria Wesselingstraat 14	3065GA	Rotterdam
17OY00	Prins Alexander	Curieplaats 20-22	3069HA	Rotterdam
17FY00	Tuinstad	Abeelweg 225	3053PA	Rotterdam
18BO00	Waterlelie	Veluwemeer 1	3068KM	Rotterdam
17JH00	Wilgenstam	Meidoornsingel 120	3052BT	Rotterdam
31MV00	Blijberg Jenaplan	Gordelweg 216	3039GA	Rotterdam
12DY00	Boog	Kedoestraat 102	3029CK	Rotterdam
13LW00	Dakpark	Catharina Beersmanstraat 80	3025EJ	Rotterdam
17FH00	Dalton Overschie	Abtsweg 77	3042GA	Rotterdam
11UB00	Delfshaven	Pieter de Hoochstraat 52	3024CS	Rotterdam
14EJ00	Finlandia	Brigantijnstraat 46-48	3028HH	Rotterdam
14HB02	Harbour Bilingual	Coolhavenstraat 29A	3024TD	Rotterdam
14HB01	Harbour International	Graaf Florisstraat 56	3021CJ	Rotterdam
00DO00	INOVA basisonderwijs	Mercatorweg 155	3151CJ	Hoek van Holland
03DX00	Jan Prins	Verlengde Nieuwstraat 15	3011GM	Rotterdam
13BC00	Kasteel van Spangen	Nicolaas Beetsstraat 4	3027AR	Rotterdam
12VC00	Korf	Korfmakerstraat	3026XJ	Rotterdam
06BG00	Landje	Schiedamsesingel 180	3012BA	Rotterdam
06BG01	Landje	Schiedamsevest 200	3011BH	Rotterdam
14JR02	Margriet	Sonmansstraat 87	3039DH	Rotterdam
14JR00	Margriet	Nolensstraat 44	3039PV	Rotterdam
14JR01	Margriet	Noorderhavenkade 30-32	3038XJ	Rotterdam
17FH01	Park16Hoven	Tinbergenlaan 50-52	3045BJ	Rotterdam
10UF00	Pierre Bayle	Alberta Wellingapad 6	3034JW	Rotterdam
09GQ00	Vier Leeuwen	Goudseweg 15	3031XH	Rotterdam
13QN02	Vierambacht	De Jagerstraat 22	3022VR	Rotterdam
13QN00	Vierambacht	Nozemanstraat 75	3023TM	Rotterdam
13QN01	Vierambacht	C.P. Tielestraat 12	3023TD	Rotterdam
20FK00	Barkentijn	De Haerestraat 17-19	3077HD	Rotterdam
18WG00	Blijvliet	Hillevliet 96	3074KD	Rotterdam
18VF00	Bloemhof	2e Balsemienstraat 14	3073VE	Rotterdam
18WX00	Catamaran	Catallusweg 298	3076KH	Rotterdam
18OR00	Charlois	Clemensstraat 117	3082CE	Rotterdam
18EE01	Globe	Den Hertigstraat 32	3081KD	Rotterdam
18EE00	Globe	Zwartewaalstraat 38b	3081HZ	Rotterdam

Brin	Naam	Adres	Postcode	Stad
19CB00	IKC IJsselmonde - Groene Tuin	Groene Tuin	3078KG	Rotterdam
19CB00	IKC IJsselmonde - nieuwbouw	Heindijk 20	3079PM	Rotterdam
19BU01	IKC IJsselmonde - Oldenoord	Oldenoord 81	3079KG	Rotterdam
19CB00	IKC IJsselmonde - Palmentuin	Palmentuin 10	3078KJ	Rotterdam
18GY01	Kameleon	Carnissedreef 2-4	3084NN	Rotterdam
18GY00	Kameleon	Fazantstraat 105-107	3083ZG	Rotterdam
19BU00	Kubus	Heindijk 20	3079PM	Rotterdam
19AF00	Nelson Mandela	Joubertstraat 7	3072XS	Rotterdam
19AF02	Nelson Mandela, loc. Tweebos	Christiaan de Wetstraat 118	3072VP	Rotterdam
18QZ00	Over De Slinge	Krabbendijkestraat 243 - 245	3086LR	Rotterdam
18QZ01	Over De Slinge	Sommelsdijkstraat 19	3086BK	Rotterdam
18UM00	Pantarijn	Dubbelstraat 6	3073LG	Rotterdam
18VR00	Piramide	Slaghekstraat 5	3074LA	Rotterdam
18ZU00	Schalm	Katendrechtsestraat 61	3072NS	Rotterdam
20RD00	Sonnevanck	Zwartewaalstraat	3081HZ	Rotterdam
18PX00	Triangel	De Quackstraat 76	3082VW	Rotterdam
18PX01	Triangel	Landmanstraat 2	3082WL	Rotterdam
20RV00	van Heuven Goedhart	Oosterhagen 251	3078CL	Rotterdam
18TM00	Akkers	Jagerslaan 15	3075AA	Rotterdam
19CT00	Andries van der Vlerkschool	Aalreep 24	3192SE	Hoogvliet Rotterdam
19BE00	Clipper	Laan op Zuid 1362	3071ZA	Rotterdam
18SV02	Mare	Fichtestraat 7	3076RA	Rotterdam
18SV01	Mare	Grift 42	3075SB	Rotterdam
18SV00	Mare	Grift 50	3075SB	Rotterdam
19DQ00	Notenkraker, De - Villa Vonk	Othelloweg 8	3194GS	Hoogvliet Rotterdam
11SY00	Phoenix	Gruttostraat 2	3181TC	Rozenburg
11SY00	Phoenix	Nachtegaallaan 25	3181SL	Rozenburg
11SY00	Phoenix	Bramenpad 1	3181PX	Rozenburg
24NX01	Pijler	Rijtuigweg 1	3071ZA	Rotterdam
24NX00	Pijler	W. G. Witteveenplein 10	3071MA	Rotterdam
19CF00	Plataan	Polluxstraat 12	3195RH	Pernis Rotterdam
20KW00	Plevier	Plevier 97 - 99	3191GA	Hoogvliet Rotterdam
19DN03	Prisma HD	Heersdijk 15 en 23	3194KA	Hoogvliet Rotterdam
19DN00	Prisma NW	Nieuwe Wetering 251	3194TB	Hoogvliet Rotterdam
19DN02	Prisma SB	Sara Burgerhartweg 60	3193TB	Hoogvliet Rotterdam
21HJ00	SBO Hoogvliet - Villa Vonk	Othelloweg 8	3194GS	Hoogvliet Rotterdam
18LX00	Toermalijn	Hijkerveld 5	3085PA	Rotterdam
18LX01	Toermalijn	Schere 39	3085DT	Rotterdam
19DS00	Tuimelaar	Lengweg 146	3192BM	Hoogvliet Rotterdam

Er zijn zeven scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs, met in totaal 17 locaties.

Brin	Naam	Adres	Postcode	Stad
20RL00	Archipel	Jan Ligthartstraat	3083AM	Rotterdam
20RX01	Mytylschool De Brug (VSO-P)	Woensdrechtstraat 20	3045PZ	Rotterdam
20RX00	Mytylschool De Brug (VSO-T)	Ringdijk 84	3054KV	Rotterdam
20RT00	Openluchtschool Recon SO	Olijflaan 4-6	3053WK	Rotterdam
20VT04	Passer College	Klein-Coolstraat 37	3033XR	Rotterdam
99ZZ01	Passer College	Hillevliet 126A	3074KD	Rotterdam
20VT07	Passer College - De Piloot	Hoornweg 45	3042BC	Rotterdam
99ZZ01	Passer College - De Piloot	Duyvesteynstraat 101-107	3042BA	Rotterdam
20VT06-11	Passer College VSO - De Piloot	De Waghemakerestraat 11	3067HT	Rotterdam
20VT06-15	Passer College VSO - De Piloot	De Waghemakerestraat 15	3067HT	Rotterdam
20VT00	Piloot	Nieuwe Ommoordseweg 30	3068BT	Rotterdam
20RT01	Recon - VSO	Dordtsestraatweg 472	3075NB	Rotterdam
18BD00	Tyltylschool	Kromme Zandweg 65	3084NE	Rotterdam
18BD01	Tyltylschool	Charloise lagedijk 951 D	3084LD	Rotterdam
20RI00	Voorthuysenschool, Dr. A van - SO	Rollostraat 85B	3084PM	Rotterdam
20RI01	Voorthuysenschool, Dr. A van - VSO	Herenwaard 35	3078AK	Rotterdam
20RJ00	Willeboerschool, A - SO	Meindert Hobbemalaan 2	3062SK	Rotterdam
20RJ01	Willeboerschool, A - VSO De Hoge Brug	Hillegondastraat 25	3051PA	Rotterdam

Brin	Naam	Adres	Postcode	Stad
15EO	Libanon Lyceum Meck	Mecklenburglaan 49	3061BD	Rotterdam
15EO	Libanon Lyceum Ramleh	Ramlehweg 6	3061JX	Rotterdam
15HX	TVO - Merkelbachstraat MAVO	Merkelbachstraat 6	3067AL	Rotterdam
15HX	TVO - Niewerkerk - MAVO HAVO VWO	Kamerlingh Onnesstraat 4	2912BE	Nieuwerkerk aan den IJssel
15HX	TVO - Prinselaan HAVO VWO	Prinselaan 82	3066KA	Rotterdam
15HX	TVO - VMBO Sport & Dans	Prins Alexanderlaan 151	3066NV	Rotterdam
15KR	Wolfert Dalton	Argonautenweg 55	3054RP	Rotterdam
15KR	Wolfert Lansing	Boterdorpseweg 19	2661AH	Bergschenhoek
15KR	Wolfert RISS	Bentincklaan 294	3039KK	Rotterdam
15KR	Wolfert ISK	Walenburgerweg 128	3033AK	Rotterdam
15KR	Wolfert College	Walenburgerweg 130	3033AK	Rotterdam
15KR	Wolfert Lyceum	Zijde 5	2662EB	Bergschenhoek
15KR	Wolfert Tweetalig	Bentincklaan 280	3039KK	Rotterdam
15SC	Erasmiaans Gymnasium	Wytemaweg 25	3015CN	Rotterdam
02LB	Hugo de Groot	Nachtegaalplein 53	3082NK	Rotterdam
02LB	RVC de Hef	Slaghekstraat 221	3074LJ	Rotterdam
02LB	Olympiacollege	Olympiaweg 395	3078HT	Rotterdam
17CR	Einstein Lyceum	Campusplein 18	3192CD	Hoogvliet Rotterdam

Er zijn vijf scholengroepen (zeventien schoollocaties) voor voortgezet onderwijs.
NB. De telling van de Inspectie betreft 76 brinnummers. Sommige scholen hebben echter meerdere locaties per brinnummer..

Bijlage 2 - Jaarverslag 2020 gemeenschappelijke medezeggenschapsraden

Medezeggenschap, omdat het kan!

Met medezeggenschap beogen we bij BOOR te bereiken dat iedereen die erbij betrokken is kan participeren in de beleidsvoorbereiding en -besluitvorming. Medezeggenschapsraden worden bemenst door ouders, personeel en in het vo ook door leerlingen.
Medewerkers, ouders en leerlingen krijgen een platform, hun inbreng wordt gezien en gehoord. Daarmee hebben ze invloed op het beleid waarmee het openbaar onderwijs en de openbare identiteit wordt vorm gegeven. Met het bestuur en andere leidinggevenden werken we samen aan de kwaliteit van het openbaar onderwijs in Rotterdam en omgeving.

Hoe werkt het?
Iedere school heeft een medezeggenschapsraad. De rector of schooldirecteur overlegt regelmatig met de medezeggenschapsraad op zijn/haar school over onderwerpen die de school betreffen. Op elke school worden leden voor een termijn van 3 jaar gekozen.

- Daarnaast kent BOOR per onderwijssector een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad:
- gmr vo
- gmr po
- gmr so/vso

In deze raden worden onderwerpen besproken die relevant zijn voor alle scholen binnen de betreffende sector en/of BOOR. Gesprekspartner van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden is het college van bestuur. Ouders en personeelsleden, en in het voortgezet onderwijs ook leerlingen, kunnen zich verkiesbaar stellen. Om lid te zijn van een gmr is het niet nodig tevens lid te zijn van een school-mr. Wel is het zo dat de leden van de medezeggenschapsraden op de scholen de leden voor de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden kiezen, voor een termijn van drie jaar. In het voorjaar 2020 zijn er algehele verkiezingen gehouden en de gmr's zijn in september 2020 begonnen aan een nieuwe zittingstermijn.

Faciliteiten voor (g)mr leden
In de Wet medezeggenschap op Scholen (hierna: WMS) is geregeld wat (g)mr(leden) en bestuur van elkaar mogen verwachten. Zo is hierin geregeld dat (g)mr leden scholing kunnen krijgen, die door het bevoegd gezag betaald wordt. (G)mr leden die werkzaam zijn bij BOOR worden in tijd gecompenseerd voor hun medezeggenschapswerk, ouders en leerlingen die lid zijn van de gmr kunnen hiervoor vacatiegeld ontvangen. Scholing is een belangrijke faciliteit, die wordt ondersteund door het bevoegd gezag. In 2020 is BOOR in samenwerking met VOO gestart met het aanbieden van mr-starttrainingen. De trainingen zijn toegankelijk voor alle (g)mr leden van BOOR en de kosten hiervan worden bovenschools gedragen. Vanwege de maatregelen rondom de coronacrisis hebben de bijeenkomsten plaats gehad via MS Teams en - hoewel deze vorm van scholing voor alle partijen wennen was - bleek uit de evaluatie dat de trainingen door de deelnemers over het algemeen gewaardeerd werden. BOOR is voornemens in 2021 weer trainingen te verzorgen. Vanwege de voortdurende maatregelen rondom corona, zal deze scholing tot aan de zomervakantie 2021 ook in online vorm aangeboden worden.

Tevredenheid over medezeggenschap

In zijn algemeenheid kan gezegd worden dat we tevreden zijn over de uitvoering van de medezeggenschap. We werken goed samen, bespreken relevante onderwerpen en gaan respectvol met elkaar om. Directies handelen conform het medezeggenschapsstatuut. In het voorjaar 2019 is er een onder de mr's en schoolleiders van alle scholen binnen BOOR onderzoek gedaan naar het functioneren van de medezeggenschap.

De uitkomsten van dit onderzoek hebben geleid tot een actieplan met drie hoofdthema's

- Verbetering communicatie in / tussen mr's, met schooldirecties en met gmr's
- Scholing en professionalisering mr-leden
- Vindbare, actuele documenten die kaders geven aan de medezeggenschap
-

Wat	Hoe	Status december 2020
Communicatie	• Online platform inrichten voor (g)mr-leden • Bijeenkomsten voor (g)mr-leden faciliteren	• Gerealiseerd via BOORconnect (intranet) Voor de gmr-leden zijn er plenaire themabijeenkomsten georganiseerd. • Bijeenkomsten voor mr-leden heeft de aandacht. Vanwege corona zijn bijeenkomsten niet mogelijk. Optie is een online ontmoeting.
Scholing	• In company financiële training voor startende (g)mr-leden • Breed trainingsaanbod faciliteren aan (g)mr's en hun leden	• De eerste financiële training voor gmr leden heeft plaatsgevonden in mei 2020. Startende (g)mr leden hebben in 2020 gebruiken kunnen maken van een mr start training. • In 2021 zal opnieuw trainingsaanbod gefaciliteerd worden. Ten tijde van schrijven van het jaarverslag wordt onderzocht of het mogelijk en van toegevoegde waarde is, alle scholen een lidmaatschap van de VOO en MR academie aan te bieden en daarmee het scholingsaanbod, kennis van medezeggenschapsvraagstukken en uiteindelijk kwaliteit van de medezeggenschap te vergroten.
Statuten en reglementen	• Samen met (g)mr's medezeggenschapsstatuut actualiseren	• In 2020 is het medezeggenschapsstatuut geactualiseerd.

Gmr's vo, so/vso en po

Binnen BOOR heeft iedere sector een eigen gmr, die met hun eigen kleur en identiteit, invulling geven aan de medezeggenschap. Zij vormen een afspiegeling van hun sector, medewerkers, ouders en leerlingen en hanteren verschillende werkwijzen. De gmr's benutten deze werkwijzen in hun plenaire bijeenkomsten waarbij vertegenwoordigers van alle gmr's en het bevoegd gezag aanwezig zijn. Het verslagjaar was voor iedereen binnen BOOR een bijzonder jaar. Het gespreksonderwerp in 2020 voor alle gmr's was de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor ons onderwijs.

Door de situatie en maatregelen, was het betrekken van ieder lid en participatie in de beleidsvoorbereiding en besluitvorming niet zo gemakkelijk. 2020 was een jaar dat ook van de gmr's aanhoudende betrokkenheid, inzet en flexibiliteit vroeg om hun rol goed te kunnen oppakken. In maart 2020, toen de eerste lockdown werd aangekondigd, hebben de gmr's bij BOOR hun rol opgevat door waardering en steun te bieden voor alle medewerkers en betrokkenen. De zienswijze van de gmr's was dat de primaire verantwoordelijkheid voor het nemen van de acute maatregelen in het

kader van corona bij het college van bestuur en de schooldirecties lag. Formeel gezien hadden de (g)mr's bijvoorbeeld wel een rol bij de tijdelijke sluiting van de scholen, maar zij hadden er vertrouwen in dat de schoolleiders en directies die maatregelen zouden nemen die de gezondheid en het welzijn van leerlingen, medewerkers en ouders voorop zou stellen en dat schoolleiders hun mr bij het uitvoeren van maatregelen zouden betrekken.

Terugkijkend kunnen we constateren dat er door schoolteams veel energie gestoken is in het ontwikkelen van lesprogramma's voor thuis, dat leerlingen zijn voorzien van de benodigde apparatuur en verbindingen om thuis onderwijs te volgen en dat er door de organisatie en alle medewerkers en betrokkenen grote inzet, flexibiliteit en veerkracht is getoond waardoor het onderwijs voor onze leerlingen zo goed als mogelijk gecontinueerd heeft kunnen worden. De gmr's werden door bevoegd gezag en de corona-updates van het C-team steeds goed op de hoogte gehouden van de actualiteiten.

De gmr's hebben zich ook snel herpakt. De vergaderingen, scholing en algehele verkiezingen die in dit verslagjaar hebben plaatsgevonden; alles ging door via MS Teams. De medezeggenschap heeft door de flexibiliteit, inzet en betrokkenheid van zowel bevoegd gezag als (g)mr leden geen vertraging ondervonden. Daar zijn we trots op!

In 2020 hebben de gmr's alle drie algehele verkiezingen gehouden. Vanwege de uitbraak van corona is de verkiezingstermijn verlengd, met als resultaat dat de gmr po en gmr vo - weliswaar niet voltallig - met een goede bezetting in september 2020 zijn begonnen aan een nieuwe zittingstermijn. Een groot deel van de gmr-leden heeft elkaar tot dusver nog niet fysiek ontmoet en toch zijn de taken en verantwoordelijkheden weer opgepakt. De gmr so/vso is in september met een kleine, enthousiaste groep leden begonnen aan een nieuwe zittingstermijn. Het lijkt in deze sector niet eenvoudig ouders en of medewerkers te enthousiasmeren voor de gmr. Het bevoegd gezag en de gmr trekken samen op om de gmr als orgaan alsmede de medezeggenschap binnen de sector so/vso in 2021 te versterken. Het bevoegd gezag heeft daarom medezeggenschap als speerpunt opgenomen in het jaarplan voor 2021.

In het najaar 2020 zijn de begroting en uitvoeringsagenda 2020 door het bevoegd gezag met de gmr-leden uit alle drie de onderwijssectoren besproken. De gmr-voorzitters hebben gezamenlijk een gesprek gevoerd met de voorzitter van het algemeen bestuur over de voortgang van medezeggenschap binnen BOOR. Terugkerend thema hierbij is de communicatie tussen gmr's en de mr's. In maart 2020 heeft de organisatie een nieuw intranet, BOORconnect, gelanceerd. De gmr's benutten dit interne netwerk voor medewerkers met als doel de communicatie met mr's, schooldirecties en gmr's onderling te optimaliseren. Ook de ouders en leerlingen uit de gmr's hebben toegang tot BOORconnect. Leden delen hier informatie zoals notulen, agenda's, nieuwsbrieven en scholingsaanbod, met hun achterban.

De gmr's po, so/svo en vo werden ondersteund door Marianne de Vries, ambtelijk secretaris (0,5 fte)

De drie gmr's hebben in 2020 de volgende advies- en instemmingsvragen ontvangen van het bevoegd gezag en in behandeling genomen:

Overzicht instemming/advies gmr's januari 2020 t/m december 2020

Onderwerp	Tijdvak	Gmr	Advies/instemming
Formatie BOOR Services 2020	December 2019	vo	Instemming gmr vo 200128
Vakantieregeling 2020 - 2021	December 2019	vo	Positief advies gmr vo 200128

Onderwerp	Tijdvak	Gmr	Advies/instemming
Actualisering Medezeggenschaps-statuut	Maart 2020	alle	Instemming gmr vo 200301 Instemming gmr so/vso 200402 In-stemming gmr po 200609
Beleid Ziekteverzuim	April 2020 Juni 2020	gmr po gmr so/vso gmr vo	Instemming gmr po 200406 Instemming gmr so/vso 200403 Instemming gmr vo 200616
Profielschets nieuw lid CvB	April 2020	alle	Positief advies gmr po 200406 Positief advies gmr so/vso 200402
Plan Slim Organiseren	April 2020	po	Positief advies gmr PO 200406
Wijziging examenreglement a.g.v. Corona	April 2020	vo	Instemming 200414
Meerjarenbestuursformatieplan	Juni 2020	(p)gmr so/vso en po	Instemming pgmr po 200611 Instemming pgmr so/vso 200609
Klachtenregeling	Juni 2020 Juli 2020	po en so/vso vo	Instemming gmr po 200608 Instemming gmr so/vso 200609 Instemming gmr vo 200707
Examenreglement vo	Juni 2020	vo	Instemming 200616
Arbeidsvoorwaardenregeling CAO	Juli 2020	pgmr so/vso en po	Instemming pgmr 200703 Instemming pgmr po 200706
Positief differentiatie extra periodiek augustus	Juli 2020	pgmr so/vso	Instemming pgmr 200703
Heroverweging OOP en directie-functies CAO po	Juli 2020 Oktober 2020	pgmr po pgmr so/vso	Instemming pgmr po 200708 Instemming pgmr so/vso 201015
Financiële Kaders en formatie BOOR Services	Juli 2020	alle	Positief advies gmr so/vso 200702 Positief advies gmr po 200706 Positief advies gmr vo met kaders, instemming formatie BS 200707
Profielschets AB leden	Juli 2020	alle	Positief advies gmr so/vso 200702 Positief advies gmr po 200706 Positief advies gmr vo 200709
Overstaproute	September 2020	vo	Positief advies gmr vo 200923

Onderwerp	Tijdvak	Gmr	Advies/instemming
Benoeming lid CvB	Oktober 2020	alle	Positief advies gmr po 201015 Positief advies gmr vo 201014 Positief advies gmr so/vso 201026
Begroting 2021	Oktober 2020	alle	Positief advies gmr po 201029 Positief advies gmr vo 201014 Positief advies gmr so/vso 201029
Sectorjaarplan 2021	Oktober 2020	alle	Instemming gmr vo 201029 Instemming gmr po 201102 Instemming gmr so/vso 201029
FOKOR vakantieregeling 2021 - 2022	Oktober 2020	alle	Positief advies gmr po 201019 Positief advies gmr vo 201014 Positief advies gmr so/vso 201015
Taakbeleid	November 2020	vo	De gmr heeft geen instemming verleend aan voorgesteld beleid.
Voordracht AB lid en voorzitter	November 2020	alle	Positief advies gmr po 201127 Positief advies gmr vo 201130 Positief advies gmr so/vso 201126
Beleid Financiële sturing inclusief weerstandsvermogen	November 2020	alle	Eerste bespreking in november 2020, ter advisering agenda januari 2021

Naast de bovenstaande onderwerpen zijn de gmr's ook geïnformeerd over de stand van zaken rondom ICT, digitale geletterdheid, nieuw verzuimbeleid, (verbeterpunten) passend onderwijs, tevredenheidspeilingen, stakingen in het onderwijs, implementatie participatiewet, huisvesting, ventilatie in de scholen, RI&E, begeleiding starters en zij-instromers, subsidieregelingen, voortgang oprichting IKC IJsselmonde, schoolbewegingen, terugdringen lerarentekort, uitkomsten bezoek Inspectie in 2019, Identiteit en meer. Iedere gmr afzonderlijk legt zijn eigen accenten.

GMR VO

De werkwijze van de gmr vo werd in 2020 weliswaar beïnvloed door de coronacrisis, maar de overgang naar vergaderen en werken met MS Teams verliep soepel. Corona is daardoor niet of nauwelijks van invloed geweest op de voortgang van de medezeggenschap op strategisch niveau binnen de sector vo. Uiteraard was dit in de dagelijkse praktijk van (p)gmr leden anders. Lesgeven op 1,5 meter, mondmaskers in het schoolgebouw, hybride onderwijs, scholen die dan weer open of dicht waren… het was geen gemakkelijk jaar. De gmr miste de 'fysieke' bijeenkomsten en het onderling contact en het virus maakte een afscheid van de vertrekkende gmr leden alsmede een 'normale' kennismaking met de nieuwe leden bijna onmogelijk.

Begin 2020 heeft de gmr algehele verkiezingen uitgeschreven. Vanwege de maatregelen die toen van kracht werden, is de termijn voor kandidaatstelling verlengd en de verkiezingsdatum verschoven. De gmr is tevreden over het aantal kandidaten dat zich heeft gemeld als belangstellende voor de gmr. Omdat er minder kandidaten dan beschikbare zetels waren, zijn er geen daadwerkelijke verkiezingen gehouden en kon de gmr in de juli kennismaken met de nieuwe leden en in september beginnen aan een nieuwe zittingstermijn van 3 jaar.

Zoals uit voorgaand overzicht blijkt, heeft de gmr vo zich in 2020 gebogen over uiteenlopende onderwerpen, advies gegeven en instemming verleend. Een aantal zaken springt dit verslagjaar in het oog:
De gmr vo heeft per 1 maart 2020 afscheid genomen van zijn vaste gesprekspartner uit het college van bestuur, Anne de Visch Eybergen. Haar portefeuille is overgenomen door de voorzitter van het college van bestuur, Huub van Blijswijk.

De uitbraak van het coronavirus heeft ertoe geleid dat er in 2020 geen Centraal Schriftelijk Eindexamen is afgenomen in het vo. De maatgevende factor om het diploma te behalen was het PTA, afstemming over het eventueel aanpassen van het PTA heeft plaatsgevonden op schoolniveau met de mr's.

Op 6 april ontving de gmr een dringend verzoek van het bevoegd gezag dezelfde dag nog in te stemmen met de aanpassing op artikel 11.3 van het examenreglement 2019-2020. De voorzitter van de gmr heeft diezelfde dag nog overleg gevoerd met het bevoegd gezag en met de gmr-leden. De gmr heeft de urgentie van het verzoek in ogenschouw genomen en zich ervan verzekerd dat de aanpassingen in het eindexamenreglement mede tot stand waren gekomen na consultatie van de eindexamensecretarissen en het college van schoolleiders. In het belang van de leerlingen en de organisatie heeft de gmr met de geactualiseerde versie van artikel 11.3 van het eindexamenreglement kunnen instemmen.

Sinds 2011 is het bovenschools taakbeleid onderwerp van gesprek tussen gmr en bevoegd gezag. In de vergadering van 30 november 2020 hebben het bevoegd gezag en de gmr gesproken over een verzoek tot instemming van de pgmr met en ondertekening van een intentieverklaring om te komen tot het loslaten van een bovenschools taakbeleid. Daarvoor in de plaats zouden per school instrumenten ingesteld worden om door de schoolleiding en hun teams in overleg met de (p)mr van de school, invulling te geven aan het taakbeleid. Het BOOR-taakbeleid en de instemmingsbevoegdheid daarover, lag van oudsher bij de gmr vo. In 2015 heeft de pgmr vo, na voorbereiding in een werkgroep taakbeleid, ingestemd met een aanpassing in het taakbeleid die een variatie in een opslagfactor tussen 1,5 en 1,74 mogelijk maakte. In 2018 heeft de gmr dit beleid geëvalueerd en een enquête uitgezet onder de mr's van de vo scholen, waaruit naar voren kwam dat de pmr's van de scholen hechten aan een bovenschoolse bandbreedte om de opslagfactor te bepalen. Opnieuw werd een werkgroep taakbeleid opgericht waarin vertegenwoordigers van de gmr vo en rectoren hebben deelgenomen. In de werkgroep ontstond het idee om onderwerpen waaruit het taakbeleid moet bestaan, bovenschools vast te leggen in een bovenschools document en de invulling ervan op de scholen in de schoolformatieplannen neer te leggen. De gmr heeft zijn zorgen geuit over het ontbreken van vertrouwen van een groep medewerkers in het taakbeleid, de mogelijke consequenties voor personeel van het loslaten van een bovenschools vastgestelde bandbreedte van 1,5 – 1,74, de communicatie naar medewerkers hierover en het ontbreken van aandacht hiervoor in het voorgestelde beleid.

De gmr vo betreurt het dat de ingeslagen weg niet heeft geleid tot een voorstel waar een meerderheid van de pgmr zich in kan vinden en heeft niet ingestemd met het loslaten van het bovenschools taakbeleid. Met name het loslaten van de bandbreedte met een ondergrens van 1,5 - met als mogelijk gevolg een te hoge werkbelasting voor medewerkers - is bij dit besluit doorslaggevend gebleken.

Samenstelling gmr vo per 1 januari 2020		
Leerlinggeleding	**Oudergeleding**	**Personeelsgeleding**
Enlil Khalil	Ugur Arisoy Said Abafar Cynthia Christiani	Ad Brouwer Jeroen Visser (secretaris) Jan Sluimer (voorzitter) Freek Groeneweg Cor de Wit Gina de Visser Mahinder Toelaram Anniek de Vreede Jeroen Overvoorde Jeffrey Sellier
Samenstelling gmr vo per 31 december 2020		
Leerlinggeleding	**Oudergeleding**	**Personeelsgeleding**
Oumaima Yahiaoui Julia Simons Luca Milcovenau Olivier Daal Romaisseau Chettou	Ugur Arisoy Said Abafar Cynthia Christiani Marielle Heijmink Jenny Feijtes Ender Karaman	Ad Brouwer Jeroen Visser (secretaris) Jan Sluimer (voorzitter) Freek Groeneweg Cor de Wit Jeroen Overvoorde Jeffrey Sellier Igor Piontek Freek van der Sman Michiel Simons

GMR so/vso

Ook bij de gmr so/vso voerde de coronacrisis dit jaar de boventoon en was de situatie rondom de crisis van invloed op zowel de bezetting en werkwijze van de gmr, alsook op alle onderwerpen die aan bod kwamen. Tijdens de eerste lockdown bleek dat de gmr-werkzaamheden voor de toenmalig voorzitter niet verenigbaar waren met haar werksituatie en privé-omstandigheden. Het stokje werd overgenomen door Petra van Haaren, medewerker bij BOOR (het Passer College). In maart 2020 heeft de gmr algehele verkiezingen uitgeschreven. Ondanks een verlenging van de termijn voor kandidaatstelling en uitstel van de verkiezingsdatum, heeft dit niet tot een voltallige gmr geleid. De verkiezingen zijn geëvalueerd door bevoegd gezag en de gmr. Naar alle waarschijnlijkheid heeft de situatie rondom corona een rol gespeeld in het eindresultaat. De prioriteiten lagen op dat moment voor velen immers elders. Toch veronderstelt men meerdere redenen, omdat het in de sectoren po en vo in dezelfde periode wel gelukt is om de gmr's op sterkte te krijgen. In de herfst van 2020 zijn bevoegd gezag en vertegenwoordigers van de gmr gestart met te onderzoeken welke acties ondernomen kunnen worden om de medezeggenschap en de gmr te versterken. Bevoegd gezag en gmr vinden het belangrijk dit te doen voordat er opnieuw tussentijdse verkiezingen uitgeschreven worden. Medezeggenschap is als zodanig voor 2021 als onderdeel opgenomen in het sector-activiteitenplan en de gmr heeft de nieuwsbrieven nieuw leven ingeblazen. In september 2020 is een kleine groep betrokken en enthousiaste gmr-leden begonnen aan een nieuwe zittingstermijn van drie jaar.

2020 in vogelvlucht:

Iedere vergadering zijn de actualiteiten rondom het coronavirus besproken, wat deze betekenden voor de leerlingen, docenten en scholen, maar ook wat de gevolgen waren voor bijvoorbeeld de schoonmaak en de daarmee samen-

hangende stijgende kosten. In het najaar stond de begroting op de agenda en aan het einde van het jaar het beleid financiële sturing inclusief weerstandsvermogen. De sector so/vso beschikt, tot tevredenheid van de gmr, over een goed weerstandsvermogen.

De gmr is enthousiast over het project participatiebanen bij BOOR. De instroom van leerlingen uit het vso en pro in een garantiebaan bij BOOR verloopt via een instroom via stage of leer- werktraject. Hoewel het project als gevolg van corona enige tijd stil heeft gelegen, zijn er binnen BOOR voor alle leerlingen banen gecreëerd op basisscholen.

De in-, uit- en doorstroomgegevens van leerlingen uit het so/vso zijn ook aan de orde geweest met daarbij de vraag of het Passend Onderwijs werkt. De gmr-leden zijn het erover eens dat Passend Onderwijs alleen werkt als er wordt geïnvesteerd in tijd, beschikbare middelen en samenwerking tussen bijvoorbeeld het speciaal en regulier onderwijs.
In het kader van terugdringen van het lerarentekort en beschikbare middelen heeft de gmr met bevoegd gezag gesproken over het plan 'Anders Organiseren' en over de gezamenlijke aanbesteding bij uitzendbureaus voor de inhuur van leerkrachten. Doel van deze gezamenlijke aanbesteding is de kosten voor inhuur te verlagen.

In 2020 heeft de gmr door deelname aan de BAC bijgedragen aan selectieprocedure voor een lid college van bestuur en voor een lid en voorzitter algemeen bestuur.
De gmr heeft in het kader van de nieuwe CAO ook deelgenomen aan een werkgroep HR die zich heeft gebogen over de herwaardering van OOP- en directiefuncties. De gmr heeft in zijn vergadering van oktober laten weten geen bezwaar te hebben tegen het functiebouwwerk en in te stemmen met de heroverweging directiefuncties en ondersteund onderwijspersoneel. De gmr heeft geconstateerd de heersende cultuur bij BOOR nog niet zover is dat vakmanschap en leiderschap in bepaalde functies even zwaar gewogen wordt en tot een gelijke beloning kan leiden, daarom heeft de gmr het bevoegd gezag geadviseerd de verdeling van verantwoordelijkheden tussen excellente leerkracht en afdelingsleiders nogmaals te bezien.

De gmr heeft verder in 2020 in samenwerking met bevoegd gezag het medezeggenschapstatuut geactualiseerd en zich voorgenomen in 2021 te gaan werken met een ambitiegesprek met bevoegd gezag, waarin afspraken gemaakt worden over inhoud en werkwijze tussen het bevoegd gezag en de gmr.

Samenstelling gmr so/vso per 1 januari 2020	
Oudergeleding	**Personeelsgeleding**
Rita Iwaz-van Wurmond, voorzitter Harmke Dortland, vice-voorzitter/secretaris Deborah Starmans Caroline van der Esch	Eva Vlaming Margot du Burck Inge Dijkhuizen Karin van Mil Floor Slavenburg Petra van Haaren Vanessa Bernhart
Samenstelling gmr so/vso per 31 december 2020	
Oudergeleding	**Personeelsgeleding**
Harmke Dortland, vicevoorzitter/secretaris Caroline van der Esch	Margot du Burck Inge Dijkhuizen Floor Slavenburg Petra van Haaren, voorzitter Jeroen Hoorn

GMR PO

De gmr po begon het jaar 2020 in januari voortvarend met een bijeenkomst waarin de voortgang van het IKC IJsselmonde, de actualisering van het medezeggenschapsstatuut, de doorontwikkeling van het verzuimbeleid, het lerarentekort, de uitwerking van het ICT programma en het plan van aanpak RI&E aan de orde waren. De gmr was net begonnen met de voorbereidingen voor de algehele verkiezingen toen het coronavirus uitbrak. Vanwege de lockdown en maatregelen kon de gmr niet meer 'fysiek' bijeenkomen. Om de medezeggenschap te continueren, moest de gmr zich snel herpakken. En dat is, soms met enig kunst- en vliegwerk, gelukt. De vergaderingen werden met ingang van april via MS Teams gehouden en ook de verkiezingen zijn digitaal georganiseerd. In september kon de gmr po in een gewijzigde samenstelling en met een bijna voltallige bezetting beginnen aan een nieuwe zittingstermijn van 3 jaar. De actualiteiten rondom corona en de gevolgen daarvan voor de scholen, leerlingen, medewerkers waren gedurende het verslagjaar iedere vergadering onderwerp van gesprek. Elk onderwerp had wel een raakvlak met de crisis: van onderwijs op afstand tot kosten voor schoonmaak maar ook digitalisering. Door de coronacrisis is de digitalisering van het onderwijs en digitale geletterdheid bij BOOR in een stroomversnelling terecht gekomen. Leerlingen die hierover thuis geen beschikking hadden, werden voorzien van devices en verbindingen om te kunnen deelnemen aan het afstandsonderwijs. BOOR heeft zich in deze crisis wendbaar getoond. Bij aankondiging van de tweede lockdown, werden de scenario's voor lange afstands- en/of hybride onderwijs van de plank gepakt en weer ingezet na de kerstvakantie. Complimenten hiervoor vanuit de gmr!

Met hulp van het raadplegen van de achterban en eigen expertises heeft de gmr po in 2020 kritisch advies uitgebracht op veel onderwerpen en daarmee een bijdrage aan de verbeteringen van diverse beleidsvoornemens geleverd. Hoofdpunten uit de vergaderingen in 2020:

Gedurende 2020 heeft de gmr po herhaalde malen kritisch geadviseerd ten aanzien van de kwaliteit van de planning en control producten. De gmr ziet telkens verbetering in de planvorming, sturing en verantwoording. In navolging van voorgaand verslagjaar blijft de gmr aandacht vragen voor en laat zich uitgebreid informeren over de belangrijke onderwerpen binnen BOOR, zoals verbetering van onderwijskwaliteit in relatie tot de uitkomsten van het rapport van de Onderwijsinspectie. De gmr vindt dat het opgezette kwaliteitssysteem in orde is en volgt de opvolging van het inspectierapport over de doorwerking van het kwaliteitssysteem naar de afzonderlijke scholen op de voet.

Ook het lerarentekort en de financiële consequenties kunnen rekenen op de warme belangstelling van de gmr. In april heeft de gmr advies uitgebracht over het plan 'Slim Organiseren', bedoeld om de gevolgen van het lerarentekort op te vangen. Dit heeft ertoe geleid dat de winst van onderwijs op afstand (geïnspireerd door de ervaringen door corona) waar mogelijk zal worden betrokken bij de uitwerking van het plan en het online leren een rol zal krijgen in de plannen op middellange termijn. En er is aandacht voor huisvesting van leraren in Rotterdam. Om de kosten van inhuur van leraren terug te dringen, heeft BOOR met 28 andere schoolbesturen in de regio een gezamenlijke aanbesteding uitzendkrachten gedaan. Dit heeft geleid tot het contracteren van 5 marktpartijen die op basis van gezonde prijs/kwaliteitsverhouding uitzendkrachten aanbieden. Het terugdringen van de kosten van inhuur is urgent.

Uit de bespreking van het beleid financiële sturing inclusief weerstandsvermogen in december, werd duidelijk dat het weerstandsvermogen van de sector po als gevolg van het lerarentekort onder de 10% komt en dat alle scholen een rendementseis van 1% in hun begroting krijgen opgelegd tot de school, de scholengroep, de sector en BOOR in het geheel een weerstandsvermogen van 10% heeft. Ook hier volgt de gmr kritisch de gevolgen voor de scholen.
In 2020 heeft het college van bestuur een nieuw lid geworven en werd er voor het algemeen bestuur gezocht naar een nieuw lid en voorzitter. De gmr is betrokken geweest bij de werving en selectie door deelname aan de BAC en door advies uit te brengen over het wervingsprofiel lid college van bestuur.

Aan het einde van het jaar stond de evaluatie van het Passend Onderwijs op de agenda. Ten aanzien van dit onderwerp vraagt de gmr zich af of de basiszorg, zonder de steun van de samenwerkingsverbanden, op de scholen toereikend is. Voor 2021 ziet de gmr graag terug hoeveel Ondersteuningsplannen Passend Onderwijs zijn ingezet en hoe succesvol dit is geweest.

In september 2020 is de gmr gestart met een nieuwe groep gmr-leden. Daarmee is de raad weer op sterkte, maar er is meer nodig om de medezeggenschap te versterken. Daarom heeft de gmr heeft zich in het najaar gericht op het bekend maken van de nieuwe gmr-leden met de organisatie en het medezeggenschapswerk, het aanscherpen van de gmr-visie, het inrichten van werkgroepen, het benoemen van contactpersonen van de gmr voor de mr's en de nieuwsbrief geïntroduceerd. De gmr wil in 2021 de relatie met bestuur en de mr's binnen de organisatie verder ontwikkelen. De in voorgaande zittingsperiode ontwikkelde visie en eigen speerpunten van de gmr zullen door de 'nieuwe' gmr aangescherpt worden en opgenomen worden in een gezamenlijk ambitiedocument, wat als gemeenschappelijk document geldt voor de samenwerking met de bestuurder. Het instrument 'ambitiegesprek' is in 2020 opgenomen in het medezeggenschapsstatuut.

De gmr po ziet medezeggenschap als de mogelijkheid om te komen tot een organisatie waar mensen graag werken, leren of hun kinderen op school hebben. Door mee te denken, het toetsen van het beleid, door advisering, het dienen als klankbord van het bestuur oefent de gmr invloed uit op het BOOR brede beleid met betrekking tot het onderwijs, personeel en financiën. De gmr fungeert als een kritische vriend met als doel: in dialoog met het bevoegd gezag het verder aanscherpen van het beleid en daarmee het verbeteren en ontwikkelen van de totale organisatie.

Speerpunten

De gmr po heeft de volgende speerpunten onder de drie pijlers kwaliteit, identiteit en samenwerken. Sinds het ontstaan van de crisis rondom corona zijn deze speerpunten in het licht van een andere context komen te staan.

- Kwaliteit
- Aanpak van het lerarentekort
- Onderwijsinnovatie
- Identiteit en Burgerschap
- Dialoog over visie op pluriformiteit, levensbeschouwing, burgerschap
- Samenwerken en Verbinden
- Samenwerking gmr en bevoegd gezag (ambitiegesprek, medezeggenschapsstatuut)
- Communicatie tussen school, ouders en omgeving
- Interne samenwerking en communicatie mr/gmr

Samenstelling gmr po per 1 januari 2020	
Oudergeleding	**Personeelsgeleding**
Martijn Groenewegen, voorzitter	Chantal Lauwens, secretaris
Marlies Rosenbrand	Denise Monteiro
Rosa Rodrigues	Colette van Hemmen
Gudrun Yildiz	Josje Mets
Marco Kole	Frouwke Siebelink
Josephine Verhoef	Dagmar Pit
Mieke van den Berg	Patrick Smit

Samenstelling gmr po per 31 december 2020	
Oudergeleding	**Personeelsgeleding**
Martijn Groenewegen, voorzitter	Chantal Lauwens, secretaris
Rosa Rodrigues	Denise Monteiro
Mieke van den Berg	Josje Mets
Azadeh Fakhran	Dagmar Pit
Lisa Reede	Patricia Berkhof
Aldo Golja	Corina Lankair
Marieke Meedendorp	Ellert de Regt
Ikrame Reddam	